

NORSK
veterinær
TIDSSKRIFT

NUMMER 5/2012 • 124. ÅRGANG

Øyehelse hos elghund
side 323

**Medikamentell
immobilisering**
side 332

**Portrettet: Vil ha dristige
hovud og nytenking**
side 388

**Årsberetning for
DNV 2011**
side 344

En stor **TAKK** - til dere som utvikler Vetserve

Takk til deg som støtter og utfordrer oss.

Takk til deg som deler dine idéer og bekymringer med oss.

Takk til deg som er tålmodig når det stormer.

Vi vet at sammen blir vi bedre. Og flere.

Fra 0 til 25% markedandel skyldes positiv omtale

- fra deg og dine medarbeidere.

Gjennom dialog og samarbeid søker vi å gjøre klinikk-
hverdagen litt enklere, med felles målsetning:

- mer tid til klinikk og butikk

 Vetserve.no[®]
- mer tid til klinikk og butikk

Norsk veterinærtidsskrift

Besøksadresse

Keysers gt. 5, 0165 Oslo

Postadresse

Pb. 6781 St. Olavs pl, 0130 Oslo

Sentralbord 22 99 46 00

Faks 22 99 46 01

nvt@vetnett.no

www.vetnett.no

Redaktør

Informasjonssjef Steinar Tessem

steinar.tessem@vetnett.no

Tlf. 22 99 46 06

Veterinærmedisinsk redaktør

Professor Stein Istre Thoresen

Redaksjonssekretær

Mona Pettersen

nvt@vetnett.no

Tlf. 22 99 46 15

Faglige medarbeidere

Professor Kristian Ingebrigtsen

Forsker Arve Lund

Veterinær Sigrid Lykkjen

Forsker Bjørn Lium

Professor Trygve T. Poppe

Professor Liv Marit Rørvik

Stillingsannonser

Redaksjonssekretær

Mona Pettersen

nvt@vetnett.no

Tlf. 22 99 46 15

Reklameannonser

HS Media

Kjetil Sagen

kjetil.sagen@hsmedia.no

Tlf. 62 94 10 36

Utgiver

Den norske veterinærforening

ISSN 03325741

Trykkeri

Kursiv Media AS

Tvetenveien 32, 0666 Oslo

Tlf. 22 72 97 44

freddi@kursiv.no

Norsk veterinærtidsskrift trykkes på
svanemerket miljøpapir.

Forsidebilde: Norsk elghund grå

Foto: iStockPhoto

innhold

■ Leder

Veterinærvakten – veien videre. <i>Marie Modal</i>	320
Nytt om mangt. <i>Steinar Tessem</i>	322

■ Fagartikkel

Corneasensitivitet hos norsk elghund grå og variasjon med alder. <i>Hilde Løkke-Sørensen, Anne Mette Børstad og Ernst-Otto Ropstad</i>	323
---	-----

■ Fagaktuelt

Medikamentell immobilisering av dyr. <i>Jon M. Arnemo og Nils E. Søli</i>	332
Nytt fra Helsetjenestene:	338
Doktorgrad: Mona Cecilie Gjessing: "Frisk" oppdrettstorsk kan ha omfattende sykdomsforandringer	341

■ Debatt

Forbud mot bruk av tungestropp på løpshester – et tveegget sverd?	342
---	-----

■ Årsberetning 2011

■ Yrke og organisasjon

Pass på kjæledyra i ferien	370
Mattilsynet gjennomfører et nasjonalt tilsynsprosjekt rettet mot dyrehelsepersonell i 2012	384
Informasjon om Mattilsynets tilsynsprosjekt rettet mot dyrehelsepersonell. <i>Ellef Blakstad</i>	386
Portrettet: Vil ha dristige hovud og nytenking. <i>Oddvar Lind</i>	388
Bokanmeldelser	394

■ Navn

■ Kurs og møter

■ Stillingsannonser

Marie Modal
President i Den norske
veterinærforening

Veterinærvakten – veien videre

I løpet av 2011 ble det klart at den sentrale avtalen mellom KS, kommunenes arbeidsgiver-, interesse- og medlemsorganisasjon og Den norske veterinærforening, DNV, om offentlig veterinærvakt var i strid med norsk konkurranselov, og med bestemmelser om fri konkurranse og samhandel i avtalen om det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen). Senhøstes 2011 vedtok KS' hovedstyre å gå inn for en lokal forvaltning av veterinærvakten. Dette ville betydd at avtaler om vakt skulle bygge på en type anbudsprosess i tråd med regler om offentlige anskaffelser.

Veterinærforeningen sendte like før jul i 2011 brev til samtlige av landets kommuner og ba dem selv vurdere hvordan de ønsket at Veterinærvakten skulle være organisert fremover. Over 115 kommuner kontaktet KS og et overveldende flertall ønsket en fortsatt sentral forvaltning av vaktordningen. Parallelt med dette initiativet søkte vi juridisk bistand i saken og fikk på nyåret 2012 utarbeidet en betenkning som belyser vaktordningen i dag og skisserer muligheter for hvordan fremtidens vakt kan organiseres.

I møte i KS' hovedstyre i slutten av mai 2012 ble det fattet et nytt vedtak i saken der KS påtok seg ansvar for en sentral forvaltning av ordningen slik Veterinærforeningen hele tiden har ønsket. Vi opplever det som en stor seier for både fornuften og samfunnsøkonomien. En sentralt fastlagt ordning vil gi kommunene og deres innbyggere en forutsigbar og robust ordning. Den enkelte veterinær vil tilsvarende ha visshet i forhold til både honorering og inndeling i vaktområder (arrondering).

Nåværende individuelle vaktavtaler har den sentrale avtalen med unntak fra konkurranseloven som en forutsetning, og vil derfor etter hvert bli ugyldige. Det må lages nye rutiner for å tilpasse avtalene til den nye ordningen. Kommunene lokalt vil stå for bemanningen av vakten. I de fleste områder vil prosessen rundt rekruttering av vaktdelegerte bli den mest merkbare endringen med den nye ordningen. Det vil ikke være anledning til å tildele vaktdelegerte på ubestemt tid og det vil åpnes for at de enkelte kommunene kan utarbeide kriterier for vaktdelegerte ut fra lokale behov.

I første omgang kan alle fortsette å kjøre vakt som tidligere, med samme rapporteringsskjema og regning til samme sted.

DNV vil overvåke de lokale prosessene nøye. Vi forutsetter, og har god grunn til å tro, at staten fortsetter å bevilge midler i dagens størrelsesorden og at dagens arrondering opprettholdes. Dersom våre medlemmer blir budt vilkår som avviker vesentlig fra dette, vil det kunne få alvorlige konsekvenser for vaktbemanningen.

Mer enn noensinne fordrer den ordningen vi har kjempet hardt og fått gjennomslag for, at medlemmene våre er lojale og opptrer ryddig og solidarisk, og er bevisste på at vaktordningen er til for alle dyreslag. Vi er også avhengig av at så mange veterinære vaktdelegerte som mulig er medlem av DNV for at det skal være makt bak våre krav også i fremtiden. Den jobben vi nylig har gjort har kostet mange hundre tusen kroner. Hvis du kjenner veterinærer som står utenfor DNV, forventer vi at du oppfordrer dem til å melde seg inn og på den måten bidrar til de ordningene vi jobber frem.

En riktig god sommer ønskes dere alle.

Marie Modal

President

VESO Apotek hjelper veterinærer og dyreklinikker i hele Norge med det de trenger av **legemidler, vaksiner og handelsvarer**. Vil du også bli kunde hos oss?

Vi står klare til å hjelpe dere i flåttseasonen.
Ring oss på **22 96 11 00**, eller gå inn i vår døgnåpne
netthandel www.vesoapotek.no

VESO Apotek har både fagkunnskap og konkurransedyktige priser. Det er hos oss du får begge deler! Send en mail til marked@veso.no, eller ring oss på **22 96 11 00** og motta et uforpliktende tilbud.

Steinar Tessem

Redaktør i
Norsk veterinærtidsskrift

Nytt om mangt

Sommerutgaven av tidsskriftet byr på mye og variert stoff. Her er noen smakebiter:

En ny studie viser at norsk elghund grå har høyere corneasensitivitet enn andre sammenlignbare raser og at følsomheten i cornea avtar med stigende alder. Mer kunnskap om øyehelse hos hund er verdifullt både for hundeeiere, veterinærer og de som driver hundeavl. Det er trolig også forklaringen på at elgjegere i Oppland og Hedmark velvillig har deltatt i undersøkelsen med sine hunder. Fagartikkelen om norsk elghund, regnet som Norges nasjonalhund, er skrevet av Hilde Løkke-Sørensen, Anne Mette Børstad og Ernst-Otto Ropstad.

Risikoen for uhell og komplikasjoner ved bedøving av dyr i felten er så stor at kun veterinærer med riktig kompetanse skal ha lov til å utføre denne oppgaven. Det skriver Jon M. Arnemo og Nils E. Søli i en artikkel i tidsskriftet. Begrepet medikamentell immobilisering brukes som faguttrykk for å beskrive bruk av potente CNS-farmaka til å immobilisere villevende dyr, forvillede husdyr og ville dyr i fangenskap ved hjelp av injeksjonsvåpen. Arnemo er medforfatter av boken *Handbook of Wildlife Chemical Immobilization* som er anmeldt i denne utgaven. Veterinærforeningen arrangerer kurs om temaet i november i år.

Veterinærer og svineprodusenter gjør klokt i å lese omtalen av tilsynsprosjekt rettet mot dyrehelsepersonell som Mattilsynet skal gjennomføre senere i år. I artikkelen redegjør Mattilsynet for en del sentrale krav i regelverket innenfor tilsynsområdet. Forventninger til veterinærer og svineprodusenter når det gjelder medisinformvaltning, journalføring, rapporterings- og meldeplikt blir gjennomgått. Veterinærforeningen ber alle praktiserende veterinærer om å sette seg inn i hva tilsynet vil omfatte, og hvordan egne rutiner er i forhold til det tilsynet vil legge vekt på.

Årsberetningen for Den norske veterinærforening kommer som vanlig i den siste utgaven av tidsskriftet før sommerferien. Her inngår virksomheten til sentralstyret og sekretariatet, forhandlingsutvalgene, særforeningene, Yrkesetisk råd, tidsskriftene og Dyreidentitet. Årsberetningen gir en orientering om de sakene foreningens organer har vært engasjert i gjennom året. Regnskapet og revisors beretning er gjengitt.

Oppfordringen til slutt er å ta en kikk på høstens kurstilbud som er omtalt i tidsskriftet. Sjansen er stor for at du finner noe av interesse.

God lesning og nyt ferien!

Vil ha dristige hovud og nytenking

– Eg vil gjerne ha dristige hovud og nytenking, det er det som gir framdrift, seier Gudmund Holstad som er ny administrerende direktør ved Veterinærinstituttet. Han opnar gjerne for samarbeid med nye fagmiljø for å stimulere til nyskaping.

Corneasensitivitet hos norsk elghund grå og variasjon med alder

Norsk elghund grå (NEG) er en rase med generelt sett en sunn øyehelse når man ser bort fra en relativ høy forekomst av primært glaukom. Formålet med studien var å foreta en fullstendig øyeundersøkelse hos gamle og unge individer av rasen med spesiell vekt på sensitivitet i cornea og hvorvidt denne avviker fra det som er beskrevet hos andre raser samt hvordan denne varierer med hundens alder. Vår studie viser at NEG har høyere corneasensitivitet enn andre sammenlignbare raser med dolikokefal skalleform og at følsomheten i cornea hos NEG avtar med stigende alder.

Hilde Løkke-Sørensen

Grue Dyreklinikk
2260 Kirkenær
E-post: post@grue-dyreklinikk.no

Anne Mette Børstad

Gjøvik Dyreklinikk
Gjøvik

Ernst-Otto Ropstad

Norges veterinærhøgskole
Oslo

Key words: corneal sensitivity, Norwegian Elkhound, aesthesiometry

Innledning

Norsk elghund grå (NEG) regnes som Norges nasjonalhund (Figur 1). I følge tall fra Norsk Kennel Klub har det i løpet av de senere år blitt registrert cirka 1000 valper årlig og NEG var den rasen med flest nyregistrerte valper i Norge i 2010. Rasestandarden for NEG angir at rasen skal ha mørkebrune og ikke fremstående øyne (Figur 2). I følge norske avlsanbefalinger i forhold til arvelige øyelidelser, anbefales det at hundens øyne undersøkes ved 4 og 7 års alder, tisper før hvert valpekull og hannhunder i avl årlig (http://www.vetnett.no/default.asp?V_ITEM_ID=272). I løpet av de siste årene har det kun blitt undersøkt 4-5 individer av NEG hvert år rutinemessig av autorisert øyelyser noe som er svært lite i forhold til antall nyregistrerte valper.

NEG brukes i hovedsak til elgjakt både som løshund og bandhund, samt at den brukes flittig som ettersøkshund etter skadet vilt. I tillegg kan den også brukes til hjortejakt. Selv om hunden hovedsakelig bruker luktesansen for å spore viltet er den også avhengig av synet for å fungere effektivt. Rasen har i løpet av de senere år blitt en populær familiehund. Dette setter andre krav til øynene og synet fordi rasen også blir brukt til andre aktiviteter som agility og lydighetstrening. Synsforstyrrelse er lettere å oppdage i dagens hundehold sammenlignet med tidligere fordi eierne tilbringer mer tid sammen med hundene. Jakt-hundene sto før i tiden som regel ute i hundegården

Figur 1: Norsk elghund grå regnes som Norges nasjonalhund. (Foto: G. Juven)

mesteparten av året uten noe særlig kontakt med eierne utenom jaktperioden.

NEG er en rase med relativt få øyeproblemer, og den vanligste alvorlige øyelidelsen hos rasen er primært glaukom. Gjennomsnittsalderen for NEG som utvikler glaukom er 6,6 år (1), og prevalensen for glaukom angis til å være 1,98 % i følge en nord-amerikansk studie utført mellom 1994 og 2002 (2). Det finnes ikke tall på dette fra tilsvarende nordiske

Figur 2: Norsk elghund grå har mørke brune øyne som sitter godt omsluttet av orbitahulen og veltilpassede øyelokk. (Foto: G. Juven)

studier. Glaukom hos NEG er klassifisert som et "åpen- vinkel, lukket kløft" glaukom (3). En studie av kammervinkelen hos NEG ved hjelp av gonioskopi viste lite avvik i trabekelstrukturen i iridocorneal-vinkelen selv i sen fase av lidelsen sammenlignet med friske øyne. Det ble konkludert med at det er vanskelig å forutsi hvorvidt en hund vil utvikle glaukom basert på gonioskopieresultater av friske hunder (1). Erfaringsmessig beholder NEG med primært glaukom synet lengre enn det som er tilfelle hos hunder av andre raser affisert av primært glaukom, og i tillegg vises corneaforandringer senere hos NEG med primært glaukom (Maria Kållberg, personlige meddelelse). Dette kan forklare hvorfor NEG-eiere ofte først oppdager forandringene i hundens øyne når trykket har blitt svært høyt og hunden er blind.

Studier fra 1970- tallet har beskrevet to former for progressiv retinalatrofi (PRA) hos NEG. Den ene er en tidlig opptredende, sakte progredierende og med dysplasi av netthinnenens staver (rod dysplasia, rd). Hundene blir nattblinde ved 6 ukers alder og totalt blinde ved 3-5 års alder (4). Disse hundene ble ikke avlet videre på, så NEG med denne typen retinaforandringer er ikke beskrevet etter dette. Den andre varianten av arvelig netthinneforandring hos NEG er tidlig retinadegenerasjon (early retinal degeneration, erd) (5). Sykdomsforløpet i synscellene ved erd er avvikende fra andre former for PRA og den tidligere nevnte rd. Ved erd utvikles aldri fotoreseptorene seg normalt, noe som gir degenerasjon av retina både strukturelt og funksjonelt. Disse hundene blir natt-

blinde ved 6 ukers alder, de mister synet når de er mellom 12 og 18 måneder og tydelige oftalmologiske forandringer kan observeres ved 1 års alder (5). Erd er en autosomal recessiv sykdom som fenotypisk ligner den humane øyesykdommen retinitis pigmentosa (6).

Utviklingskatarakt er observert hos rasen (Ellen Bjerkås, personlig meddelelse), men det foreligger ingen studier som underbygger dette.

Blunkerefleksens utløses blant annet av endringer i tårefilmen som dekker cornea. Denne endringen stimulerer nerveender i cornea via epiteliale "tight junctions" (7). Blunkerefleksens vil i tillegg utløses ved forskjellige former for stimulering som for eksempel berøring, truerespons og dazzlerefleks. Vi brukte blunkerefleks i forhold til berøring som indikator for corneasensitivitet i denne studien. Undersøkelser med hensyn på variasjon i sensitivitet i cornea hos unge og gamle hunder og mellom kjønn har, så vidt vi er kjent med, ikke blitt publisert tidligere.

Studier viser at corneasensitivitet varierer mellom arter og mellom individer innen samme art (7,8). Menneskets cornea inneholder 30-80 stromale nervebunter per cornea mens det hos hund er 10-14. Det er størst tetthet av nervebunter i sentrale deler av cornea (8). Tidligere studier har vist at cornea er mest sensitiv sentralt (7) og tilsvarende studier hos mennesker har vist at sensitiviteten er høyere hos barn enn voksne (8). Kvinner er cirka 10 % mindre sensitive enn menn (9,10,11). Hos hund har det blitt påvist variasjoner i corneasensitiviteten i forhold til skalleform. Hunder med lang snute (dolicocephalus), herunder NEG, er

mest sensitive mens de med kort snute (brachycephalus) er minst sensitive (7).

Formålet med studien var å se på forandringer i øyne relatert til alder og kjønn med særlig vekt på sensitivitet i cornea.

Materiale og metoder

Det ble i løpet av våren 2010 undersøkt 40 individer av rasen NEG. Tjue hunder var mellom 1 og 2 år og 20 hunder var over 10 år. Det var 10 hunder av hvert kjønn i hver aldersgruppe. Hundeeierne var jegere i Oppland og Hedmark, og et tilfeldig utvalg av hunder ble gjort på grunnlag av alder og kjønn. Alle hundene var klinisk friske og det var ingen anamnese som indikerte øyelidelse hos noen av hundene. Utvalget av hunder foregikk ved at eier med hunder i riktig aldersgruppe med jevn fordeling med hensyn på kjønn ble innkalt til undersøkelser på to smådyrklinikker. Hundene gjennomgikk en fullstendig oftalmologisk undersøkelse i rolige omgivelser. Alle hundene ble undersøkt kun én gang og personen som utførte undersøkelsen var den samme ved hver enkelt undersøkelse. Alle funn ble gradert fra 0 (ingen forandring) til 4 (svært store forandringer) og med eller uten anmerkning.

Orbita og bløtvevet rundt orbita ble palpert og eventuelle endringer og smerter i dette området ble notert. Eventuell sekresjon (purulent, mukøs eller seromukøs) ble vurdert og tilstedeværelse av tårepunkter ble nedtegnet. Vi vurderte øyelokkenes anatomi med hensyn på regelmessighet, form og størrelse. Øyets reflekser og responser, som palpebralrefleks (berøre øyelokket forsiktig med finger og observere blinking), truerespons (føre hånda raskt mot øyet uten å berøre hunden og observere blinking), dazzlerefleks (fokalt lys mot ett øye i dunkel belysning for å observere blinking på samme og eventuelt motsatt øye) og pupillrefleks (observere pupillreaksjon på samsidig og motsatt øye ved belysning med fokal lyskilde på ett øye) ble vurdert. Pigmentering og karinjeksjon i conjunctiva samt 3. øyelokks posisjon, regelmessighet, størrelse og pigmentering ble observert. Corneas klarhet, eventuelt karinjeksjon og pigmentering samt karinjeksjon, tykkelse og hyperpigmentering av iris ble nedtegnet.

Tåreproduksjonen i begge øyne ble målt med Schirmer tåre test (Schirmer tear test 35x5mm, Schering Plough Animal Health, New Jersey). Filterpapiret er sterilt pakket med to teststrimler i hver pakke merket med L (venstre) og R (høyre). En skala på strimlene angir grad av tåreproduksjon målt i millimeter. Hver teststrimmel har en avrundet ende som brettes og legges over hundens nedre øyelokk, midt på begge øyne. Øyet ble holdt lukket og testen avlest etter 60 sekunder.

Det intraokulære trykket (IOP) ble målt med Tonovet (Tonovet tonometer Type TV01, Tiolat Oy, Helsinki, Finland) tidlig i undersøkelsen. Alle hundene ble undersøkt mellom kl. 12 og 16. Trykket ble målt på begge øyne uten lokalanestesi. Tonometeret ble

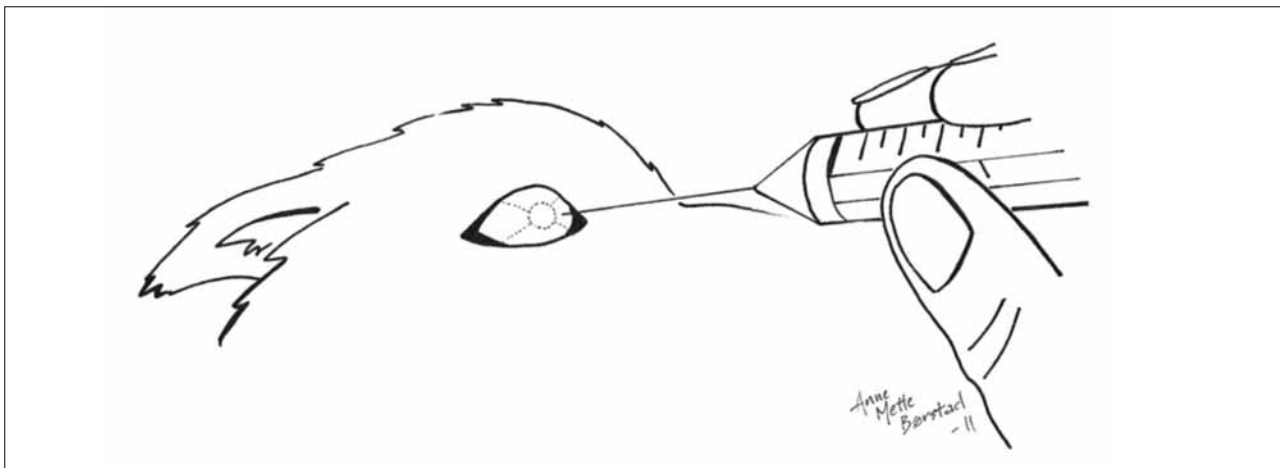

Figur 3: Cochet-Bonnet estesiometer. (Foto: H. Løkke-Sørensen)

holdt loddrett foran hundens øye med en avstand på 4-6 mm fra hundens sentrale cornea. Det ble notert et gjennomsnitt av seks målinger på begge øyne. Trykket angis i millimeter kvikksølv (mmHg).

Et estesiometer (Figur 3) (Cochet-Bonnet, Lunau, Frankrike) ble brukt i undersøkelsen til måling av corneasensitivitet, "corneal touch threshold" (CTT), som måles ved å berøre cornea med en monofilament tråd med en diameter på 0,12 mm. Lengden på tråden forkortes til hunden reagerer med å blunke. CTT er definert som det trykket som skal til for at individet blunker og måles i g/mm². Femti mm tråd tilsvarer et trykk på 1,16 g/mm², mens 5 mm tilsvarer 17,68 g/mm². Det vil si at CTT og sensitivitet er omvendt proporsjonale: Jo lavere CTT, desto mer sensitiv. Nylontråden berører corneas overflate i cirka 90 ° vinkel med en kraft som bøyer monofilament tråden svakt (8,10). Hundene ble undersøkt stående. Hode og øyelokk ble minimalt fiksert under undersøkelsen. Det var viktig at hunden var mest mulig rolig og lite fokusert på estesiometeret. Hver cornea ble undersøkt i fem områder; dorsalt, temporalt, ventralt, nasalt og sentralt (Figur 4). Testen startet med en lengde på nylontråden på 40 mm. Trådlengden ble forkortet 5 mm for hver testrunde. CTT ble regnet ut fra den trådlengden som fikk hunden til å blunke tre ganger av fem berøringer i hvert felt på begge øyne. I denne studien brukte vi den CTT-verdien som var positiv i alle fem feltene på begge øyne. Alle hundene ble testet av samme person for at utførelse og observasjoner skulle være mest mulig like. Personen som testet hundene hadde ingen forventninger til resultatet. Resultatet i denne studien oppgis i cm for nylontrådens lengde, og ikke i g/mm².

Iridokornealvinkelen på hundene ble så undersøkt ved hjelp av gonioskopi. Hundene ble dryppet med to dråper lokalbedøvelse (Proximetacain.chlorid, 5 mg/ml, Alcain®, Alcon, Belgia) i hvert øye. Hundene ble lagt ned på siden og en linse (Barkan gonioskopilinse, Eickemeyer, Nederland) ble festet ved hjelp av

Figur 4: Sensiviteten ble målt ved å berøre cornea i dorsalt, temporalt, ventralt, nasalt og sentralt område. (Illustrasjon: A. M. Børstad)

fysiologisk saltvann og vakum på cornea. Vi brukte en lyskilde med 5x forstørrelse for subjektivt å kunne vurdere iridokorneal vinkel og pectinatligamenter. Hele øyets kammervinkel, 360°, ble observert og undersøkelsen ble utført på begge øyne.

Spaltelampebiomikroskop med 10x forstørrelse (Kowa SL-2, Kowa, Japan) ble brukt for å undersøke tilstedeværelse av tårepunkter og forekomst av distichiasis. Dazzlerefleks ble undersøkt ved å la spaltelampens lyskilde sveipe over hundens øyne i et mørkt rom. Hundens linser ble undersøkt 20 minutter etter pupilldilatasjon med korttidsvirkende mydriatikum (Tropikamid Minims®, Chauvin, UK).

Et indirekte oftalmoskop (Welch Allyn, rest74341, USA) og 20 D linse ble brukt til å undersøke øyets fundus. Tapetal og nontapetal del, synsnerve og blodkar i retina ble evaluert. Hundene ble undersøkt i et mørkt rom etter pupilldilatasjon.

Resultater

Alle hundene hadde dyptsittende øyne, det vil si bulbus oculus som ligger dypt i orbita, og relativt små øyne med godt omsluttende øyelokk. Et flertall av hundene hadde rikelig pigment i conjunctiva, og samtlige hunder hadde en mørke brun irisfarge. Det ble notert moderate mengder serøs sekresjon hos 13 hunder. Én hund hadde flere myke distichiasis, og

samtlige hunder hadde negativ dazzlerefleks. Ingen hunder hadde funn som ble vurdert til å påvirke resultatet ved måling av corneasensitivitet.

Gjennomsnittlig intraokulært trykk hos unge hunder mellom 1 og 2 år var $23,7 \pm 4,65$ mm Hg for hannhundene og $20,3 \pm 4,65$ mm Hg for tispene. I gruppen over 10 år var IOP hos hannhundene i gjennomsnitt $19,3 \pm 4,36$ mm Hg og hos tispene $20,95 \pm 4,36$ mm Hg (Tabell 1). Det var godt samsvar mellom begge øyne hos samtlige hunder og derfor ble gjennomsnittsverdien av hundens to øyne brukt.

Det var liten variasjon i tåreproduksjonen mellom gruppene målt med Schirmer tåretest. Samtlige individer hadde verdier mellom 18 og 27,5 mm/min (Tabell 2). Resultatet viste ingen tendens i retning av kjønnsforskjell eller aldersforskjell i forhold til tåreproduksjonen.

Sensiviteten i cornea, målt ved hjelp av et estesiometer, varierte mellom unge og gamle hunder. Gjennomsnittlig følsomhet for gruppa "hunder over 10 år" var $2,125 \pm 0,187$ cm mens i gruppa "hunder 1-2 år" var gjennomsnittet $2,675 \pm 0,187$ cm (Tabell 3). Aldersgruppene ble også vurdert mot hverandre uavhengig av kjønn. Hunder over 10 år hadde signifikant ($p < 0,05$) lavere følsomhet enn hundene i gruppa 1-2 år (Figur 5). Det ble brukt enkel t-test og tilsvarende ikke parametrisk metode for å sammenligne gruppene opp mot hverandre statistisk (JMP, Version 9, SAS

Tabell 1: Tonometri

Intraokulært trykk ble målt med Tonovet tonometer på 40 tisper og hannhunder av rasen NEG (norsk elghund grå) i aldersklassene 1-2 år og over 10 år.

Tonometri		
	Antall hunder	mmHg ¹
Tisper 1-2 år	10	20,3
Hanner 1-2 år	10	23,7
Tisper over 10 år	10	20,95
Hanner over 10 år	10	19,3

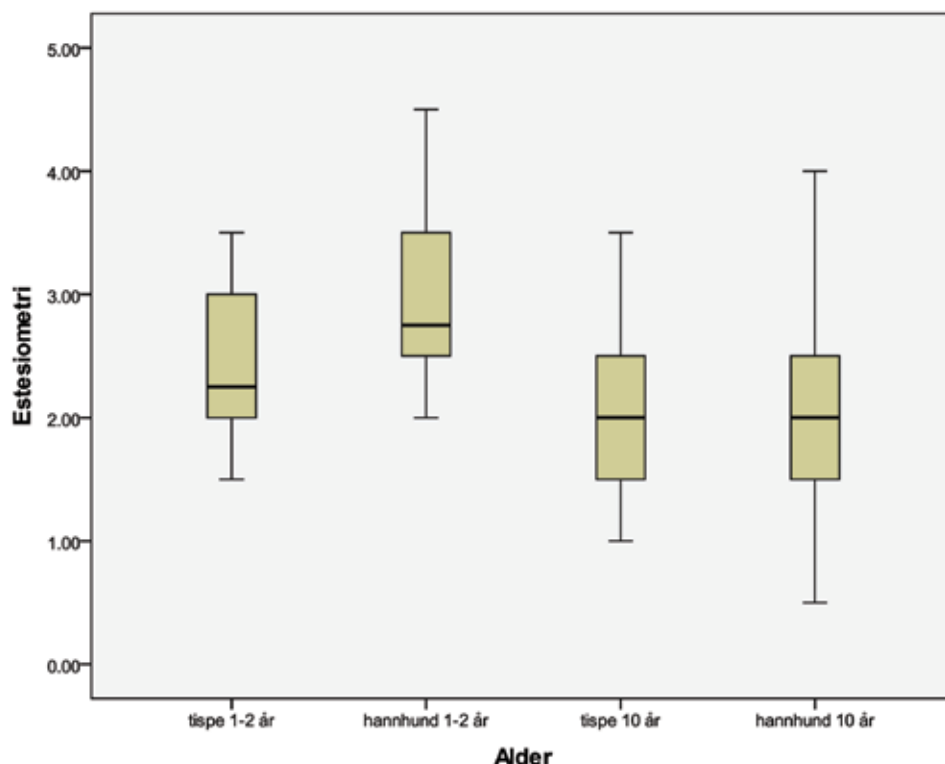
¹ Gjennomsnittlig intraokulært trykk

Tabell 2: Måling av tåreproduksjon (STT)

Tåreproduksjonen ble målt med Schirmer tåre test på 40 tisper og hannhunder av rasen NEG (norsk elghund grå)

STT		
	Antall hunder	mm per min ²
Tisper 1-2 år	10	22
Hanner 1-2 år	10	22,75
Tisper over 10 år	10	21,2
Hanner over 10 år	10	22,5

² Gjennomsnittlig tåreproduksjon

Figur 5: Statistikken viser at unge hunder er mer sensitiv i cornea enn gamle hunder.

Institute Inc, Cary, NCI 2010). Gjennomsnittsverdiene i alle de fire gruppene var for hannhunder over 10 år: $2,15 \pm 0,33$ cm, tisper over 10 år: $2,1 \pm 0,23$ cm, hannhunder 1-2 år: $2,9 \pm 0,24$ cm og tisper 1-2 år: $2,45 \pm 0,24$ cm. Forskjellen mellom tispene var ikke så tydelig som mellom hannhundene, men denne sammenligningen viste likevel at det var en tendens til mindre sensitiv cornea ved aldring i begge kjønnsgrupper. En sammenligning mellom tisper og hanner viste en tendens til mindre sensitivitet i cornea hos tispene.

Gonioskopisk undersøkelse viste ingen forskjell i kammervinkelens bredde i forhold til alder eller kjønn. Pectinatligamentene varierte noe i tykkelse og pigmentering, fra brun til grålig, også dette uavhengig av alder og kjønn. De bredeste pectinatligamentene hadde forgreininger som startet litt opp fra basis av iris. Det ble ikke funnet dysplastiske områder i pectinatliga-

mentet hos noen av hundene. Hos gruppen over 10 år hadde mange fibre en bredere basis mot iris sammenliknet med gruppen 1-2 år. Den dype og overfladiske pigmentringen kunne variere noe i farge og bredde innen og mellom individene. Cilliærkløftens dybde var vanskelig å vurdere.

Alle hundene over 10 år hadde, i varierende grad, linseforandringer forenlig med nukleær sklerose. I denne gruppen ble det observert foretninger i linsens cortex unilateralt hos tre individer og bilateralt hos tre andre. Forandringene var så lite omfattende at de påvirket trolig ikke synet til hundene, og det er lite sannsynlig at disse vil utvikle seg til totale katarakter hos disse individene i løpet av hundenes liv. Det var ingen anmerkninger ved undersøkelsen av linsene hos hundene i gruppen 1-2 år.

Ved undersøkelse av netthinnene ble det funnet to fokale retinopatier hos to hunder over 10 år, trolig uten klinisk betydning.

Tabell 3: Måling av sensitivitet i cornea
Måling av korneasensitivitet (CTT) med hjelp av estesiometer fra Cochet-Bonnet på 40 tisper og hannhunder av rasen NEG (norsk elghund grå)

Estesiometri		
	Antall hunder	cm ⁰
Tisper 1-2 år	10	2,45
Hanner 1-2 år	10	2,9
Tisper over 10 år	10	2,1
Hanner over 10 år	10	2,15

⁰ Gjennomsnittlig sensitivitet

Diskusjon

Det ble ikke observert forhold som kunne tenkes å påvirke sensitiviteten i cornea hos de 40 hundene i studien. Tretten hunder hadde minimalt med serøs sekresjon fra øynene. Da dette ble kommentert hadde ikke eier oppfattet dette som noe problem, og flere sa at hunden hadde vært slik i lengre tid. NEG behandles sjelden for konjunktivitt i forhold til mange andre jakthunder (Personlig erfaring) av flere grunner: De fleste NEG er rikt pigmentert i conjunctiva, også på

det 3. øyelokket, og hyperemi er derfor vanskelig å se. Det er en rase med anatomisk veltilpassede øyelokk og øyne som ligger dypt i orbitalhulen og er relativt små. NEG er en rase som sjelden har atopisk dermatitt (Personlig erfaring). Epifora synes ikke så godt rundt øynene på grunn av pelsens farge og kvalitet. Mange hunder bor ute store deler av året og observeres ikke av eier like hyppig som selskaphunder, som oppholder seg mye innendørs sammen med eier. Konjunktivittene er ofte follikulære og omfatter også 3. øyelokk (Personlig erfaring).

Dazzlerefleks er en subkortikal refleks som utløses ved plutselig stimulering av netthinnen med et fokalt lys. Reaksjonen er blinking og forventes å gjelde alle pattedyr (12). Refleksen avhenger av intensitet, varighet og grad av lysadaptasjon hos individet. Refleksen er mye sterkere ved stimulering av begge øyne samtidig (12). Vår undersøkelse tilsier at kortvarig belysning av et øye med spaltelampe som lyskilde i mørkt rom ikke fremkaller dazzlerefleks hos NEG. Manglende refleks kan skyldes for eksempel stress hos hundene fordi de var opptatt av å fokusere på omgivelsene, og mange var urolige og uoppmerksomme på grunn av håndteringen. Lyskildens styrke, belysningens varighet og vinkling av lysstrålen er trolig også viktige faktorer for å kunne vurdere denne refleksen.

Intraokulært trykk (IOP) var høyere i våre grupper (Tabell 1) sammenlignet med tidligere målt IOP hos samme rase der gjennomsnittlig trykk hos friske hunder var angitt til $15,2 \pm 3,2$ mm Hg (1). Det kan være flere årsaker til dette. Trykket i vår undersøkelsen ble målt med et annet instrument, Tonovet®, ikke Tonopen®. Det foreligger flere studier der man har sammenlignet resultater målt med disse to instrumentene. Disse viser at det er en liten forskjell, men at denne ikke er signifikant (13,14). Tidspunktet på dagen og hvor stresset hundene er når trykket måles påvirker resultatene (14,15,16). Ikke alle NEG er like vant med bilkjøring, møte med andre hunder, håndtering, det å stå på et undersøkelsesbord og alle de nye inntrykkene undersøkelsen medførte. Disse faktorene kan bidra til økning i intraokulært trykk hos enkelte individer og derved en høyere måling enn forventet. Det var stor variasjon mellom individene og det var også stor variasjon i stressnivå. Måling av IOP ble utført tidlig i undersøkelsen, og det er mulig at en måling av trykket senere i undersøkelsesgangen hadde gitt et annet resultat da enkelte individer ble roligere etter hvert. Det var liten forskjell i intraokulært trykk mellom tre av gruppene, mens de unge hannene lå høyere (Tabell 1). Dette kan trolig forklares med økt stressnivå i denne gruppen. Tidligere studier har vist at unge hunder har signifikant høyere IOP enn gamle (16,17). Den samme tendensen ser vi ikke blant tispene i denne studien. Sju hunder hadde IOP mellom 25 og 30,5 mm Hg. Det var ingen andre symptomer på glaukom i noen av disse øynene og flere av dem ble målt på nytt senere i undersøkelsen og hadde da et lavere IOP. Gjennomsnittlig IOP-verdi hos hund målt med Tonopen® er tidligere blitt oppgitt til $16,7 \pm 4,0$ mm Hg (19). Atten av hundene i denne studien hadde

IOP høyere enn dette. Resultatene viser at en bør være forsiktig med å stille diagnosen glaukom kun på grunnlag av trykkøkning ved en enkelt måling.

Samtlige hunder hadde god tåreproduksjon og lå langt over grenseverdien for keratoconjunctivitis sicca (KCS) (Tabell 2). Grenseverdien angis å være 10 mm/min. (20). Ingen av øynene vi undersøkte hadde tåreproduksjon under 18 mm/min. Normalområdet angis til å være mellom 14 og 24 mm. NEG er heller ingen rase som anses å være disponert for lidelsen KCS (20). Tidligere undersøkelser har vist at faktorer som alder, kjønn og vekt påvirker tåreproduksjonen (20). Slike variasjoner ble ikke observert i vår studie. Årsaken til dette kan være antallet hunder vi undersøkte var relativt lite og at NEG er en rase som ikke er disponert for sykdom relatert til lav tåreproduksjon. En annen årsak kan være relativt dyptsittende øyne med dyp konjunktivalsekk og relativt større residuelt tårevolum enn hos raser med mer utstående øyne. En normal tårefilm er svært viktig for en sunn cornea. Ved måling av sensitivitet er en frisk cornea essensiell.

Det er viktig at måling av corneasensitivitet utføres likt på alle hundene og vi observerte at det var viktig å lede hundens fokus bort fra estesiometeret for å kunne skille mellom CTT og truerespons. Det var også viktig at hunden var rolig. NEG har relativt små øyne og berøring av øyelokk ga umiddelbar blunkerefleks ved alle lengder av monofilamenttråden. Sensitiviteten i cornea varierer mellom arter og undersøkelser viser at gjennomsnittlig CTT, målt i cm, hos menneske er 5,3 cm, katt: 2,8 cm, kanin: 1,2 cm og hund: 1,5 cm (7). I vår gruppe var gjennomsnittet 2,4 cm. NEG er derfor svært sensitiv sammenlignet med mange andre hunderaser. Brakyekefale hunder er minst følsomme, mens dolikokefale, som NEG tilhører, er mest følsomme (7). En må forvente at sensitivitet og antall nervebunter i cornea har en sammenheng. Menneskets cornea inneholder 30-80 stromale nervebunter, katt: 16-20, kanin: 12-16 og hund: 10-14. Det er flest nervebunter sentralt i cornea (7). Grad av sensitivitet påvirker trolig smer-teintensitet ved skader i cornea og også hvor utsatt cornea er for traumer. Corneasår diagnostiseres sjelden hos NEG og ved traumatiske sår har de svært tydelig smerterespons sammenlignet med for eksempel boxer (Personlig erfaring).

Studier viser også at det er sammenheng mellom alder og corneasensitivitet hos menneske. Barn er mer sensitive enn voksne (8). Tilsvarende endringer i corneasensitiviteten med alder har også blitt påvist hos hest (21). Vår undersøkelse viser at de samme forhold forekommer hos hund. Gruppen mellom 1-2 år var signifikant mer sensitiv enn gruppen over 10 år (Figur 5). De eldre hundene i vår studie hadde imidlertid høyere corneasensitivitet enn det som ble beskrevet av Barret et al. (7). En forklaring kan være nedsatt corneasensitivitet med økende alder varierer mellom raser og mellom raser med forskjellig hodeform. Studier hos mennesker viser at kvinner har cirka 10 % lavere corneasensitivitet enn menn (9,10,11). Den samme tendensen til forskjell mellom kjønnene ble observert i vår studie.

NEG er en hund som brukes til elgjakt og kan være utsatt for risiko forbundet med nærkontakt med elg samt stikkskader fra grener og kvister. Elghundens øyne er veltilpasset i forhold til bruken i form av øyne godt omsluttet av orbitahulen med velformede øyelokk og blir sjelden skadet i øynene under jakt (Personlig erfaring). Corneasensitiviteten hos NEG er relativt høy i forhold til andre raser av samme skalleteppe noe som sannsynligvis også bidrar til få corneaskader.

Sammendrag

Corneasensitiviteten hos NEG er synkende med stigende alder. I denne undersøkelsen ble 40 NEG jevnt fordelt på kjønn og aldersgrupper unge (yngre enn 2 år) og gamle (over 10 år) undersøkt. Hunder over 10 år hadde en statistisk signifikant lavere corneasensitivitet enn hunder mellom 1 og 2 år. Det var en tendens til lavere sensitivitet i cornea hos tispene enn hos hannhundene. Tidligere studier viser at dolikokefale raser har en mer følsom cornea enn brakykefale raser. I denne studien ser vi at NEG, som tilhører gruppen dolikokefale raser, har en høyere corneasensitivitet enn gjennomsnittet i denne gruppen.

Summary

CORNEA SENSITIVITY AND VARIATION BY AGE IN NORWEGIAN ELKHOUND

Norwegian elkhound is a typical moose-hunting dog in Norway. It is a popular breed in Norway with 1000 new-registered puppies in 2010. This breed has few eye diseases and is generally healthy.

The cornea sensitivity in young Norwegian elkhounds showed a significant difference compared to older dogs. 40 Norwegian elkhounds were examined: 10 males and 10 females younger than 2 years, and 10 females and 10 males older than 10 years. A Cochet-Bonnet Aesthesiometer was used to measure cornea touch threshold (CTT). Five cornea surfaces were touched (dorsal, temporal, ventral, nasal and central) five times each with a monofilament. The monofilament contacted the cornea surface at a 90 degree angle starting with a 4 cm long monofilament. It was shortened successively with 5 mm increments until blink response was elicited in all five cornea areas. When at least 3 of 5 attempts were positive, the length of the monofilament was recorded. The results of this study demonstrated that young dogs had a significantly more sensitive cornea as compared to the older dogs. There was a tendency for the females to exhibit a lower level of cornea sensitivity than the males. Similar results have been demonstrated in human studies: the cornea in children was more sensitive than adults, and less sensitive in females than males.

In addition, it appears that Norwegian elkhounds have more sensitive cornea as compared to reports of other breeds in dolichocephalous skull type.

Etterskrift

Vi takker første amanuensis Rolf Bjerke Larssen ved Institutt for produksjonsdyrmedisin for hjelp til statistikken og avdelingsleder Anne Cathrine Munthe ved Norges veterinærhøgskoles bibliotek for god hjelp til å skrive referanseliste. En takk til jegere i Hedmark og Oppland for velvillig deltagelse med sine elghunder.

Referanser

1. Ekesten B, Bjerås E, Kongsengen K, Narfström K. Primary glaucoma in the Norwegian Elkhound. *Vet Comp Ophthalmol* 1997; 7: 14-8.
2. Gelatt KN, MacKay EO. Prevalence of the breed-related glaucomas in pure-bred dogs in North America. *Vet Ophthalmol* 2004; 7: 97-111.
3. Oshima Y, Bjerås E, Peiffer RL. Ocular histopathologic observations in Norwegian Elkhounds with primary open-angle, closed-cleft glaucoma. *Vet Ophthalmol* 2004; 7: 185-8.
4. Aguirre GD, Rubin LF. The early diagnosis of rod dysplasia in the Norwegian Elkhound. *J Am Vet Med Assoc* 1971; 159: 429-33.
5. Acland GM, Aguirre GD. Retinal degenerations in the dog: IV. Early retinal degeneration (*erd*) in the Norwegian elkhounds. *Exp Eye Res* 1987; 44: 491-521.
6. Kukekova AV, Aguirre GD, Acland GM. Cloning and characterization of canine *SHARPI* and its evaluation as a positional candidate for canine early retinal degeneration (*erd*). *Gene* 2003; 312: 335-43.
7. Barrett PM, Scagliotti RH, Merideth RE, Jackson PA, Alarcon FL. Absolute corneal sensitivity and trigeminal nerve anatomy in normal dogs. *Prog Vet Comp Ophthalmol* 1991; 1: 245-54.
8. Boberg-Ans J. On the corneal sensitivity. *Acta Ophthalmol* 1956; 34: 149-62.
9. Brooks DE, Clark CK, Lester GD. Cochet-Bonnet aesthesiometer-determined corneal sensitivity in neonatal foals and adult horses. *Vet Ophthalmol* 2000; 3: 133-7.
10. Millodot M. Corneal sensitivity in people with the same and with different iris color. *Invest Ophthalmol* 1976; 15: 861-2.
11. Millodot M, Lamont A. Influence of menstruation on corneal sensitivity. *Br J Ophthalmol* 1974; 58: 752-6.
12. Plainis S, Murray IJ, Carden D. The dazzle reflex: electrophysiological signals from ocular muscles reveal strong binocular summation effects. *Ophthalmic Physiol Opt* 2006; 26: 318-25.
13. Rusanen E, Florin M, Hässig M, Spiess BM. Evaluation of a rebound tonometer (Tonovet®) in clinically normal cat eyes. *Vet Ophthalmol* 2010; 13: 31-6.
14. Park YW, Jeong MB, Kim TH, Ahn JS, Ahn JT, Park SA et al. Effect of central corneal thickness on intraocular pressure with the rebound tonometer and the applanation tonometer in normal dogs. *Vet Ophthalmol* 2011; 14: 169-73.
15. Giannetto C, Piccione G, Giudice E. Daytime profile of the intraocular pressure and tear production in normal dog. *Vet Ophthalmol* 2009; 12: 302-5.
16. Klein HE, Krohne SG, Moore GE, Mohamed AS, Stiles J. Effect of eyelid manipulation and manual jugular

- compression on intraocular pressure measurement in dogs. J Am Vet Med Assoc 2011; 238: 1292-5.
17. Broadwater JJ, Schorling JJ, Herring IP, Elvinger F. Effect of body position on intraocular pressure in dogs without glaucoma. Am J Vet Res 2008; 69: 527-30.
 18. Ekesten B, Narfström K. Age-related changes in intraocular pressure and iridocorneal angle in Samoyeds. Prog Vet Comp Ophthalmol 1992; 2: 37-40.
 19. Gum GG, Gelatt KN, Ofri R. Physiology of the eye. I: Gelatt KN, ed. Veterinary ophthalmology. 3rd ed. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins, 1998: 151-81.
 20. Nicolet C. Undersøgelse af hyppigheden af keratoconjunctivitis sicca (KCS) hos disponerede hunderacer. Dan Vet Tidsskr 2006; 89 (18): 30-4.
 21. Miller C, Beech J, Utter ME. Corneal sensitivity is decreased in aged horses with clinical signs of pituitary pars intermedia dysfunction compared to old and young clinically normal horses. I: American College of Veterinary Ophthalmologist. Annual Conference. Hilton Head, SC 2011. Abstract 99.

Trocoxil «Pfizer»

Antiflogistikum.

ATCvet-nr.: QM01A H92. Reseptgruppe C.

TYGGETABLETTER 20 mg, 30 mg, 75 mg og 95 mg:

Hver tyggetablett inneh.: Mavacoxib. 20 mg, resp. 30 mg, 75 mg et 95 mg, const. q.s.

Egenskaper: Klassifisering: Ikke-steroid antiinflammatorisk middel med analgetisk og antipyretisk effekt. Virkningsmekanisme: Selektiv inhibering av COX-2-katalysert prostaglandinsyntese. Absorpsjon: Rask. Biotilgjengeligheten er 87% rett etter føring, 46% etter faste. Proteinbinding: Ca. 98%. Halveringstid: Unge voksne hunder: 14-19 dager; eldre (gj.snitt 9 år) og tyngre hunder: 39 dager. Terapeutisk serumkonsentrasjon: Oppnås raskt hos nylig fødte hunder, C_{max} innen 24 timer. Utskillelse: Hovedsakelig i galle.

Indikasjoner: Langtidsbehandling av smerte og inflammasjon i forbindelse med artrose hos hund.

Kontraindikasjoner: Gastrointestinale forstyrrelser, påvist blødningsforstyrrelse, nedsatt nyre- eller leverfunksjon samt hjerteinsuffisiens. Kjent overfølsomhet for noen av innholdstoffene eller sulfonamider. Skal ikke gis samtidig med glukokortikoider eller andre NSAIDs. Hunder <1 år eller <5 kg skal ikke behandles.

Bivirkninger: Bivirkninger som f.eks. redusert appetitt, diaré, oppkast, slapphet og endringer i nyreparametre/nedsatt nyrefunksjon er rapportert. De er sjelden fatale. Ved mistanke om bivirkning seponeres behandlingen og støtteterapi som anbefalt ved overdosering av NSAIDs innledes. Spesielt viktig er opprettholdelse av hemodynamisk status.

Forsiktighetsregler: Unngå bruk til dehydrerte, hypovolemiske og hypotensive hunder, samt samtidig bruk av potensielt nyretoksiske midler, pga. risiko for økt nyretoksisitet. For god nyreperfusjon må væsketilførselen sikres hos mavacoxib-behandlede hunder som skal anesteseres/opereres eller av andre grunner risikerer dehydrering.

Interaksjoner: Andre NSAIDs skal ikke gis samtidig eller i løpet av 1 måned etter siste behandling med mavacoxib. NSAIDs kan konkurrere med andre substanser med høy proteinbindingsgrad, noe som kan resultere i toksiske effekter. Hunder som samtidig behandles med antikoagulantia må overvåkes nøye.

Direktighet/Laktasjon: Skal ikke brukes til avlshunder eller til drektige og diegivende tisper.

Dosering: Dette er ikke et NSAID til daglig bruk. 2 mg mavacoxib pr. kg kroppsvekt gis sammen med hundens hovedmåltid. Behandlingen gjentas etter 14 dager; deretter er doseringsintervallet 1 måned. En behandlingsperiode må aldri overskride 7 doser (6,5 måneder).

Kroppsvekt (kg)	Antall tabletter og styrke som skal gis			
	20 mg	30 mg	75 mg	95 mg
5-6	1/2			
7-10	1			
11-15		1		
16-20	2			
21-23	1	1		
24-30		2		
31-37			1	
38-47				1
48-52		1	1	
53-62		1		1
63-75			2	

Grundig klinisk undersøkelse foretas før behandlingen påbegynnes og bør gjentas før 3. dosen gis (etter 1 måned).

Overdosering: Gjentatte doser på 5 mg/kg og 10 mg/kg har ikke gitt symptomer. 15 mg/kg ga tegn til oppkast, bløt/slimet avføring og forhøyede nyreparametre. 25 mg/kg ga symptomer på gastrointestinal sårdannelse. Overdosering behandles med generell støtteterapi, intet spesifikt antidot finnes.

Oppbevaring og holdbarhet: Oppbevares i emballasjen.

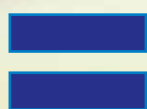
Pakninger:

20 mg: 2 stk. (blister).

30 mg: 2 stk. (blister).

75 mg: 2 stk. (blister).

95 mg: 2 stk. (blister).

**Én måned
smertelindring!***

*De to første dosene gis med 14 dagers intervall

Medikamentell immobilisering av dyr

Medikamentell immobilisering er en ytterst komplisert virksomhet som skjer under feltmessige forhold hvor utøveren verken kan undersøke dyret i forkant av anestesien eller kan kontrollere dyret i induksjonsfasen. Monitorering og eventuell behov for å utføre akutthjelp stiller også meget store krav til utøverens kompetanse og erfaring fordi risikoen for uhell og komplikasjoner er vesentlig større enn i en klinikkssituasjon. Denne formen for anestesi omfatter en rekke aspekter som vedrører bruk av legemidler, våpen og medhjelpere. Forfatterne argumenterer for at kun veterinærer med adekvat kompetanse, skal ha lov til å utføre medikamentell immobilisering av dyr i felt.

Figur 1. Bjørn med hypertermi og respirasjonsdepresjon: utøvere av medikamentell immobilisering må kunne monitorere blodgasser, utføre intravenøs væsketerapi og tilføre oksygen (Foto: Jon M. Arnemo)

Innledning

Begrepet *medikamentell immobilisering* nyttes som faguttrykk for å beskrive bruk av potente CNS-farmaka

til å "immobilisere" villlevende dyr, forvillete husdyr og ville dyr i fangenskap ved hjelp av injeksjonsvåpen (1). Mange land har innført formelle krav for medikamentell immobilisering. Mattilsynet vurderer dette i forbindelse med utarbeidelse av ny forskrift om bruk av legemidler til dyr og ny forsøksdyrforskrift. Sentrale spørsmål er om det bør stilles krav om særskilt immobiliseringskompetanse, hvorvidt veterinærer bør ha lov til å overlate medikamentell immobilisering og annen legemiddelbruk til medhjelpere, og om det bør være mulig at andre enn veterinærer får lov til å utføre medikamentell immobilisering på eget ansvar.

I Norge har det blitt arrangert tolv kurs i medikamentell immobilisering i perioden 1989-2008 og nærmere 170 norske veterinærer har deltatt på disse kursene eller tilsvarende kurs i utlandet. En liste over disse veterinærene ajourføres av en av forfatterne (Arnemo) og blir oversendt elektronisk til norske forvaltningsmyndigheter (Mattilsynet, Legemiddelverket, Forsøksdyrutvalget, Direktoratet for naturforvaltning og Statens naturoppsyn) for internt bruk i disse etatene.

Medikamentell immobilisering regnes som en subspesialitet av veterinærmedisinsk anestesilogi, og Nielsen (2) skriver at "It cannot be overemphasized that chemical immobilization is essentially a form of veterinary anesthesia conducted under the most difficult circumstances" og videre at "Field immobilization (anesthesia) of wild animals is a sequence of events each of which contains elements of risk to personnel and to animals. Mortalities among immobilized animals and injuries to personnel are still too common and are often the inevitable result of lack of experience and appreciation of the complexity of the technique". Standardverket innen veterinærmedisinsk anestesilogi (3) har egne kapitler om medikamentell immobilisering og anestesi av ikke-domestiserte arter og det finnes flere bøker som utelukkende dekker dette fagfeltet (1,4-6).

Mange av de norske veterinærer som har gjennomført kurs i medikamentell immobilisering, har skaffet seg injeksjonsvåpen og har utført immobilisering av både villlevende hjortevilt og store rovdyr, hjort i hegn og forvillete husdyr. Men til tross for at denne veterinære kompetansen finnes i de fleste områder av landet, har det vært en økende tendens til at lekfolk (biologer, forskere og andre) ønsker å utføre medikamentell immobilisering uten medvirkning av veterinær.

Figur 2: Bjørn med respirasjonsstans: utøvere av medikamentell immobilisering må kunne utføre endotrakeal intubering. (Foto Jon M. Arnemo)

Forhold knyttet til bruk av legemidler

De fleste preparater og medikamentkombinasjoner som nyttes til immobilisering av dyr er enten så potente eller brukes i så store doser at de kan gi livstruende forgiftning hos mennesker (1,4-9).

Etorfin er i en særstilling idet dette medikamentet er oppført på Narkotikalistens (10). Det vil si at innførsel, besittelse og bruk av stoffet i utgangspunktet er forbudt. Statens legemiddelverk kan imidlertid godkjenne søknader om spesielt godkjenningsfritak fra veterinærer som har gjennomgått kurs i medikamentell immobilisering dersom særlige grunner foreligger. Unntaket gjelder da for den veterinæren som søker, og andre vil ikke ha tillatelse verken til å besitte eller bruke stoffet. I tillegg er etorfin ekstremt toksisk for mennesker (1,4,5,7-9), og en injeksjonspil med etorfin til en elg (7,5 mg) vil teoretiske representere 50 eller flere letaldoser for en voksen person. Selv en tømt pil vil kunne inneholde flere letaldoser i form av medikamentrester i kanylen. Etorfin absorberes ikke gjennom intakt hud, men ved søl eller sprut på sår eller på slimhinner i munn, nese eller øyne, vil noen dråper etorfin kunne gi en livstruende forgiftning. Det er rapportert om flere alvorlige forgiftningstilfeller, inkludert dødsfall, med etorfin (1,4,7-9). Dette betyr at alle som er involvert i prosjekter der etorfin benyttes må være utstyrt med spesifikk antidot i riktig konsentrasjon, de

må ha kunnskaper om og forståelse for toksisiteten til dette preparatet, de må være opplært i hvordan man setter antidot på seg selv eller andre personer og de må beherske basal førstehjelp, inkl. munn-til-munn-metoden, hjerte-lunge-redning og posisjonering i stabilt sideleie (1,4,5,7-9).

Andre medikamenter har en lavere akutt toksisitet, men fordi de fleste preparatene som anvendes ved medikamentell immobilisering er konsentrerte, vil selv minimale volum kunne gi livstruende forgiftning (9). Medetomidin brukes rutinemessig til medikamentell immobilisering i form av preparatet Zalopine® (Orion Pharma) 10 mg/ml. Hos voksne menn induserer 0,12 mg medetomidin, tilsvarende 0,012 ml av det aktuelle preparatet, dyp sedasjon/søvn på halvparten av forsøkspersonene (9). For å anskueliggjøre 0,012 ml: volumet av én dråpe er cirka fire ganger så stort (0,05 ml). Dette kan problematiseres ytterligere fordi medetomidin også leveres i konsentrasjoner på 20 og 30 mg/ml. I tillegg anvendes dette medikamentet alltid i kombinasjon med store mengder ketamin eller tiletamin-zolazepam. Dette betyr at noen dråper fra en injeksjonspil som inneholder medetomidin-ketamin eller medetomidin-tiletamion-zolazepam, med stor sannsynlighet vil gi total bevisstløshet hos en voksen person.

Nesten alle legemidler som anvendes til immobilisering av dyr er potensielle misbrukerpreparater. Det finnes en rekke publiserte rapporter om illegal bruk, misbruk blant helsepersonell både innen human- og veterinærmedisinen, selvmord og selvmordsforsøk (1,4,7-9,11-14). Tidligere var metadon det eneste veterinære preparatet som var ettertraktet for misbrukere. I dag synes det klart at de fleste opioid agonister (inkludert etorfin), benzodiazepin agonister (som diazepam, zolazepam og midazolam), alfa-2 adrenoseptor agonister (xylazin, detomidin, medetomidin og romifidin) og dissociative anestetika (ketamin og tiletamin) kommer i denne kategorien. Noen av disse medikamentene finnes på Narkotikalistens (10). Andre preparater, som ketamin, krever en A-resept, selv om de ikke står på narkotikalistens, men de fleste er medikamenter som veterinærer anvender daglig på klinikk eller i ambulant praksis. Medikamentell immobilisering skiller seg imidlertid ut fra alminnelig veterinærpraksis fordi medikamentene anvendes i store doser eller i svært konsentrert form.

Medikamentell immobilisering innebærer at man skyter en pil på et dyr på avstand. Med varierende avstand og vær- og lysforhold øker risikoen for å bomme slik at piler kommer på avveie. Selv om det benyttes kanyler med "mothaker" som gjør at kanylen og pilen som regel blir sittende fast i dyret, hender det at pilen faller ut som følge av at dyret stryker seg mot busker og trær. Dette betyr at det i alle prosjekter vil være behov for å lete etter piler. Bompiler kan være utløste og tømte, men det hender også ofte at piler gjenfinnes intakte med trykk og fulle av medikamenter. Piler som faller ut av dyret er som regel tømte, men kan ved funksjonsfeil være intakte. Forsøk har vist at injeksjonspiler er meget bestandige og kan holde seg

Figur 3. Jerv med bittskade: utøvere av medikamentell immobilisering må kunne utføre kirurgisk behandling (Foto: Jon M. Arnemo)

intakte og funksjonelle i mange måneder ute i naturen (1,15). Uansett vil piler som blir liggende igjen ute, være livsfarlige om de blir funnet av publikum. Det er derfor utviklet teknologi for å spore slike piler, enten ved at det anvendes en liten radiosender i pilen eller ved å benytte et deteksjonssystem som opprinnelig ble utviklet for å finne folk som tas av snøskred (1). Ut over at det anses etisk og profesjonelt riktig å finne igjen alle piler som skytes bort, finnes det per dato ikke noe formelt krav om pildeteksjon i Norge.

Når Statens legemiddelverk innvilger søknad om spesielt godkjenningssritak for preparater til bruk i injeksjonsgevær, presiseres at rekvirerende veterinær er ansvarlig for all bruk av preparatet, at preparatet skal oppbevares hos veterinæren eller apoteket og at det skal søkes etter bortkomne piler. Vi mener at forskrivningsretten for denne type legemidler bør begrenses til veterinærer som har spesialkompetanse innen medikamentell immobilisering. Det vises forøvrig til de lover og forskrifter som regulerer legemiddelbruken (10,16-19).

Tilbakeholdelsestider

En tilleggsproblematikk ved medikamentell immobilisering er tilbakeholdelsestider for matproduserende dyr som hjortevilt, moskus og bjørn. Noen medikamenter er godkjent til andre matproduserende dyr (for eksempel xylazin) eller til bruk på hest (for eksempel tiletamin-zolazepam), mens noen av de mest brukte, medetomidin og etorfin, ikke er godkjent til noen arter, og de kan formelt derfor ikke anvendes på matproduserende dyr. Statens legemiddelverk og Mattilsynet har imidlertid foretatt en pragmatisk risikovurdering

og kommet til at disse medikamentene ikke skal anvendes mindre enn tre måneder før jaktseongen. Dette forhindrer likevel ikke at slakt fra behandlede dyr kan kasseres av kjøttkontrollen. Det er per dato ingen spesielle krav om merking eller identifikasjon av dyr som er behandlet med medikamenter som gir livslang tilbakeholdelsestid, men det er åpenbart at den som utfører medikamentell immobilisering av matproduserende dyr, har et stort informasjonsansvar overfor myndigheter, dyreeiere, jaktrettsinnehavere og jegere. Det vises for øvrig til gjeldende regelverk (20-23).

Forhold knyttet til dyrevelferd og dyrehelse

Medikamentell immobilisering forutsetter at det arbeides etter en utarbeidet protokoll og at det føres en journal for hvert dyr. Protokoller for anestesi, merking og prøvetaking er utarbeidet for store rovdyr i Skandinavia (24). En rekke lover og forskrifter kommer til anvendelse ved utøvelse av denne virksomheten (25-28).

Det er viktig at den som utøver medikamentell immobilisering har kunnskaper om håndtering og posisjonering av dyret, kan vurdere og overvåke anestesidybde, er i stand til å monitorere dyrets fysiologiske funksjoner og har tilstrekkelig utstyr til å utføre monitoreringen (for eksempel pulsoksymeter), kan gjennomføre smitteforebyggende tiltak, har tilstrekkelig med medikamenter og utstyr for å kunne utføre medisinsk og kirurgisk akuttmedisin (for eksempel intravenøs kateterisering og administrasjon av legemidler og væske, endotrakeal intubering, mekanisk ventilering, tilføre oksygen, behandle hypotermi/hypertermi, trokarisering, sårbehandling og suturering) og utføre akseptabel avliving av dyr som er skadet eller alvorlig syke.

Injeksjonsvåpen

I Norge anvendes tre typer våpen, henholdsvis injeksjonsgevær, injeksjonspistol og blåserør. Gevær og pistol drives av CO₂ (eller annen gass) mens drivgassen i blåserøret er brukerens egen ekspirasjon. Tidligere var injeksjonsvåpen unntatt registreringsplikt, men med den nye våpenloven (29), med tilhørende våpenforskrift (30), ble det klart at gassdrevne injeksjonsvåpen var å betrakte som skytevåpen som krever kjøpetillatelse og som ikke uten videre kan lånes ut til andre. I tillegg framgår det av gjeldende våpenforskrift (30) at det er forbudt å erverve, eie eller inneha blåserør (defineres som ulovlig skytevåpen), med mindre man har fått innvilget dispensasjon fra forbudet. En ny situasjon oppstod imidlertid i 2009 da Politidirektoratet slo fast at ervervstillatelse for injeksjonsvåpen kun gis til veterinærer. Saken var en klagesak fra en hjorteoppdretter som fikk avslag på søknad om erverv av injeksjonsvåpen fra Politimesteren i Hedmark.

Gassdrevne injeksjonsvåpen er potensielt farlige både for bruker, andre personer og pasient (1). Utgangshastigheten på en pil skutt fra et gevær eller

en pistol med trykk tilpasset 25–40 meters avstand, er så stor (150–200 m/s) at pilen vil kunne penetrere brystkassen på en voksen person på kort hold. For høyt lufttrykk i forhold til skuddavstand og dyrets størrelse, muskelmasse, fettdepoter og hudtykkelse, vil kunne medføre alvorlige skader, for eksempel punktering av lunger og frakturering av lemmer. Medikamentell immobilisering krever derfor kunnskap om våpenbruk og forståelse av ballistikk.

Selve pilen er en modifisert sprøyte som består av et luftkammer (som trykkes) og et medikamentkammer (2–3 ml). Disse to kamrene er adskilt av et gummistempel. Pilen påsettes en styredusk som gir bedre ballistiske egenskaper, og en kanyle med to sideåpninger som lukkes med en gummimansjett. Når kanylen går gjennom huden, skyves gummimansjetten bakover og medikamentet injiseres ved hjelp av overtrykket i luftkammeret. Det finnes en rekke ulike kanyletyper, både når det gjelder størrelse (standardutvalget går fra 1,5 x 25 mm til 2,0 x 60 mm) og type (glatte kanyler eller kanyler med mothaker i form av krage eller fiskekrok). Valg av kanyler og injeksjonssted (treffpunkt) krever kunnskap om dyrets anatomi for å sikre en intramuskulær injeksjon som ikke skader dyret.

Risiko for dyret

All anestesi medfører en viss risiko for pasienten. Selv under optimale forhold på et dyrehospital skjer dødsfall relatert til anestesi (31). Medikamentell immobilisering utføres imidlertid under så ekstremt vanskelige forhold at dødeligheten for villlevende dyr ligger over det man erfarer ved anestesi av husdyr. For de fleste prosjekter i Skandinavia der det er fanget flere enn 100 individer av én dyreart, ligger mortaliteten på 0,5–2% (31,32, Arnemo upublisert). Her er alle årsaker til dødelighet tatt med, både dødsfall relatert til selve medikamentbruken, uhell ved påskyting, drukning, beinbrudd og ukjente årsaker til dødelighet i en fireukers periode etter merkingen.

Historisk har lav mortalitet i tilknytning til immobilisering og anestesi vært benyttet som et suksesskriterium. I framtiden bør det være et økt fokus på dyrevelferd, monitorering, og lav morbiditet slik at fangst og anestesi påvirker dyrets normale funksjoner minst mulig i den postanestetiske perioden (33,34). Evaluering av mulige langtidseffekter bør derfor bli en obligatorisk del av oppfølgingen av villlevende dyr som immobiliseres og merkes.

Risiko for utøver og medhjelpere

De som er involvert i medikamentell immobilisering av villlevende dyr er utsatt for bitt og spark og dessuten smitte fra dyret, medikamentforgiftning og skader ved våpenbruk. I tillegg vil feltevirkningen i seg selv, med vanskelig terreng, rasfare og kulde og bruk av helikopter og snøscooter, utgjøre en risiko. Dette er forhold som krever opplæring, erfaring, etablerte rutiner og forebyggende tiltak.

Faglige krav til utøver

Den som skal utføre medikamentell immobilisering må ha nødvendig kunnskap både om den aktuelle dyrearten, medikamentenes farmakologi og injeksjonsvåpen. Et absolutt minimumskrav må dessuten være at vedkommende kan iverksette medisinsk og kirurgisk behandling av dyret om situasjonen skulle tilsi det. I 2008 vedtok Association of Veterinary Anaesthetists anbefalinger ved generell anestesi på hunder, katter og hester (35). Veterinærer som utfører generell anestesi må *minst* kunne a) sikre frie luftveier, b) tilføre oksygen, c) utføre enkel, manuell ventilasjon, for eksempel ved å anvende trakealtube og Ambu-bag, d) administrere medikamenter og væske intravenøst og e) utføre enkel hjerte-lungeredning. Etiske og dyrevelferdsmessige betraktninger tilsier at man ikke kan stille mindre krav ved anestesi av villlevende dyr enn det man gjør ved tilsvarende prosedyrer på husdyr.

Konklusjon

Medikamentell immobilisering er en ekstremt komplisert del av veterinærmedisinsk anestesilogi der faren for uhell både på mennesker og dyr er stor. Regelverket må derfor utformes slik at kun veterinærer med spesialkompetanse skal ha lov til å utføre denne virksomheten i framtiden.

Referanser

1. Kreeger TJ, Arnemo JM. Handbook of wildlife chemical immobilization. 4th ed. Sybille, Wyoming: Terry J. Kreeger, 2012.
2. Nielsen L. Chemical immobilization of free-ranging terrestrial mammals. I: Thurmon JC, Tranquilli WJ, Benson GJ, eds. Lumb & Jones' anesthesia. 3rd ed. Baltimore: Lea & Febiger, 1996: 736–64.
3. Tranquilli WJ, Thurmon JC, Grimm K, eds. Lumb & Jones' veterinary anesthesia and analgesia. 4th ed. Ames: Blackwell Publications, 2007.
4. West G, Heard D, Caulkett N, eds. Zoo animal & wildlife immobilization and anesthesia. Ames: Blackwell Publications, 2007.
5. Kock MD, Meltzer D, Burroughs R, eds. Chemical and physical restraint of wild animals. A training and field manual for African species. Greyton, South Africa: International Wildlife Veterinary Services, 2006.
6. Nielsen L. Chemical immobilization of wild and exotic animals. Ames: Iowa State University Press, 1999.
7. Arnemo JM, Søli NE. Medikamentell immobilisering av dyr - helserisiko for mennesker. Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 2541.
8. Arnemo JM, Ryeng KA, Ranheim B, Søli NE. Medikamentell immobilisering av dyr. Humantoksikologiske aspekter ved bruk av potente CNS-farmaka. Nor Vet Tidsskr 1998; 110: 195–8.
9. Haymerle A, Fahlman Å, Walzer C. Human exposures to immobilizing agents: results of an online survey. Vet Rec 2010; 167: 327–2.
10. Forskrift om narkotika m.v. (Narkotikalistene). FOR 1978-06-30-08. www.lovdata.no (28.01.2012).

11. Arnemo JM, Søli NE. Humantoksikologiske aspekter ved bruk av alfa-2 reseptor agonister i veterinærmedisin. *Nor Vet Tidsskr* 1991; 103: 1030-1.
12. Arnemo JM, Ranheim B, Søli NE. Misbruk av ketamin. *Nor Vet Tidsskr* 1998; 110: 17.
13. Arnemo JM, Søli NE. Misbruk av Domosedan® og Torbugesic®. En kort innføring i agonist-antagonist forhold. *Nor Vet Tidsskr* 1996; 108: 165-6.
14. Arnemo JM, Søli NE. «Special K» og «Angel Dust»: om misbruk av dissosiative anestetika. *Nor Vet Tidsskr* 1996; 108: 546-7.
15. Arnemo JM, Søli NE. Injeksjonspiler med medikament - potensielt helsefarlige i flere år? *Nor Vet Tidsskr* 1994; 106: 306-8.
16. Lov om legemidler m.v. (Legemiddeloven). LOV 1992-12-04-132. www.lovdata.no (28.01.2012).
17. Forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek. FOR 1998-04-27-455. www.lovdata.no (28.01.2012).
18. Forskrift om legemidler (Legemiddelforskriften). FOR 1999-12-22-1559. www.lovdata.no (28.01.2012).
19. Forskrift om bruk av legemidler til dyr. FOR 2007-01-06-50. www.lovdata.no (28.01.2012).
20. Statens legemiddelverk. Tilbakeholdelsestider for legemidler. I: Felleskatalogen over farmasøytiske spesialpreparater markedsført i Norge til bruk i veterinærmedisinen 2010-11. 21. utg. Oslo: Felleskatalogen AS, 2010: 77e. <http://www.veterinarkatalogen.no/> (28.01.2012).
21. Forskrift om kontrolltiltak for restmengder av visse stoffer i animalske næringsmidler, produksjonsdyr og fisk for å sikre helsemessig trygge næringsmidler (Restkontrollforskriften). FOR 2000-01-27-65. www.lovdata.no (28.01.2012).
22. Forskrift om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse (Veterinærpreparatrestforskriften). FOR 1996-10-10-997. www.lovdata.no (28.01.2012).
23. Mattilsynet. Veileder til veterinærpreparatrestforskriften ("MRL-veileder"). http://www.mattilsynet.no/regelverk/veiledere/dyr/veileder_til_veterin_rpreparatrestforskriften__quot_mrl_veileder__quot_8234 (28.01.2012).
24. Arnemo JM, Evans A, Fahlman Å, eds. Biomedical protocols for free-ranging brown bears, wolves, wolverines and lynx. Trondheim: Direktoratet for naturforvaltning, 2011. <http://www.rovviltportalen.no/content.ap?thisId=500039688> (28.01.2012)
25. Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (Dyrehelsepersonelloven). LOV 2001-06-15 -75. www.lovdata.no (28.01.2012).
26. Lov om dyrevern. LOV 1974-12-20-73. www.lovdata.no (28.01.2012)
27. Forskrift om forsøk med dyr (Dyrevernloven). FOR 1996-01-15-23. www.lovdata.no (28.01.2012).
28. Forskrift om journal for dyrehelsepersonell. FOR 2006-02-20-229. www.lovdata.no (28.01.2012).
29. Lov om skytevåpen og ammunisjon m.v. (Våpenloven). LOV 1961-06-09-01. www.lovdata.no (24.03.2009).
30. Forskrift om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon mv. (Våpenforskriften). FOR 2008-07-11- 831. www.lovdata.no (28.01.2012).
31. Arnemo JM. Anestesirisiko - det vil alltid dø noen pasienter. *Nor Vet Tidsskr* 2003; 115: 654-6.
32. Arnemo JM, Ahlqvist P, Andersen R, Berntsen F, Ericsson G, Odden J et al. Risk of capture-related mortality in large free-ranging mammals: experiences from Scandinavia. *Wildl Biol* 2006; 12: 109-13.
33. Fahlman Å. Advances in wildlife immobilisation and anaesthesia : clinical and physiological evaluation in selected species. Uppsala 2008. Dissertation – Sveriges lantbruksuniversitet.
34. Cattet M, Boulanger J, Stenhouse G, Powell RA, Reynolds-Hogland MJ. An evaluation of long-term capture effects in ursids: implications for wildlife welfare and research. *J Mammal* 2008; 89: 973-90.
35. Association of Veterinary Anaesthetists. AVA recommendations for anaesthesia. <http://www.ava.eu.com/ava-recommendations-for-anaesthesia/> (28.01.2012).

Jon M. Arnemo

Professor, dr.med.vet., Dipl. European College of Zoological Medicine

Høgskolen i Hedmark og Sveriges lantbruksuniversitet

Nils E. Søli

Professor, dr.med.vet.

Norges veterinærhøgskole

Mattilsynet har startet et arbeid med revidering av forskrift om bruk av legemidler til dyr, for å tydeligere definere dyrehelsepersonellovens bestemmelser om bruk av medhjelpere. DNV er oppnevnt i en referansegruppe til dette forskriftsarbeidet. Regulering av medikamentell immobilisering og mulighetene for å benytte medhjelpere i den anledning vil bli regulert i denne forskriften. I denne sammenheng er artikkelen til Arnemo og Søli et svært viktig faktagrunnlag. Basert blant annet på innholdet i artikkelen, har DNV gitt konkrete innspill til forskriften og konkluderer med følgende:

"DNV mener at medikamentell immobilisering av dyr krever spesiell kompetanse som innebærer at det bare er veterinærer som kan utføre dette. I tillegg må veterinæren ha særskilt dokumentert kompetanse i form av gjennomgått kurs som er godkjent av myndighetene.

I tillegg bør det under det videre forskriftsarbeidet foretas en kvalitetssikring mot annet regelverk, slik at de ulike bestemmelsene som kommer til anvendelse ved medikamentell immobilisering av dyr samordnes slik at de ikke kommer i konflikt med hverandre."

NYHET

Butomidor[®] (Butorfanol) til hest, hund og katt

1 x 10 ml

- Smertestillende og beroligende
- Godkjendt til både hest, hund og katt
- Konkurransedyktig pris
- Analgesi hos hest:
Skjuler ikke symptomer på en operasjonskrevende kolikk
- Ved sedasjon av hest kan det kombineres med både detomidin, xylazin og romifidin
- Til hund og katt kan det kombineres med både ketamin og medetomidin
- Velegnet til analgesi preoperativt og postoperativt hos hund og katt
- Effekt etter 5-15 minutter og i opp til 4 timer

Butomidor Vet: 10 mg/ml injeksjonsvæske.

Egenskaper: *Virkningsmekanisme:* Butorfanol er et sentralt virkende analgetikum fra gruppen av syntetiske opioider med en agonistisk-antagonistisk virkning. Agonistisk på opioidreseptorer av kappa-subtype og antagonistisk på reseptorer av μ -subtype. Kappa-reseptorene styrer analgesi, sedasjon uten kardiopulmonell depresjon og kroppstemperatur. μ -reseptorene styrer supraspinal analgesi, sedering og kardiopulmonell depresjon og kroppstemperatur.

Indikasjoner: *HEST Analgesi:* For kortvarig lindring av smerter slik som kolikk med opprinnelse i gastrointestinalkanalen. *Sedering og preanestesi:* I kombinasjon med α_2 -adrenoceptoragonister (detomidin, romifidin eller xylazin): Til bruk ved terapeutiske og diagnostiske prosedyrer, slik som mindre kirurgiske inngrep hos stående hest og beroligelse av uregjerlige pasienter. *HUND/KATT: Analgesi:* For lindring av moderate viscerale smerter, f.eks. pre- og postoperative smerter og post-traumatiske smerter. *Sedering i kombinasjon med α_2 -adrenoceptoragonister (medetomidin).* *Pre-anestesi:* Som en del av en anestesiprosedyre (medetomidin, ketamin).

Kontraindikasjoner: Skal ikke brukes til dyr som er overfølsomme for det aktive virkestoffet eller for noen av hjelpestoffene. Skal ikke brukes til behandling av dyr med sterkt nedsatt nyre- og leverfunksjon, ved cerebral skade eller hjernelesjoner eller til dyr med obstruktiv lungesykdom, hjertedysfunksjon eller spastiske tilstander. For kombinasjonsbruk med α_2 -agonister til hest: Kombinasjon skal ikke brukes til hester med kjent hjerterytmeforstyrrelse. Kombinasjonsbruk vil føre til en nedsatt gastrointestinal motilitet og skal derfor ikke benyttes i tilfeller av kolikk som er forbundet med at noe har satt seg fast i fordøyelseskanalen. Kombinasjon skal ikke brukes under drektighet.

Dosering: *Enkelterapi:* 0,1 mg/kg kroppsvekt (1 ml/100 kg kroppsvekt) IV. *Sedering og preanestesi:* Med detomidin: Detomidin: 0,012 mg/kg kroppsvekt IV, følges innen 5 minutter med Butorfanol: 0,025 mg/kg kroppsvekt (0,25 ml/100 kg kroppsvekt) IV. Med romifidin: Romifidin: 0,05 mg/kg kroppsvekt IV, følges innen 5 minutter med Butorfanol: 0,02 mg/kg kroppsvekt (0,2 ml/100 kg kroppsvekt) IV. Med Xylazin: Xylazin: 0,5 mg/kg kroppsvekt IV, følges etter 3-5 minutter med Butorfanol: 0,05 - 0,1 mg/kg kroppsvekt (0,5 - 1 ml/100 kg kroppsvekt) IV. *HUND Analgesi:* Enkelterapi: 0,1 - 0,4 mg/kg kroppsvekt (0,01 - 0,04 ml/kg kroppsvekt) sakte IV (ved lav til medium dosering) eller IM, SC. For kontroll av postoperativ smerte bør injeksjonen administreres 15 minutter før utløpet av anestesen for å oppnå tilstrekkelig smertelindring gjennom oppvåkingsfasen. *Sedering:* Med medetomidin: Butorfanol: 0,1 mg/kg kroppsvekt (0,01 ml/kg kroppsvekt) IV, IM. Medetomidin: 0,01 mg/kg kroppsvekt IV, IM. *Pre-anestesi:* Med medetomidin og ketamin: Butorfanol: 0,1 mg/kg kroppsvekt (0,01 ml/kg kroppsvekt) IM. Medetomidin: 0,025 mg/kg kroppsvekt IM, følges etter 15 minutter med Ketamin: 5 mg/kg kroppsvekt IM. Etter at effekten av ketamin har opphørt, kan effekten av medetomidin reverseres med atipamezol 0,1 mg/kg kroppsvekt. *KATT Analgesi:* Enkelterapi: 15 minutter før oppvåkning enten: 0,4 mg/kg kroppsvekt (0,04 ml/kg kroppsvekt) SC eller: 0,1 mg/kg kroppsvekt (0,01 ml/kg kroppsvekt) IV. *Sedering:* Med medetomidin: Butorfanol: 0,4 mg/kg kroppsvekt (0,04 ml/kg kroppsvekt) SC. Medetomidin: 0,05 mg/kg kroppsvekt SC. Ved sårrengjøring anbefales bruk av ytterligere ett lokalt anestetikum. Effekten av medetomidin kan reverseres med atipamezol 0,125 mg/kg kroppsvekt. *Pre-anestesi:* Med medetomidin og ketamin: Butorfanol: 0,1 mg/kg kroppsvekt (0,01 ml/kg kroppsvekt) IV. Medetomidin: 0,04 mg/kg kroppsvekt IV. Ketamin: 1,5 mg/kg kroppsvekt IV.

Tilbakeholdesestider: 0 dager.

Oppbevaring og holdbarhet: 3 år, etter åpning 28 dager.

Pakninger: 10 ml.

salfarm
scandinavia AB

Florettgatan 29 C, 2. vån
254 67 Helsingborg
076-7834810
E-mail: scan@salfarm.com

Nytt fra Helsetjenestene:

Nytt kurs for fjøsskolekoordinatorer i august

Knut Ove Hennum har vært koordinator for fjøsskolegrupper for melkeprodusenter i Valdres.

Har du lyst på noen impulser om hvordan man kan drive grupperådgivning for husdyrprodusenter? Leste du om erfaringene med fjøsskoler i Praksisnytt nr 3/2011, og synes dette høres spennende ut?

Helsetjenesten for storfe og Helsetjenesten for sau vil arrangere nytt kurs for fjøsskolekoordinatorer til høsten. Mette Vaarst kommer til Norge 29. og 30. august for å holde kurs. Hun er ansatt ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet og har jobbet mye med fjøsskoler (staldskoler) både i Danmark og andre land. I tillegg har vi nå mange erfaringer fra gjennomføringen av de første fjøsskolene i norske storfe- og sauebesetninger som vi kan dra nytte av.

Hovedprinsippet i fjøsskolene er at produsentene møtes hjemme hos hverandre for å utveksle erfaringer og komme fram til gode og praktiske løsninger på forhåndsavtalte problemstillinger den enkelte deltaker er opptatt av. Veterinæren er med som faglig støttespiller, tilrettelegger og møteleder. De som prøvde seg som fjøsskolekoordinatorer i "første runde" i 2010/2011 ga uttrykk for at det var både en lærerik, utfordrende og hyggelig måte å jobbe på. Produsentene på sin side ga fjøsskolene en gjennomsnittlig score på 4,56 (på en skala fra 1 til 5 der 5 var svært bra) på spørsmålet *Hva er ditt totalinntrykk av fjøsskolene?* Det synes vi var et bra resultat!

Du kan lese mer om fjøsskoler og erfaringer med disse her:

- Hektoen L. og Sogstad Å.M. *Gode erfaringer fra fjøsskoler for saue- og storfeprodusenter*. Praksisnytt nr 3, 2011.
- Lisborg L., Vaarst M. og Nissen, T. *Staldskolehåndboken*. <http://orgprints.org/13773/1/13773.pdf>
- Vaarst M. *Fjøsskoler – når grupper af produsenter jobber fram mot et felles mål*. Praksisnytt nr 3, 2010.

Mer informasjon om kurset, program og påmelding finner du på <http://www.animalia.no/kurs-kompetanse/fjos-skoler-for-koordinatorer/> og under "Aktiviteter" på www.storfehelse.no Vi håper å se mange av dere på kurs i august!

Lisbeth Hektoen

Helsetjenesten for sau

Åse- Margrethe Sogstad

Helsetjenesten for storfe

PRRS - Porcine Reproductive and Respiratory Syndrom

PRRS er en virussjukdom som er spredt til de fleste land verden over. I Norden er Norge sammen med Sverige og Finland frie for sjukdommen.

I mange land er opp til 70 % av besetningene smittet. Det innebærer lidelser for grisen og store kostnader for den enkelte besetningseier og for næringen som helhet.

Sjukdomsbildet varierer mye fra besetning til besetning. I enkelte besetninger kan grisene være smittet uten at de viser tegn på sjukdom. I andre besetninger oppstår det tap av opp til 20 % av produksjonen, grunnet aborter, høyt antall dødfødte eller svaktfødte griser, sjuke purker med påfølgende melkemangel og høy dødelighet blant spedgrisene. Hos smågris

og slaktegris forårsaker infeksjonen lungebetennelse og disponerer for sekundære bakterielle infeksjoner. Besetningenes generelle helse- og hygienestatus har en viss betydning for sjukdomsforløpet.

Smitten spres hovedsakelig via direkte kontakt mellom griser, eller indirekte via forurensede klær og dyretransporter.

For å forhindre at vi får inn PRRS i Norge og spredning i landet er det viktig med:

- Gode rutiner for smittebeskyttelse inn og ut av besetningen
- God hygiene i hele besetningen
- Færrest mulig kontakter til andre besetninger
- Minst mulig handel med dyr over regionsgrenser
- Praktisering av 48-timersregelen for personer som kommer fra utlandet. Dette er særlig viktig ved bruk av utenlandsk arbeidskraft.
- Restriktiv importpraksis. Ved eventuell import må både Mattilsynet og KOORIMP kontaktes på forhånd. Personer som ønsker å importere gris bør foruten å ta kontakt med Mattilsynet også ta kontakt med KOORIMP.

Tidlig oppdagelse av smitte er avgjørende for å kunne stoppe smittespredning i landet.

Det er derfor viktig å være observant ute i besetningene på sjukdomstegn som kan skyldes en PRRS-infeksjon.

Sjukdommen inndeles i tre faser;

- Fase 1: Redusert matlyst, feber og luftveissymptomer. Virus spres raskt i besetningen. Varighet 1-3 uker.
- Fase 2: Senaborter, for tidlige fødsler, økt antall mumifiserte, dødfødte og svakfødte griser, melkemangel hos purkene og stor dødelighet hos spedgriser. Enkelte purker utvikler cyanotisk misfarging

av huden på ørene, buken og beina. Hos smågriser og slaktegriser registreres luftveissymptomer i form av hoste og abdominal respirasjon, nedsatt tilvekst og økt dødelighet. Varighet 8-12 uker.

- Fase 3: Endemisk fase hvor dødeligheten reduseres og reproduksjonen normaliseres.

PRRS-viruset har to egenskaper som gjør det vanskelig å forhindre smittespredning. Den ene er at viruset har en stor tendens til å mutere. Dette vanskeliggjør oppbyggingen av immunitet hos grisene. Griser som har gjennomgått sjukdom blir ikke fullt resistente mot andre PRRS-stammer. Det vanskeliggjør i sin tur produksjon av vaksiner og av diagnostiske verktøy.

Den andre egenskapen er at viruset blant annet angriper immunsystemet gjennom å redusere og forsinke kroppens immunreaksjon. Reduksjon av immunforsvaret bidrar til flere sekundærinfeksjoner og betydningen av annen smitte i besetningen øker.

Der finnes ingen behandling mot selve virusinfeksjonen. Anbefalinger til smittede besetninger er antibiotikabehandling og vaksinerings samtidig med forebyggende smittetiltak.

Utbruddet i Sverige 2007 ble oppdaget i det nasjonale overvåkingsprogrammet. Gjennom massiv prøvetaking lyktes man i å kartlegge smittespredningen og forhindre en videre spredning i landet.

Det er vanskelig å forutsi hvordan sjukdommen vil arte seg dersom vi får inn PRRS-smitte i Norge.

Hvis det oppstår forandringer i en besetning som er forenlige med symptomer for PRRS og som ikke kan forklares av andre årsaker bør Mattilsynet varsles om mistanken og HT svin og VI bør kontaktes for diagnostikk.

Anne Jørgensen

<http://animalia.no>

Elektronisk versjon av livdyrattesten

Kjøp av livdyr medfører en stor risiko for å dra smitte inn i en besetning. Smitterisikoen er særlig stor ved import av dyr fra utlandet, men kjøp av dyr, også innenlands, vil alltid være risikofylt. Kjøper bør til enhver tid forsikre seg om at innkjøpte dyr kommer fra en besetning med kjent, god helsestatus. En nøyaktig og riktig utfylt livdyrattest levert i forkant av dyrets ankomst på kjøpsgård vil bidra til å redusere risikoen for å dra smitte inn i besetningen.

Livdyrattesten har vært brukt siden 2004, og den ble revidert i 2010. Et av grunnprinsippene i systemet er at Norge deles inn i fire livdyrregioner: Nord-Norge (Finnmark, Troms, Nordland), Midt-Norge

(Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal), Vestlandet (Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder) og Østlandet (Aust-Agder, Telemark, Vestfold, Buskerud, Østfold, Oslo, Akershus, Oppland, Hedmark). Ved handel innenfor regionene kan produsenten selv sende inn egenerklæring, eller benytte veterinærattest etter kjøpers eller omsetters krav. For handel mellom regioner eller innenfor kjøttsamvirket skal veterinærattest følge.

Inntil nå har livdyrattesten kun foreligget i papirutgave basert på manuell innfylling av alle opplysninger. I samarbeid med Kukontrollen/TINE Rådgiving er Helsetjenesten for storfe i gang med å utarbeide

en elektronisk utgave av livdyrattesten. I forbindelse med omgjøring av Kukontrollen til ny database og oppdatering av med den gamle «Stamboka», blir nå livdyrattesten en del av denne. Livdyrattesten vil nå bestå av en del med besetningsdata og en del med individopplysninger. Besetningsdata og en del av individopplysningene vil kunne lastes automatisk ned fra Kukontrollen og «Helseoversikten» på <http://medlem.tine.no>. Helseopplysninger om dyret som skal omsettes må fylles ut manuelt enten av eier eller av veterinær avhengig av om handelen foregår innen eller mellom de oppsatte livdyrregionene. Alle skjemaer som skal inkluderes ved omsetning av livdyr vil ligge på <http://medlem.tine.no>. Livdyrattesten vil

derfor ligge hos selger lokalt slik at store deler av de nødvendige dataene hentes automatisk fra pc'en på salgsgården.

Med dette håper vi å gjøre livdyrattesten enklere i bruk og lettere tilgjengelig slik at bruken øker. Det må være et mål at livdyrattesten ankommer kjøper i forkant av dyret. Sikker omsetning av livdyr er viktig for å beholde den gode smittestatus vi har i dagens norske storfepopulasjon. Vi håper at dette konseptet kan være tilgjengelig i løpet av 2012.

Stine Margrethe Gulliksen

<http://storfehelse.no>

www.allianceapotek.no

Veterinærapotek på nett

Godt utvalg - gode priser

Nå kan du som veterinær bestille legemidler, vaksiner, forbruks- og handelsvarer til gode priser hos oss, og varer blir levert dit du ønsker.

Nettbutikken er bygget opp slik at du på en enkel måte skal finne frem til de produktene du ønsker å handle. Har du spørsmål ut over dette, kan du ta kontakt med vårt kundesenter med erfarne farmasøyer som har spesialisert seg på veterinærmedisin.

 Alliance apotek
– for hele deg

Mona Cecilie Gjessing

Tlf. 915 39 958

E-post: mona.gjessing@vetinst.no

"Frisk" oppdrettstorsk kan ha omfattende sykdomsforandringer

Sykdomsforandringer hos torsk er ulike de vi finner hos syk laks, og torsk som virker klinisk frisk kan ha omfattende sykdomsforandringer. Dette er funn som er bekreftet i et doktorgradsarbeid, og resultatene fra arbeidet vil bidra til mer presis diagnostikk og indirekte forebygge sykdom hos torsk i oppdrett.

Torskeoppdrettsnæringen har store utfordringer knyttet til blant annet høy yngeldødelighet, for tidlig kjønnsmodning hos fisken og ulike infeksjøs og ikke-infeksjøs sykdommer. Vevsforandringer hos syk torsk har vist seg å være annerledes enn de vi ser hos laksefisk, og for å stille en riktig diagnose hos syk torsk, trengs en mer detaljert forståelse av hvordan fiskens respons på sykdom ser ut ved mikroskopisk undersøkelse av sykt vev.

I doktorgradsarbeidet sitt har Mona Gjessing studert flere viktige sykdommer hos oppdrettstorsk og karakterisert typiske vevsforandringer ved disse sykdommene. Hun fant at i sene stadier av sykdommene har forandringene store likhetstrekk, uavhengig av årsak, og påviste også overraskende store sykdomsforandringer hos torsk som virket klinisk friske.

Gjessing undersøkte torsk som fikk injeksjoner med et vaksinehjelpestoff som gir betennelsesreaksjon uten levende smittestoff, og torsk som var smittet med hhv bakterie, sopp og virus. I et smitteforsøk ble responsen på bakterien *Francisella noatunensis* studert. Denne bakterien forårsaker sykdommen francisellose som er en alvorlig trussel mot torskeoppdrettsnæringen. Studier av responsen på smitte med sopp og virus ble utført på feltmateriale av torsk med soppinfeksjon i indre organer, og torsk som var smittet med nodavirus. Dette viruset rammer hjerne og øyne og kan gi alvorlig sykdom hos flere marine arter, særlig hos yngel.

Lysmikroskopisk undersøkelse av vevet fra sene stadier i sykdomsforløpet hos fisk som hadde fått vaksinehjelpestoff eller var smittet med bakterier og sopp, viste sykdomsforandringer som hadde visse likhetstrekk; sirkulære strukturer som besto av ansamlinger av betennelsesceller organisert i lag. Årsaken til sykdomsforandringene (vaksinehjelpestoff, bakterier eller sopp) kunne påvises inne i betennelsesknutene. Et overraskende funn var alvorlig betennelse i hjerne og øye på grunn av nodavirus hos fisk som ikke viste tegn til sykdom. Uttrykk av gener som er viktige i torskens forsvar mot sykdom ble også påvist visuelt ved *in situ* hybridisering. Samlet sett gir Mona Gjessings arbeid en bekreftelse på at torsk reagerer på en annen måte på sykdomsagens enn det laksen gjør. Ulike sykdommer gir ganske like vevsforandringer, og påvisning av smittestoff inne i betennelsesknutene er nødvendig for å avdekke årsaken. Hvis det er slik at sykdomsagens begrenses til isolerte knuter, kan dette forklare hvorfor torsk ikke virker syk til tross for at den har overraskende mange slike knuter.

Doktorgradsarbeidet er utført ved Veterinærinstituttet. Forskere og stipendiater ved Norges fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø, har også vært sentrale samarbeidspartnere.

Cand.med.vet. Mona Gjessing disputerte 22. mars 2012 for graden ph.d. ved Norges veterinærhøgskole med avhandlingen: "Morphological characterisation of inflammatory responses in Atlantic cod".

Personalia:

Mona Cecilie Gjessing kommer fra Oslo, er veterinær og har jobbet på Veterinærinstituttet siden 2006. I denne perioden har hun i tillegg til doktorgradsprosjektet, også jobbet med sykdomsopklaring hos oppdrettsfisk, hovedsakelig laks.

Kontakt:

Mona Cecilie Gjessing, tlf. 915 39 958, e-post: mona.gjessing@vetinst.no

Magnhild Jenssen, informasjonskonsulent NVH, tlf.: 77 66 54 01, mobil: 957 94 830

og e-post: magnhild.jenssen@nvh.no

Forbud mot bruk av tungestropp på løpshester – et tveegget sverd?

Rådet for dyreetikk har foreslått et forbud mot bruk av tungestropp på hest. I NVT nr 9/2011 side 560 har sekretæren for Rådet for dyreetikk og Dyreansvarlig hest ved Veterinærinstituttet redegjort for begrunnelsen basert på omfattende publikasjoner om bruk tungestropp samt undersøkelser gjennomført ved NVH.

På begynnelsen av 60-tallet hadde man en rettssak om skade etter bruk av tungestropp. En trener hadde glemte å ta av tungestroppen etter løp. I det tilfellet var den av gasbind og resultatet var nekrose av deler av tungen.

Som en følge av dette, ble det på 80-tallet bestemt at tungestroppen skal være av lær og minst 1 cm bred. Etter den tid har jeg i løpet av mine 30 år som hestepraktiserende veterinær, ikke sett skade etter bruk av tungestropp og kjenner ikke til at andre har slik erfaring.

Det er ikke forbud mot bruk av tungestropp under trav- og galopp- løp i andre europeiske land med unntak av Sveits. Der kom påbudet etter en TV-sending hvor tv-kameraet fokuserte på tunga til en hest som hadde påsatt tungestropp.

Når hester snorker under kraftige anstrengelser, skyldes det hovedsakelig problem i fra pharynx. På 1960-tallet lærte vi at dette hovedsakelig skyldes problem med den bløte gane. Terapi var å binde frem tungen eller om det ikke hjalp, kutte av ca 1 cm av den bakre del av den bløte gane. Dette fungerte i noen tilfeller. Tok man for stor bit av ganen, kom forrester ut av nesa. Slike hester måtte avlives og ikke få hester har lidd den skjebne. Etter hvert forsket man frem andre og bedre metoder som å fjerne en bit av M. sternothyriodeus, brenne ganen med et glødende jern via munnen, punktbrenne ganen med laser via nesen, sprøyte teflon under epiglottis osv. For få år siden kom "Vik Lyn sjekken". Det var en stang langs pannen på hesten og ca 20 cm over hode. I tillegg ble det brukt en reim fra hode og ned mot bringen. Man festet en reim til toppen av stanga på hode og ved å feste den til dra-sjekken, kunne man strekke hals-hodestillingen. I tillegg ville reima fra hode ned mot bringen, trekke hode ned. Dette fungerte i mange tilfeller, men ble forbudt i travløp.

Problemet med ganen gjør at hester kan bråstoppe i oppløpet. Professor Ducharme et al. har utarbeidet en kirurgisk metode der man syr fast noen kraftige suturer mellom larynxbrusken og tungebeinet, trekker de sammen og korter ned avstanden mellom dem dramatisk slik at larynx med luftrøret trekkes ca 8 cm rostralt. Dette har en meget god effekt på lidelsen.

Å trekke frem tungen med tungestropp gjør også at larynx og luftrøret trekkes rostralt, men man oppnår kun 2-3 cm. Det er en hjelp i riktig retning og holder i

mange tilfeller den bløte ganen på plass, men er ikke så effektivt som kirurgi.

Dersom det blir forbudt å bruke tungestropp, hva er Rådet's alternativer? Eierne vil i de fleste tilfeller forsøke en eller annen behandling for problemet. Det kan være å brenne ganen med glødende jern, evt. med laser, eller operere. Tror Rådet det er noe godt med kraftige brannsåre eller å gå med suturer i kraftig spenne som drar luftrøret 6-8 cm fremover til en hver tid?

Hester som får tungen over bittet, er et problem å kjøre. De blir vanskelig å styre og er farlige både for rytter/kusk og hest. Hva som er årsaken til at de plasserer tungen over bittet, vites ikke. Noen hester er nok mer følsomme for bitt i munnen enn andre. Når tungestropp kan bøte på problemet med tungen over bittet og de farer det medfører, er det et tankekors at Rådet for dyreetikk vil forby det.

I Trav og Galopp- Nytt nr 20-2012 er sidene 2,6,7,8 og 9 viet temaet forbud mot tungestropp. Forslaget møter massiv kritikk fra både trav- og galopp trenerne. De kjenner problemet fra sin daglige kjøring/ridning av hester.

Den dagen man vet noe mer om årsaken og kan hindre at hesten får tungen over bittet på en mer skånsom måte, vil nok alle automatisk gå vekk fra tungestropp. Et travløp/gallopløp varer 2-3 minutter. Tungestroppen sitter på noen minutter lengre. Når jeg ser på alternativene i forhold til den korte plagen tungestropp betyr for hesten, mener jeg det må være lov å bruke tungestropp på hester der det fungerer.

Det er godt noen bryr seg om dyrene våre. Hesten har fremdeles viktige funksjoner både kulturelt og som næringsmiddel. Vi må ta godt vare på hesten. Men jeg synes Rådet har feilet denne gangen.

Det er imidlertid nok oppgaver å ta fatt i. Hva med forbud mot "åpen" (liggende eller stående) kastrering av hingster! Det fører alltid til infeksjoner med kraftige betennelser og store ødemer i et meget ømfintlig område. Hesten må jages i trav flere ganger daglig for at sårene skal holde seg åpne og dreneres. Dette er en meget smertefull prosess for hingstene. Med dyreklinikker fra Kristiansand til Bardufoss fins det i dag gode alternativer. En steril operasjon hvor man fjerner testiklene og syr igjen sårene, er det som burde tilbys.

Bruk av tungestropp er ubehagelig for hesten, men etter en "åpen"kastrering lir hestene i dagevis. Er det fremdeles akseptabelt for Rådet?

Veterinær Arne W. Holm

Rettelse

I et tilsvaer til Rune Bratås om journalprogram og medisinregistrering i NVT nr. 1-2012 kom jeg i skade for å skrive følgende:"Så vidt DNV kjenner til, er det kun Profvet og Vetweb som tar sikte på å legge til rette for elektronisk overføring av data til Mattilsynet og Dyrehelseportalen"....

Jeg var på det tidspunktet ikke klar over at også den tredje leverandøren av journalprogrammer, Vetserve, også var i ferd med å legge til rette for elektronisk overføring av data, og at slik elektronisk overføring til VetReg har vært i drift siden mars måned for de som benytter Veterves løsning.

Jeg beklager dette.

Ellef Blakstad
Fagsjef, DNV

Utlysning av midler fra SVFs vitenskapelige og faglige fond

Smådyrpraktiserende veterinærers forenings vitenskapelige og faglige fond har som formål å fremme veterinær forskning og øke veterinærenes kompetanse på sykdommer hos familiedyr i Norge. Veterinærer som arbeider i Norge og er medlemmer av Smådyrpraktiserende veterinærers forening kan søke midler fra fondet. Midlene kan deles på flere søkere.

Søknad om midler fra fondet til vitenskapelige undersøkelser må inneholde en detaljert prosjektplan som gjør rede for bakgrunn, formål og gjennomføringsplan for prosjektet. Resultatene skal presenteres både som populærvitenskapelig artikkel og som vitenskapelig artikkel i Norsk veterinærtidsskrift, evt. i et internasjonalt tidsskrift.

Søknad om midler til faglig utvikling skal inneholde en tilstrekkelig detaljert plan for gjennomføringen. Etter gjennomføringen skal det i egen rapport til styret beskrives hvorledes fondets midler ble anvendt. Søknad om tildeling av fondsmidler sendes innen 01.09.2012 til:

SVFs vitenskapelige og faglige fond v/Ellef Blakstad

Den norske veterinærforening,
Postboks 6781, St. Olavs plass,
0130 Oslo

Søknadene kan også sendes elektronisk til eb@vetnett.no med kopi til dnv@vetnett.no

Dr. Baddaky

Profesjonell hudpleie for hund, katt & hest

Hos oss får du godt dokumenterte
produkter og vår spesialistkompetanse.

Dr. Baddaky® as

Flere nye
produkter

www.draddaky.no

Årsberetning for Den norske 2011

Innledning

Norsk veterinærtidsskrift nr. 5/2012 inneholder årsberetningen for Den norske veterinærforening 2011. Her inngår virksomheten i forhandlingsutvalgene, særforeningene, tidsskriftene og Dyreidentitet. Årsberetningen gir en orientering om de viktigste sakene som foreningen har vært engasjert i gjennom året. Regnskapet og revisors beretning er gjengitt.

veterinærforening for

» Sentralstyret

Sentralstyret har hatt følgende sammen-
setning:

- Marie Modal, president
- Eirik Heggstad, visepresident
- Jan A. Loopstra
- Torill Moseng
- André Løkken
- Tor Einar Horsberg (1. vara)
- Hogne Bleie (2. vara)
- Helen Øvrengaard (3. vara)
- Gry Marianne Holmbakken (4. vara)

Foruten styrets ordinære medlemmer har
følgende møtt fast på sentralstyremøtene:

- Hilde Estensen, leder i DNV-N
- Svein Kvaløy jr., leder i DNV-A
- Frederik Løland Dolva, student-
representant

Det har vært avholdt elleve styremøter i
løpet av 2011, hvorav fem telefonmøter. I
alt 127 saker er behandlet. Blant de saker
styret har jobbet med er organisato-
riske spørsmål, økonomi, administrative
spørsmål, vaksaken, fagpolitiske saker,
kollegiale saker, yrkesetiske saker, dyre-
velferd og saker vedrørende internasjon-
alt samarbeid

» Sekretariatet

Sekretariatet har hatt følgende tilsatte i
perioden:

- Hans Petter Bugge, generalsekretær
- Kjell Naas, forhandlingssjef
- Ellef Blakstad, fagsjef
- Solveig Magnusson, økonomisjef

- Steinar Tessem, informasjonssjef/
redaktør
- Mette Rød Fredriksen, juridisk rådgiver
- Mona Pettersen, redaksjonssekretær
- Aina Berntsen, kurssekretær (barsel-
permisjon til 14. april 2011)
- Anne Prestbakmo, organisasjonssekretær
- Kristine Fosser, økonomimedarbeider
(fast ansatt fra 1. april 2011)

Det samlede sykefraværet har vært på
4,62 %, en økning fra 4,04 % året før.

Lokaler

Den norske veterinærforening eier
eiendommen Keysers gate 5 i Oslo
sammen med Naturviterne. Eiendommen
gjennomgikk fullstendig utvendig reha-
bilitering i 2008 og er en perle i strøket.
Statsbygg, på vegne av regjeringen, er i
skrivende stund (ultimo mai 2012) i ferd
med å ferdigstille rehabiliteringen av to
eiendommer rett over gaten i tillegg til at
det bygges nytt på tomten der Spareban-
ken Bien hadde sitt bygg. Landbruks- og
matdepartementet er blant de departe-
mentene som skal inn i de nye lokalene.
De flytter inn i løpet av juni måned 2012.

Hva angår leietakere i gården har
følgende skjedd:

Første etasje:

- Samfoto, vår gamle stabile leietaker, ble
i 2011 kjøpt opp av Scanpix og flyttet
ut før jul 2011. Lokalene er delvis pusset
opp (vegger malt og gulver slipt) og er
lagt ut på leiemarkedet.
- BTIZ la ned virksomheten våren 2010.

Lokalene ble fullstendig rehabilitert i
løpet av 2011. Avtale er inngått med
St. Olavs Institutt (fysioterapeuter) som
flytter inn 1. september 2012. Det er
generelt et noe vanskelig utleiemarked
for tiden i Oslo sentrum og det har tatt
lenger tid enn forventet å få leid ut
lokalene.

Andre etasje:

- Naturviterne

Tredje etasje:

- Den norske veterinærforening

Fjerde etasje:

- Leilighet som inneholder tre store
møblerte hybler, felles kjøkken, stue, bad
med dusj og toalett og separat toalett.
Leiligheten har vært utleid hele året.
- Kontorlokaler som huset Lektorlaget er
bygget om til hybler; 5 møblerte hybler
med felles stue og kjøkken, to bad og
et ekstra toalett. Det har ikke vært noe
problem å skaffe leieboere.

Våre lokaler fremstår fortsatt som lyse og
trivelige, men de bærer jo preg av at vi har
vært her i 10 år.

» Handlingsplan

Representantskapet vedtok i oktober
2010 foreningens handlingsplan. Denne
er utarbeidet med grunnlag i strategi-
dokumentet utarbeidet i januar 2010.

Handlingsplanen har fem hovedkapitler.
Under hvert av disse er det definert et
hovedmål og en del tiltak som skal under-
bygge dette målet.

Denne rapporten er bygget opp slik at
den kan sammenholdes direkte med
handlingsplanen og må i tillegg ses i sam-
menheng med rapportering fra særfore-
ningene og forhandlingsutvalgene.

DNV skal være den foretrukne fagforeningen for alle veterinærer i Norge

I løpet av 2011 er det nedsatt redaksjons-
komite for vår jubileumsbok som skal
utgis i forbindelse med foreningens 125
års jubileum i 2013. Både generalsekre-
tæren og informasjonssjefen er sentrale i
dette arbeidet. Likeledes er det oppnevnt
redaktør for en nyttigivelse av veterinær-
fortegnelsen. Alle landets veterinærer vil
få en innbydelse til å sende inn opplysning-
er om seg selv elektronisk.
DNV arbeider målbevisst med verving av
nye medlemmer. Også i 2011 har ansatte

i sekretariatet gjennomført månedlige lunsjbesøk på NVH med informasjon om foreningen og mulighet for å melde seg inn. Alle veterinærer som mottar autorisasjon fra Mattilsynet og ikke allerede er studentmedlemmer, tilskrives med tilbud om medlemskap. Vi har vært til stede ved det årlige ANSA-seminaret i Budapest og vi har besøkt de 22 veterinærstudentene som starter i Bodø og skal fullføre i Kosice i Slovakia.

Når det gjelder bevisstgjøring av våre medlemmer på egne lønns- og arbeidsvilkår, har vi på kurs i egen regi inkorporert slike temaer. Vi arrangerte en stor tillitsvalgt-samling i desember der både representanter fra DNV-N og DNV-A deltok. Ett av temaene som var oppe da var muligheten for at veterinærvakten skulle bli satt ut på anbud i de enkelte kommunene. DNV arbeidet hardt for å unngå dette. Senhøstes 2011 sendte vi et brev direkte til alle landets kommuner i etterkant av at KS' hovedstyre vedtok at de ønsket lokal forvaltning av vaken. Medio 2012 vet vi at dette arbeidet var vellykket.

For beskrivelse av øvrig fagforeningsaktivitet vises det til årsrapportene fra forhandlingsutvalgene DNV-N og DNV-A. Foreningens relasjon til Akademikerne er blitt styrket ettersom Marie Modal ble valgt inn i Akademikerne styre i desember 2010. Dette styret brukte mye ressurser på å utvikle en ny handlingsplan som i mye større grad og på en mer spisset måte enn tidligere tydeliggjør Akademikerne samfunnsoppdrag. En ny overordnet målformulering ble utviklet. Akademikerne skal arbeide for et «Verdiskapende, inkluderende kunnskaps-samfunn». Det må arbeides for å gjøre dette kjent blant medlemmene i DNV slik at de også vil kjenne eierskap til målet og tilhørighet til Akademikerne som hoved-sammenslutning.

Når det gjelder DNVs tilknytning til FVE, den europeiske sammenslutningen av veterinærforeninger, hadde vi i 2011 en gjennomgang av vår representasjon og utarbeidet rutiner for hvordan vi vil organisere arbeidet slik at våre medlemmer blir mer kjent med sakene som behandles der. Dette innebærer blant annet at vi har som mål å publisere omtale av sakene og møtene i NVT. En viktig del av vårt internasjonale arbeid er møtene mellom de nordiske foreningene som nå arrangeres rutinemessig dagen før FVE-møtene. I 2011 ble det nordiske forslaget om å utvikle simultanoversetting til tysk og fransk vedtatt. Dette innebar en innsparing på flere tusen euro, penger som kan brukes til arbeid med saker av betydning for veterinærer i Europa.

I 2011 opplevde vi også at vårt europeiske samarbeid ble satt på prøve. Et forslag til Europaparlamentet om å gjøre det ulovlig for veterinærer å selge legemidler med fortjeneste (slik vi har det i Norge) ble kraftig motarbeidet av FVE. Veterinærer i store deler av Europa har en vesentlig del av inntektene sine fra slikt salg. De nordiske foreningene var sterkt uenige i denne aktiviteten og skrev et brev til styret i FVE der vi påpekte at vi ikke kunne stille oss bak en slik holdning. På bakgrunn av dette ble Norden invitert til å nominere et medlem i FVEs Working Group on Medicines. Vårt medlem Einar Rudi er nå medlem av denne gruppen.

Veterinære virksomheter skal holde høy kvalitet og være bærekraftige bedrifter

Foreningens sekretariat bruker stadig større ressurser på å støtte våre medlemmer i ulike saker i forbindelse med tilsyn og /eller konflikter med kolleger eller kunder. Høsten 2011 ble det utarbeidet et notat som klargjør vår politikk når det gjelder juridisk bistand.

Gjennom året har det vært et stort fokus på priser på veterinære tjenester i ulike medier. DNV har støttet medlemmer og selv gått aktivt ut i forhold til å synliggjøre at veterinære tjenester må koste. I februar avga vi høringsvar i forbindelse med Mattilsynets forslag til Forskrift om betaling for behandling av eierløse dyr. Takstnivået var et helt sentralt tema for oss.

Den aller viktigste forutsetningen for sunn drift er at våre medlemmer etter- og videreutdanner seg kontinuerlig. Foreningen

sender ut skjema for egenregistrering av slik aktivitet hvert år. Når det gjelder kursaktivitet for øvrig, vises det til fagsjefens rapportering om dette.

I løpet av 2011 har sentralstyret flere ganger behandlet saken om ulovlig bruk av betegnelsen «veteropat». Vi kommer ikke lenger i saken fra vår side, og vil for fremtiden håndtere sakene ved å varsle det aktuelle distriktskontoret i Mattilsynet. I løpet av høsten ble det klart at praktiserende veterinærer fra 1. januar 2012 skal rapportere all legemiddelbruk på produksjonsdyr til Mattilsynet som forskriftsfestet. Det er viktig for DNV å være leverandør av nødvendig informasjon til medlemmene. I denne saken har vi samarbeidet nært med Mattilsynets Ole Herman Tronrud og flere distriktskontor om regionale informasjonsmøter i løpet av høsten. Flere av lokalforeningene våre har bidratt i gjennomføringen av disse møtene.

Det skal være godt kjent at veterinærer arbeider like mye med folkehelse som med dyrehelse

Vi har arbeidet for at Mattilsynet i større grad skal forbindes med dyrevelferd og dyrehelse. I 2011 ble veterinær Harald Gjein ansatt som Mattilsynets nye leder. Vi tror det er viktig at den veterinære kompetansen i Mattilsynet synliggjøres for eksempel når veterinærer signerer brev og e-poster og også når veterinærer står frem i media. I desember ble det i Mattilsynet internt vedtatt en mal for signatur av e-poster som nettopp åpner for slik signering, med angivelse av for eksempel seniorinspektør/veterinær.

DNV sendte i etterkant alle sine medlemmer i Mattilsynet en e-post der vi oppfordret til å benytte denne muligheten. Videre gjorde vi oppmerksom på at vi arbeider for at Mattilsynet skal endre merkenavn til Mat- og dyretilsynet. Dette synet kommuniseres nå både i skrift og tale i alle relevante fora.

Høsten 2011 arrangerte Nordisk Råd en konferanse i København om antibiotikaresistens. Der var DNV representert ved president og generalsekretær. Vi benyttet denne muligheten til å synliggjøre vår rolle i arbeidet overfor det politiske nivå som var representert der. Nordisk Råd vedtok å fortsette sin satsing på arbeidet for å forhindre resistensutvikling hos mikrober. I forbindelse med Veterinære fagdager 2011 utarbeidet Mattilsynet ved Harald Gjein, NVH ved Yngvild Wasteson, Veterinærinstituttet ved Jorunn Jarp og DNV ved Marie Modal, en felles kronikk der det særlig ble fokusert på veterinærens rolle som sykdomsbekjemper hos både mennesker og dyr. Denne kronikken ble til en nyhetssak i VG som omhandlet problemet med eventuelt å få inn revens dvergben-delorm i Norge.

Det skal være nok veterinærer med ønsket og nødvendig kompetanse i hele landet

DNV har gjennom året opprettholdt det planlagte nivået på kurstilbud. Ytterligere detaljer om dette beskrives i egen rapport. Her skal bare nevnes at det har vært arrangert kurs i akutt smådyrmedisin og hestemedisin for vaktdelegatene. Dette er

svært populære kurs som det er stadig etterspørsel etter blant medlemmene.

I januar ble det arrangert et møte mellom sentralstyret og SVF der blant annet sak om markedsføring av de DNV-godkjente klinikkene ble behandlet. I løpet av året har dette temaet blitt gjenstand for videreutvikling og vi vil forhåpentligvis se resultatet av dette arbeidet i 2012.

DNV har gjennom hele 2011 arbeidet med å forberede oss på en endring av den sentrale vaktavtalen. Vi arrangerte møter i Haugesund og på Biri med tanke på å skaffe argumenter for å få flere områder med ekstra ressurser i befolkningstette områder. Vi har også hatt fortløpende kontakt med Landbruks- og matdepartementet og kommunesektorens organisasjon, KS, om fortsatt unntak fra konkurranse-loven. Det ble etter hvert klart at det er forholdet til EØS-avtalen som er problematisk i forhold til den eksisterende avtalen. DNV har vært aktiv pådriver i prosessen for å sikre en fortsatt sentral avtale. Det har også i løpet av året vært flere saker der det har vært lokale konflikter om vaktdelegatelse. I noen områder er det kolleger som opplever at det er umulig å få delta i vekten, i andre områder er det vakt-distrikter som er utilstrekkelig bemannet. Aller mest problematisk er det i de sakene der veterinærer på vakt unnlater å rykke ut til alle dyreslag. Det er hevet over enhver tvil at Veterinærvakten er til for alle dyreslag. Ingen kollega kan nekte å se på et dyr som trenger nødhjelp, uansett dyreslag. Dette har vi kommunisert tydelig i både skrift og tale.

En veterinær skal oppfattes som en faglig og etisk ressursperson i samfunnet

Mattilsynet har startet arbeidet med en ny forskrift om veterinærenes håndtering av legemidler. DNV er veldig fornøyd med at det er etablert en referansegruppe for arbeidet, der vår fagsjef representerer oss. I en tilsvarende referansegruppe for utarbeidelse av ny forskrift om bruk av dyr i konkurranser er vi representert både med en stevneveterinær og presidenten. Forskriften om legemiddel-håndtering er særlig viktig fordi den vil sette normen for hvor mye behandling en veterinær kan overlate til dyreeier, og slik sett danne grunnlag for fremtidens KSL-regelverk. Vi opplever at det i økende grad dukker opp saker der medlemmene våre utsettes for press og negativ omtale fra kunder, kolleger og andre med interesse for dyr. Våre kollegahjelpere møter noen av disse sakene og sekretariatet møter enda fler. I mars arrangerte vi et seminar med Sentralstyret, Kollegahjelperne og lederne i Særforeningene der konflikthåndtering var temaet. Vi hadde leid inn en psykolog til å snakke om emnet. Senere på året ble våre nye profesjonsetiske retningslinjer sendt som særtrykk som bilag til NVT. Vi hadde også flere interne forespørsler fra sentralstyret til særforeningene om nye standpunktnotater. SVF har vært svært produktive når det gjelder å lage policy-notater som etter behandling i Yrkesetisk råd og sentralstyret blir lagt ut på nettsidene våre under overskriften «dette mener DNV». Det ble i 2011 utarbeidet et notat om dyrevelferd hos fisk i oppdrett.

Forhandlingsutvalg for ansatte veterinærer

DNV-A

Generelt

DNV er en relativt liten forening med utgangspunkt i en begrenset potensiell medlemsmasse. Drift av en sammensatt forening som både skal være *faglig forening* med flere særforeninger, og *fagforening* med to forhandlingsutvalg er krevende i forhold til ressurser og sekretariatets størrelse. En konsekvens av dette er at tillitsvalgte på ulike nivå må utføre oppgaver som i de større organisasjonene utføres av ansatte i sekretariatene. På sikt er dette bare mulig for sentrale tillitsvalgte, som får dekket tapt arbeidsfortjeneste av DNV, og for ansatte i offentlig sektor der en har avtalefestede rettigheter til lønn ved kursdeltagelse og ved utøvelse av

verv som tillitsvalgte, også ut over egen virksomhet.

Det er fremdeles et generelt inntrykk at våre medlemmer totalt sett kommer like godt ut som medlemmer i større foreninger. For at dette skal kunne fortsette, er det viktig med stadig nyrekruttering og opplæring av tillitsvalgte samt at foreningen finner løsninger som innebærer at kompetansen som tillitsvalgte etter hvert får, kan beholdes og videreføres.

1. januar 2011 hadde DNV-A 1055 medlemmer. Ved utgangen av året var tallet 1030 herav 665 i statlig og 365 i privat sektor. Hva nedgangen skyldes er vanskelig å si, men det synes ikke lenger å være

en selvfølge for nyutdannede veterinærer å være medlemmer i Veterinærforeningen. Organisasjonsprosenten er fremdeles høy i Mattilsynet og i statlig sektor for øvrig, men det er en stadig utfordring at en del veterinærer i FoU-sektoren har valgt å være medlemmer i andre organisasjoner. I privat sektor er det alt for mange veterinærer som velger å være uorganiserte. Det er videre et tankekor at tariffavtalen som DNV har inngått med LA ikke er krevet iverksatt i alle klinikker der vi har medlemmer, og at det mange steder heller ikke er forhandlet om lokale lønnsstillegg, noe som er et viktig element i avtalen.

DNV har medlemmer i virksomheter i

privat sektor der arbeidsgiversiden er organisert. DNV-A inngikk i desember 2011 tariffavtale for våre fire medlemmer i Kystlab AS, en virksomhet som bl. a. tilbyr veterinærtjenester til oppdrettsnæringen i Midt-Norge.

Andre akademikerforeninger har overenskomster og avtaler i andre virksomheter. I disse burde også DNV ha muligheter til å få avtaler.

Stadig flere synes å ha et bevisst forhold til hva de får igjen for kontingenten. Tilgang til informasjon, synlighet og tilstedeværelse også i "nye" media, slik at medlemmene får lettere innsikt i muligheter og arbeidet som faktisk gjøres er noe som forventes i dagens samfunn. Foreningens satsing på nye inter- og intranettsider er derfor viktig og nødvendig.

Siden medlemskontingenten er foreningens viktigste inntektskilde må en hele tiden ha fokus på rekruttering av nye medlemmer. Dette for å kunne ha ressurser til å yte enda bedre service og tjenester til medlemmene slik at DNV fortsatt skal være den foretrukne fagforening for veterinærer i Norge.

DNV-As styre 2011:

Leder:	Svein Kvaløy jr.	Mattilsynet
Styremedlem (off. forvaltning):	Lars Haneborg	Mattilsynet
Nestleder (privat klinikk):	Leif Reidar Rønning	Dyreklinikken Tromsø
Styremedlem (off. forskning/undervisn):	Birgit Ranheim	Norges veterinærhøgskole
Styremedlem (privat organisasjon):	Astrid Berg	Nortura
vara (offentlig):	Erik Jørgensen	Mattilsynet
vara (privat):	Eiliv Kummen	Geno

Det ble holdt fem styremøter der det ble behandlet 22 saksnr. To av styremøtene var telefonmøter.

Både leder og andre styremedlemmer har møtt i sentralstyret, der det i innværende periode ellers har sittet en ansatt.

Christian Tengs, som opprinnelig ble valgt som 2.vara (offentlig) måtte fratre funksjonen fra 1. mars da han ble engasjert som omstillingstillitsvalgt for Akademikerne.

Akademikerne-Stat

Samarbeidet i Akademikerne oppleves fremdeles som godt. For DNV-As del gjelder dette særlig forhandlingsutvalget Akademikerne-Stat, der DNV er representert ved Svein Kvaløy jr. med Lars Haneborg som vara. Selv om det er de store foreningene som har flertallet av stemmene, opplever vi som representanter for en av de mindre foreningene å bli hørt uavhengig av foreningens

størrelse. Fra DNV-As ståsted kunne man ønske at Akademikerne som hovedsammenslutning kunne gi mer bistand til medlemsforeningene vedrørende ulike problemstillinger, men arbeidsfordeling mellom enkeltforeningene og hovedsammenslutningen synes å være basert på et kompromiss mellom foreninger av ulik størrelse vedtatt på høyere nivå.

Dobbeltmedlemskapsavtalen med Krigsskoleutdannede offiserers landsforening (KOL) som også er medlem av Akademikerne fører til at det er KOL som ivaretar medlemmene i fagforeningssaker, mens DNV for disse medlemmene blir en faglig forening.

Akademikerne Privat

DNV er representert ved Eiliv Kummen i forhandlingsutvalget for privat sektor i Akademikerne. Det er et utvalg som samler mye nyttig kompetanse, og et nettverk av mennesker som kjenner arbeidslivet

godt. Den nye pensjonsordningen har fått stor oppmerksomhet det siste året. Det er viktig at våre medlemmer blir bevisste på mulighetene for generelle ordninger også i privat område.

Akademikerne Kommune

DNV har få medlemmer igjen i kommunal sektor. I forhandlingsutvalget er DNV representert ved forhandlingsjefen for å ivareta disse medlemmenes interesser.

Lønnsoppgjøret 2011

– Privat sektor

Sentrale forhandlinger med LA for klinikksektor ble først avholdt 31. august på grunn av LAs forhandlinger om fusjon med NHO Mat og Bio. Denne fusjonen ble senere en realitet. Resultatet fra forhandlingene ble 2,2 % tillegg på minstelønnsstabell og personlige lønninger. Det ble i tillegg protokollført at det skal føres lokale drøftinger om lønn i alle klinikker, samt at det ble lagt føringer for hvordan disse skal gjennomføres. Det ble i novem-

ber avholdt til sammen fire forhandlingskurs i Oslo, Bergen, Kristiansand og Gjøvik. Planlagte kurs i Østfold, Stavanger og Trondheim ble avlyst på grunn av dårlig oppslutning.

Veterinærer ansatt i private organisasjoner opplever press på lønnsnivå. Nyansatte plasseres lavt i forhold til gjennomsnittslønn. Over flere år har årslønnsveksten sakket akterut i forhold

til lønnsutviklingen i alle andre sektorer. Innen landbrukssamvirket er det til dels store lønnsforskjeller mellom organisasjonene. DNV må arbeide for bevisstgjøring av medlemmene og bedre organisering av de tillitsvalgte også i andre sektorer enn klinikkene. Utenfor klinikkene er det i oppdrettsnæringen vi har flest medlemmer i privat sektor.

Statlig sektor

De aller fleste DNV-A medlemmer som er ansatte i virksomheter som kommer inn under en hovedtariffavtale (HTA) er i statlig sektor. Oppgjøret i 2011 var et såkalt mellomoppgjør:

Resultatet tilsa et prosentvis tillegg på 1,72 % fra og med lønnstrinn 53. For de

under dette ble det et årlig tillegg på minimum 7000 kroner.

Det ble kun avsatt 0,15 % til lokale forhandlinger. I tillegg kom resirkulerte midler på 0,1 %, slik at potten totalt ble på 0,25 %. Det tilsvarer ca. 1 lønnstrinn pr. 8 ansatte.

Dette er etter DNVs syn alt for lite, noe også mange virksomhetsledere og tillitsvalgte var enige i. Resultatet medførte en del steder at en valgte forenklete løsningsforordeling av de lokale tilleggene. I henhold til Teknisk Beregningsutvalg (TBU) er lønnsveksten i staten beregnet til 4 % for 2011.

Enkelte virksomheter

Mattilsynet

Mattilsynet er etter hvert etablert bedre i en driftsfase. Dette medfører at behovet for behandling av uforutsett oppståtte enkeltsaker i tillitsvalgtapparatet er blitt noe redusert sammenliknet med tidligere år. DNV-A i Mattilsynet etablerte i 2011 et system for månedlige faste telefonmøter mellom de region-/HK tillitsvalgte, DNV-A og etatstillitsvalgt. Systemet fungerer etter hensikten og gir god mulighet for innspill og meningsutveksling i de mest aktuelle saker.

Mattilsynet forsterket gjennom 2011 etatens arbeid med å rekruttere og beholde veterinærer. Etaten har mange veterinærer som nærmer seg pensjonsalder og det er et mål både å beholde de av disse som ønsker å fortsette, og å rekruttere nye veterinærer. Det er opprettet et pilotprosjekt med en mentorordning for veterinærer hvor nyansatte veterinærer i etaten får ar-

beide sammen med en mentor gjennom en fastlagt introduksjonsperiode. Det ble også jobbet videre med alternative faglig karriereveier for veterinærer i etaten. Dette arbeidet vil fortsette, forsterkes og videreutvikles og vil kreve ressurser og innsats fra de tillitsvalgte.

Mattilsynet fikk i 2011 ny administrerende direktør. Veterinær Harald Gjein ble utnevnt i statsråd 15. april. De hovedtillitsvalgte deltok i prosessen og hadde blant annet egne møter med rekrutteringsbyrået som var engasjert i rekrutteringsprosessen. Vi hadde inntrykk av at våre synspunkter ble hørt i forbindelse med dette.

Arbeidet med vurdering av antall forvaltningsnivåer i Mattilsynet ble avsluttet 2011. Konklusjonen ble at etaten fortsatt skal ha tre forvaltningsnivåer, men at de-

legasjonene av myndighet til distriktskontorene nå skal følge ordinær linje og ikke gå direkte til det enkelte distriktskontor. Dette øker mulighetene for mer effektiv forvaltning av mindre fagområder og gir bedre muligheter for at ansatte får mulighet til å arbeide på tvers av forvaltningsmessige skiller. Dette kan ha betydning for mulighetene for utvikling av faglige karriereveier i etaten. De ble også besluttet at en skal gå gjennom organisering av etatens klagesaksbehandling. De tillitsvalgte i etaten deltok løpende gjennom hele prosessen.

Lokale lønnsforhandlinger:

2.3.3

2011 var et mellomoppgjør med svært liten pott til lokale forhandlinger. De kr 1 537 523 som var sentralt avsatt til

lokale forhandlinger i Mattilsynet, ble fordelt gjennom en forenklet prosedyre. Dette ble gjort etter enighet mellom alle fagforeningene og ledelsen, og er en erkjennelse av at hensiktsmessigheten av å gjennomføre lokale forhandlinger er avhengig av at de sentrale parter avsette tilstrekkelige midler til dette. Som et ledd i enigheten ble det avtalt at Mattilsynet legger til kr 3 000 000 av egne driftsmidler til forhandlingspotten for 2012.

2.3.4

Ved de fleste forhandlingsstedene ble det i 2011 ført 2.3.4 forhandlinger. Mange steder fikk DNVs medlemmer god uttelling, mens det andre steder fortsatt viser seg vanskelig å nå frem. Både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden tok gjennom året initiativ til slike forhandlinger.

Sammenliknet med tidligere år kan det synes som om arbeidsgiver har økt fokus

på 2.3.4 forhandlinger som redskap for å rekruttere og særlig beholde medarbeidere med viktig kompetanse.

Som et resultat av dette ble regionene gjennom Budsjett disponeringsskrivene for 2012 bedt om å spesielt vurdere bruk av 2.3.4 nr. 2 som et ledd i arbeidet med å beholde spesielt kompetent arbeidskraft.

Norges veterinærhøgskole

Den planlagte flyttingen av Norges veterinærhøgskole (NVH) til Ås og sammenslåing ned Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) berører mange. Det er et generelt inntrykk at det har vært vanskelig å oppnå reell medbestemmelse i prosessene, men situasjonen synes etter hvert å ha blitt bedre, selv om "full medbestemmelse" ikke vil bli mulig før lærestedene formelt er slått sammen. Mange av DNVs medlemmer legger ned

et betydelig arbeid i ulike brukergrupper i forbindelse med flyttesaken. Det er bekymringsfullt at det er vanskelig å rekruttere og engasjere tillitsvalgte i FoU-sektoren. Det er derfor gledelig at hovedtillitsvalgt for DNV ved NVH som ble utpekt i 2010 også ble i funksjonen hele 2011. Tillitsvalgtapparatet sliter med lite engasjement blant medlemmene på NVH. Det er engasjement i forbindelse med flyttesaken og med lokale lønnsoppgjør, men

dette gir seg ikke utslag i økt aktivitet for eller i DNV lokalt.

Lokale forhandlinger høsten 2011 ga et akseptabelt resultat for de DNV-organiserte, der organisasjonen fikk omtrent *pro rata* av den lokale potten. Det er et godt forhold mellom arbeidsgiver og de lokale fagforeningene, og et bra samarbeid mellom de ulike organisasjonene ved NVH.

Statens legemiddelverk

Det ble ikke avviklet lokale forhandlinger i 2011. Potten var i utgangspunktet usedvanlig liten. I tillegg anså ledelsen at det heller ikke i år var mulig å avsette ekstra midler fra virksomhetens budsjett til lokale forhandlinger. Det ble derfor inngått en avtale mellom ledelsen og de tillitsvalgte, hvor man ble enige om å overføre årets pott til 2012. Denne avgjørelsen baserte seg på dårlige erfaringer fra gjennomførte lokale forhandlinger i tidligere år med små pottes. I tillegg ble man enige om å gi en tusenlapp ekstra til alle ansatte i novemberlønnen, som en gimmick i etterkant av en fellestur i september. Denne prosessen foregikk på en god måte og

selv om ikke alle var helt fornøyd med resultatet, berømmes ledelsen for en god og ryddig prosess.

Det har vært relativt høy turnover på veterinærer ved Legemiddelverket i 2011-2012. Et par har sluttet, én er i permisjon pga jobb som tillitsvalgt, én er i fødselspermisjon, og tre stk er ansatt i ettårige engasjementer. I tillegg har flere vært ute i perioder med hel eller delvis sykemelding. En stilling stod vakant i et drøyt år pga den økonomiske situasjonen ved Statens legemiddelverk i 2011, og ble først fylt i april 2012. Vi er nå 12 veterinærer ved Legemiddelverket.

Det ble arrangert et felles akademisk kurs for organisasjonene tilsluttet Akademikerne, Forskerforbundet og Farmasøytisk forening ved Legemiddelverket. Dette var et bra tiltak som ga godt faglig og sosialt utbytte.

DNV-A har et godt forhold til ledelsen og de andre organisasjonene ved Legemiddelverket.

Det ble gjennomført 2.3.4 - forhandlinger for ett av våre medlemmer i 2011, med godt resultat.

Helsedirektoratet

Veterinærene i Helsedirektoratet er alle i avdeling for giftinformasjon (Giftinformasjonen). I 2011 har det fortsatt vært 8 veterinærer derav 6 DNV-medlemmer. Giftinformasjonen er isolert fra Helsedirektoratet for øvrig både i arbeidsoppgaver og fysisk, fordi avdelingen jobber med individuell rådgivning i helkontinuerlig turnus og har lite forvaltningsarbeid, samt at Giftinformasjonen er lokalisert til Ullevål sykehus.

Det er et velfungerende akademisk samarbeid i Helsedirektoratet som DNV deltar i. Tillitsvalgt for DNV har i 2011 også fungert som nestleder for Akademikerne i Helsedirektoratet.

I tillegg til de nevnte virksomheter har DNV medlemmer flere steder, ofte som eneste medlem. Disse ivaretas av andre Akademikerforeninger lokalt eller av sekretariatet der de ber om bistand.

Kurs

Som nevnt innledningsvis er opplæring av tillitsvalgte viktig, og det er et klart ønske at tillitsvalgte som får økt kompetanse kan få brukt denne over tid. Det er åpenbart at erfarne tillitsvalgte er til stor nytte for medlemmene. Det registreres gjentatte ganger at enkelte arbeidsgivere synes å ha et klart forbedringspotensial for praktiseringen av gjeldende regelverk for medbestemmelse i Staten.

DNV-A arrangerte to tillitsvalgtkurs i 2011. Det første kurset ble holdt 8.-9. september på Gardermoen og hadde 29 deltakere.

DNV-As storkurs 2011 ble holdt på Gardermoen 30. november – 2. desember og hadde 40 deltakere. DNV-N hadde tillitsvalgtkurs samme sted samtidig, og en halv dag av kursene var felleskurs. Under

felleskurset var det 57 deltakere, noe som er den største tillitsvalgtksamlingen som DNVs forhandlingsutvalg har hatt noen gang.

I statlig sektor finansieres kurs av øremerkede OU-midler som ikke belaster DNVs budsjett. Dette er etter DNVs syn alt for lite, og det var mange virksomhetsledere og tillitsvalgte som også var enige i dette. Resultatet medførte en del steder at det ble oppnådd enighet om forenklete løsninger for fordeling av de lokale tilleggene.

Det er følgelig ikke primært økonomien, men kapasiteten i sekretariatet og blant de tillitsvalgte som begrenser gjennomføring av egne kurs.

Noen av DNV-As tillitsvalgte i statlig sektor har i tillegg deltatt på kurs som ble arrangert av Den norske legeforening, samt kurs som ble arrangert av Samfunnsviterne. Generelt er tilbakemeldingen at dette oppleves som nyttig, at akademikeridentiteten styrkes og at slik deltagelse, eventuelt samarbeid om kurs bør fortsette.

Avslutningsvis retter leder en stor takk til styret i DNV-A inkludert varamedlemmer, deltakere i forhandlingsdelegasjonen for dyreklinikker og sentrale/regionale tillitsvalgte for stor innsatsvilje og gode bidrag.

Svein Kvaløy jr.

Forhandlingsutvalg for næringsdrivende veterinærer

DNV-N

Styrets sammensetning

Styret hadde følgende sammensetning fram til generalforsamlingen 19. mai 2011:

- Hilde Estensen, leder, privatpraktiserende
- Lars Tessem, nestleder, klinikkeier
- Eva Heldal Monsen, styremedlem, klinikkeier
- Dan Åge Øyen, styremedlem, privatpraktiserende
- Annbjørg Nernæs, styremedlem, privatpraktiserende
- Bjørn Moen, vara klinikkeier
- Merethe Engen Enerstvedt, vara privatpraktiserende
- Lars Stokke, vara privatpraktiserende

Styret har avholdt syv styremøter og behandlet 33 saksnr. To av styremøtene var telefonmøter.

Generalforsamling

19. mai 2011 ble det gjennomført generalforsamling i DNV-N under Fagdage i Oslo. Fire av fem medlemmer av styret hadde takket ja til gjenvalg. Det var to kandidater til den siste plassen i styret. Valgkomiteen tok opp forslag til endringer i valgordningen. Saken ble diskutert i møtet, men det kunne ikke fattes vedtak da saken var sendt inn etter fristen for

innkomne saker. Det var enighet om at saken er viktig og vil bli tatt opp ved neste generalforsamling.

Nytt styre ble:

- Hilde Estensen, leder, privatpraktiserende
- Lars Tessem, styremedlem, klinikkeier
- Susan Fjeld, styremedlem, klinikkeier
- Dan Åge Øyen, styremedlem, privatpraktiserende
- Annbjørg Nernæs, styremedlem, privatpraktiserende
- Lars Stokke, vara privatpraktiserende
- Roy Anders Berg, vara privatpraktiserende
- Bjørn Moen, vara klinikkeier

Valgkomité:

- Leder: Karl Lunde, privatpraktiserende
- Jan Henrik Aubert, klinikkeier
- Hans Gunnar Bruheim, privatpraktiserende
- Eva Heldal Monsen, vara klinikkeier
- Hilde Nordløkken, vara privatpraktiserende

Forhandlinger med Geno

Årets forhandlinger med Geno startet som vanlig i januar. DNV-Ns forhandlingsdelegasjon hadde signalisert i 2010 at vi ville kreve økning i tidsbruk ved sammen-

fallende insemineringer i 2011, noe som ble mer aktuelt etter at seminteknikerne fikk aksept for sitt krav om betaling for 12 minutter for alle sammenfallende insemineringer ved sine forhandlinger høsten 2010. Geno var imidlertid av en annen oppfatning. Vårt krav om å øke tidsbruken ved sammenfallende insemineringer til 12 minutter ble møtt av et "tilbud" om å innføre et ekstragebyr til bonden ved dårlig tilrettelegging ved inseminering. Vi stilte oss sterkt kritisk til ordningen. I den grad den blir benyttet, vil den kunne være med på å skape misnøye mellom veterinær og bonde. Geno mener derimot at det kan være en måte å stimulere bøndene til å legge til rette for effektiv inseminering. Ordningen var imidlertid på planleggingsstadiet og dermed ikke noe som kunne tas med i årets forhandlinger.

Resultatet av årets forhandlinger ble en generell økning av takstene med 3,8 %. I tillegg skal Geno se på enkelte områder der inseminasjon er av marginal betydning for å vurdere og eventuelt endre til en høyere soneplassering i disse områdene.

I juni ble det holdt møte i samarbeidsrådet. Det har skjedd en tydelig endring i saksgangen i tildelingssaker etter at Geno gjorde endring i staben. Geno ønsker å løse saker om endringer i bemanning

mest mulig lokalt uten å dra inn samarbeidsrådet i hver enkelt sak slik som tidligere. Dette ble diskutert på Samarbeidsrådet i 2010. DNV er enig i at det har vært en omstendelig prosess tidligere, og er enig i at slike saker med fordel kan løses mest mulig lokalt. I ettertid har det vist seg at det har oppstått en del konflikter der medlemmer føler at de har blitt overkjørt og forbigått. To slike saker ble tatt opp i Samarbeidsrådet 2011. Det førte til en generell diskusjon om hvordan slike saker best kan løses. Sakene er ofte kompliserte og det er vanskelig å gjøre alle fornøyde. Desto viktigere at saksgangen blir ryddig slik at alle føler de har blitt hørt og tatt på alvor. Samarbeidsrådet ble enige om at alle saker i utgangspunktet fortsatt skal søkes løst lokalt med møter mellom de aktuelle partene og Geno sentralt, men at det legges vekt på at alle parter skal få mulighet til å uttale seg skriftlig før en tar en endelig avgjørelse og at saken løftes opp til Samarbeidsrådet hvis det ikke er mulig å bli enige lokalt eller hvis en av partene ønsker det. Tidligere har temaet i Samarbeidsrådet vært å velge mellom veterinær eller tekniker. Vi ser en økende tendens til at konflikter og konkurranse mellom veterinærene ofte er et tema i slike saker. Dette gjør det vanskelig både for DNV og Geno å avgjøre hvem som skal få inseminasjonen, og resultatet blir derfor at det blir lettere, mer forutsigbart og mindre konfliktfylt for Geno å velge tekniker.

Forhandlinger med KS

Det ble avtalt møte med KS 9. desember 2011. Da statsbudsjettet ble lagt fram, var det lagt inn en økning i veterinærvakt på 3 %, og at det var bevilget midler for

hele 2012, selv om dagens avtale ikke er gyldig etter 1. juli 2012. I løpet av høsten 2011 kom det fram en problemstilling som ikke er tatt høyde for i dagens avtale; et økende antall veterinærer som deltar i vakt er til daglig ansatt på klinikk, og er derfor ikke selvstendig næringsdrivende. I disse tilfellene er det ønskelig både fra arbeidsgiver og vakt deltakerens side at klinikken mottar vaktgodtgjøringen og i sin tur betaler den ut som lønn til den som er på vakt. Dagens avtale gir ikke rom for dette. Likevel har et økende antall klinikker valgt å gjøre det på denne måten. DNV ønsket å rydde opp i dette og hadde før møtet med KS laget en protokolltilførsel som presiserte at dette kunne gjøres innenfor avtalen. Protokolltilførselen ble også sendt til forhandlingsdelegasjonen i KS i god tid før møtet.

Protokolltilførselen hadde denne ordlyden: Avtalepartene er enige om at kommunene, i henhold til rammeavtalen, kan inngå avtale om deltagelse i Veterinærvakten med veterinær i virksomhet uten ansatte og med virksomhet med ansatte veterinærer.

Dersom avtale inngås mellom kommunen og virksomhet med ansatte veterinærer, vil virksomheten være ansvarlig for at den eller de ansatte veterinærene som deltar i vakten oppfyller de kriterier og plikter som følger av avtalen. Likeledes vil virksomheten ha krav på godtgjøring i henhold til avtalen for hver enkelt av virksomhetens ansatte som deltar i vakten.

Fjorårets forhandlinger gjorde det klart at en eventuell økning i ressurser til befolkningstette områder måtte komme som et resultat av ønsker/behovskrav

fra KS' medlemmer, altså kommunene. I rapporten fra Vaktutvalget i 2010 utpekte det seg fem områder det er behov for ekstra ressurser. Av disse fem ble to områder valgt ut som satsningsområder, Mjøsa og Haugalandet. Disse ble valgt ut fra hvordan de fungerer i dag, særlig med tanke på samarbeid mellom våre medlemmer. Rundt Mjøsa hadde det fram til 01.01.2011 fungert et privat vakt samarbeid mellom klinikkene, Mjøsvalta. Denne ble lagt ned 01.01.2011. Våren 2011 ble det arrangert møter i Hagesund og på Biri mellom veterinærene som deltok eller kunne være aktuelle til å delta i vakt, kommunene og representanter fra DNV for å informere kommunene og diskutere mulighet og ønske om en ekstra vaktressurs. Fra DNV møtte presidenten og leder i DNV-N. Begge møtene avklarte et behov for ekstra ressurser, og kommunene fikk større forståelse av at deres ansvar for vakt og veterinærtilgang ikke bare dreide seg om produksjonsdyr. Møtene resulterte i flere henvendelser fra Haugalandet til KS om ønske og behov for et ekstra vaktområde i deres område. Kommunene rundt Mjøsa gjorde ingen henvendelser, de mente at det fungerte bra som det var, på tross av gjentatte presseoppslag om det motsatte.

Til forhandlingene med KS møtte vi derfor med følgende krav:

- Ekstra vaktressurs på Haugalandet
- Protokolltilførsel
- Opprydning i sesongtillegg i Trøndelag

Det siste punktet dreide seg om å rette opp en feil som oppsto allerede da kommunene overtok ansvaret for vakten i 2008, men som ble oppdaget først i 2011. Et område hadde fått tre sesongtillegg for lite, mens to områder hadde fått ett for mye. Summen ble derfor at vi måtte hente penger til et sesongtillegg. Ut fra tidligere forhandlingers erfaringer, foreslo vi å hente midlene til et sesongtillegg og en ekstra vaktressurs fra rammen på 3 %. Dette ville utgjøre ca 0,6 %.

KS kom med følgende tilbud: Oppløse sammenslåing på natt i Røros/Holtålen innenfor ramma på 3 %. KS ville ikke diskutere endringer i avtalen når alt er så usikkert framover. Vi møtte nok en gang holdningen om at vakta er til primært for produksjonsdyr, på tross av lange diskusjoner tidligere år og nå også henvendelser fra deres egne medlemmer.

Resultatet ble 3 % økning på satsene og et ekstra sesongtillegg i Trøndelag innenfor rammen.

Tillitsvalgkurs

1. og 2. desember ble det gjennomført tillitsvalgkurs for lokale tillitsvalgte i DNV-N på Gardermoen. Kurset ble holdt samtidig med DNV-A sitt storkurs, og 1. desember var kurset felles for begge forhandlingssektorene. På fellesdelen var det flere spennende temaer: Veterinære muligheter og trusler i framtida, hvordan styrke veterinær innflytelse, forhandlingsutviklingen i klinikksektoren, tilsyn etter journalforskriften, forholdet LMD - DNV, god veterinær praksis.

Det viktigste temaet på DNV-N sin særdel av kurset var anbudsprosesser og hvilke alternativer finnes ved en eventuell konkurranseutsetting av vaktordningen. Vi hadde leid inn advokat Andreas Wahl som har kompetanse innenfor konkurranserett til å forelese og svare på spørsmål.

Kurset ble svært godt mottatt fra deltakerne, og det var enighet om at kursene er nyttige og nødvendige for de tillitsvalgte. Det kom fram et ønske om å arrangere kursene hvert år, og ikke annet hvert år slik som nå.

Økonomi

DNV-N brukte 453 513 kr. til å drive forhandlingsutvalget i 2011, mot 360 443 kr. i 2010. Dette skyldes i hovedsak at det ble holdt tillitsvalgkurs for 17 av de 18 tillitsvalgte i DNV-N på Gardermoen i desember 2011. Midlene ble i sin helhet dekket av DNV sentralt siden DNV-N ikke har egen kontingent.

Bruk av sekretariatets tid til utførelse av oppgaver for DNV-N er ikke med i disse tallene.

Kunnskap og kompetanse

DNVs etterutdanningsavdeling har bestått av fagsjef Ellef Blakstad og kurssekretær Aina Skaug Berntsen fra april 2011. Fra årsskiftet 2010/2011 frem til april vikarierte Kristine Fosser i stillingen under Ainas svangerskapspermisjon. Regnskapsføring har blitt ivarettatt av økonomisjef Solveig Magnusson og økonomimedarbeider Kristine Fosser.

Det har vært arrangert til sammen seks fagkurs for veterinærer i løpet av året, med ca. 430 deltakere, i tillegg til Veterinære fagdager med 225 deltakere. I samarbeid med Norsk Kennel Klub er det avholdt røntgenkurs for 97 veterinærer i Oslo høsten 2011, i samsvar med avtale om røntgen HD/AD.

På oppdrag fra Norges veterinærhøgskole er det annonsert og registrert påmelding til fem kurs. På de fem kursene som ble arrangert ble det registrert 202 påmeldinger. Det har vært et godt samarbeid med NVHs etterutdanningsavdeling gjennom året.

Sammen med Akvaveterinærenes forening er avtalen med Fraktefartøyenes rederiforening om å avvikle kurs for brønnbåtmannskaper revidert og videreført i 2011. Det er holdt til sammen fire kurs med god oppslutning.

Veterinære fagdager i Oslo ble arrangert 19. – 21. mai. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med AJM Hotellmegleren og var igjen vellykket. Oppslutningen fra deltakerne var denne gangen merkbart lavere enn det som har vært vanlig. En av årsakene var sviktende oppslutning om smådyrseksjonen. Det var imidlertid svært god oppslutning fra utstillere. Som følge av sviktende oppslutning denne gang, og det faktum at fagdage har vært arrangert uforandret over samme lest siden 1996, ble det fra etterutdanningsavdelin-

gen initiert et prosjekt for å evaluere veterinære fagdager med tanke på fremtidige arrangementer. Prosjektet er gjennomført i 2011 og 2012, og avsluttes våren 2012. På kursene rettet mot veterinærer i klinisk praksis, har det vært stor interesse fra leverandører om å delta med fagtekniske utstillinger, hvilket tilfører kursene og kursdeltakerne en ekstra og nyttig dimensjon. Smådyrpraktiserende veterinærers forening har videreført opplegget med to parallelle fagseksjoner på det årlige høstkurset. Samtidig holder dyrepleierforeningen sitt årlige kurs samme sted, og sammen med et omfattende sosialt opplegg og omfattende deltagelse fra leverandører ble dette også i 2011 en stor suksess, som vil bli videreført hver høst. Thon hotell Oslofjord ble forlatt i 2011 på grunn av begrenset plass, og kurset ble avviklet på Radisson Blu hotell i Oslo. Også her var det ting å sette fingeren på rent plass- og arrangementsmessig, så for 2012 vil man prøve ut Clarion Hotel Oslo Airport på Gardermoen, hvor det burde være gode fasiliteter for dette etter hvert omfangsrike arrangementet.

På høsten ble det avviklet nok et vellykket møte med utenlandske veterinærstudenter i Budapest i Ungarn. DNVs generalsekretær representerte DNV på møtet. Sammen med studentmedlemmene på NVH er det arrangert et svært vellykket seminar for veterinærstudentene på Adamstuen, med veldig god deltakelse.

Samarbeidet med de andre nordiske veterinærforeningene er videreført og med samme aktivitetsnivå som tidligere.

QuestBack, som er en løsning for tilbakemelding fra kursdeltagere og medlemmer, benyttes til evaluering av alle kurs i DNV-regi, og fungerer svært bra. Svarprosenten fra kursdeltakere ligger i snitt på over 80 prosent, hvilket må sies å være meget

høyt. Evalueringene benyttes aktivt til å forbedre kursavviklingen, hvilket også gjenspeiles i tilbakemeldingene fra kursdeltakerne. Dataverktøyet brukes også i ulike kartleggingssammenhenger blant medlemmene, og det er i løpet av 2011 gjennomført undersøkelser i samarbeid med Smådyrpraktiserende veterinærers forening.

I løpet av året er det utdannet to ny spesialister i smådyrsykdommer og en ny spesialist i produksjonsdyrsykdommer - storfe. Flere kandidater er under utdanning innen spesialisering på hest og smådyr, mens oppslutningen er lav innen produksjonsdyr, næringsmiddelhygiene og akvamedisin.

DNVs hovedutvalg for spesialisering har fortsatt sitt arbeid med å revidere regelverk for spesialisering innen akvamedisin, produksjonsdyr og næringsmiddelhygiene, og fagutvalg smådyr har startet en prosess med å se på mulighetene for å utvide spesialiseringen til også å omfatte organspesialisering.

21 veterinærer er autorisert som øyelysere, og 17 aspiranter holder på med utdanning.

Fagsjefen har deltatt på de to årlige møtene i regi av FVE/EVERI. I tillegg har fagsjefen gjennomført studiereiser til BVA-kongressen i London og Svensk veterinærforbunds årlige fagkongress i forbindelse med prosjektet for å evaluere veterinære fagdager. Fagsjefen har også deltatt i en ekspertgruppe oppnevnt av Legemiddelverket for utarbeidelse og revidering av terapianbefalinger om antibiotikabruk til produksjonsdyr.

Det har i løpet av året vært gjennomført flere møter og gitt innspill om lover og forskrifter som har betydning for praktise-

rende veterinærers hverdag. Blant annet har DNV nedlagt mye arbeid i høringssvar om forskrift for godtgjørelse for nødhjelp til dyr. Det har også vært en merkbar økning i henvendelser fra medlemmer som har behov for DNVs hjelp i ulike klage- og tilsynssaker. Disse sakene bidrar til økt ressursbruk både for fagsjefen og DNVs jurist. Fagsjefen har representert DNV i en arbeidsgruppe oppnevnt av Mattilsynet i

forbindelse med påvisning av dyreassosiert MRSA ST 398 hos gris. Videre har han deltatt i diverse seminarer og arbeidsgrupper i forbindelse med utforming av strategier og nytt regelverk som har betydning for veterinærstanden. En viktig del av dette arbeidet har vært å bidra til å sikre medlemmenes interesser i forhold til at VetReg forskriften skulle tre i kraft 1. januar 2012. I den forbindelse har DNV både

lokalt og sentralt tatt initiativ overfor Mattilsynet til å gjennomføre informasjonsmøter med praktiserende veterinærer. Det er utarbeidet en spesiell presentasjon fra DNVs side som er benyttet på et stort antall møter i løpet av høsten 2011.

På årsmøtet i Akademisk studieforbund ble fagsjefen innvalgt i AKS sitt styre for en periode på to år.

Informasjon

Informasjonsarbeidet omfatter utgivelse av Norsk veterinærtidsskrift (NVT), utvikling og drift av nettsidene, medie-håndtering og -rådgivning, og kommunikasjonsfaglig bistand til håndtering av saker som opptar DNV og Dyreidentitet. Alle i sekretariatet, redaksjonskomiteen for NVT, tillitsvalgte og medlemmer deltar i informasjonsarbeidet. Eksterne samarbeidspartnere omfatter den grafiske bedriften Kursiv, annonsesalgsselskapet HS Media, internettjenesteselskapene OXX og Nettkroken og journalist Oddvar Lind. Redaksjonssekretær Mona Pettersen og informasjonssjef Steinar Tessem ivaretar informasjonsarbeidet.

Norsk veterinærtidsskrift

Tidsskriftet kom ut med ni utgaver som planlagt. En nyskapning av året var det fellesnordiske jubileumsnummeret for å markere veterinærmedisinens år i forbindelse med at den første organiserte veterinærutdanningen startet i Frankrike for 250 år siden i 1761.

Tidsskriftet er viktig for DNV både som kommunikasjonskanal, inntektskilde og identitetsskaper. Et viktig trekk ved tidsskriftet er at en stor del av skrivearbeidet gjøres på dugnad av medlemmer i DNV. Redaksjonskomiteen spiller en vesentlig rolle i den faglige utviklingen av tidsskriftet sammen med den veterinærme-

disinske redaktøren, Stein Istre Thoresen, som er ansatt i 20 % stilling i et treårig engasjement.

Redaksjonskomiteen har fortsatt arbeidet for å sikre god tilgang på fagartikler. Målet er å få minst en fagartikkel i hver ordinære utgave. Totalt har tidsskriftet hatt syv vitenskapelige artikler i løpet av året i de åtte ordinære utgavene. Dette må sies å være tilfredsstillende sett i lys av det høye antallet fagartikler i 2010 og det planlagte antallet fagartikler i 2012 i forbindelse med utgivelse av temanummer begge disse årene. I tillegg til veterinærmedisinsk redaktør Stein Istre Thoresen har redaksjonskomiteen bestått av Trygve T. Poppe (ansvarlig for fagaktuelt om akvamedisin), Kristian Ingebrigtsen (ansvarlig for veterinærhistorisk stoff), Arve Lund (ansvarlig for fagartikler), Stein Istre Thoresen (ansvarlig for fagaktuelt om smådyr), Sigrid Lykkjen (ansvarlig for fagaktuelt om hest), Bjørn Lium (ansvarlig for fagaktuelt om produksjonsdyr, samt spalten Aktuelle diagnoser) og Liv Marit Rørvik (ansvarlig for fagartikler og for fagaktuelt om mattrygghet). En viktig medspiller for redaksjonen er lederen for biblioteket ved Norges veterinærhøgskole, Anne Cathrine Munthe, som sørger for gjennomgang av referanselistene til fagartikler og fagaktuelt-saker.

Internett

Antall unike besøkende på nettsiden var 35 387 og disse stod for 123 587 besøk. Nivået er på linje med foregående år. Internett gir DNV muligheter til å nå medlemmer og andre målgrupper på en ny måte. Denne elektroniske kommunikasjonskanalen gjør det enklere for DNV å synliggjøre saker som er viktige for medlemmene og foreningen. Arbeidet med å overføre dagens nettløsning til en ny teknisk løsning er i gang og skal gjennomføres i første halvår 2012. Oppgraderingen til en ny teknisk plattform gir mange fordeler som skal bidra til mer effektiv kommunikasjon internt i foreningen, mellom medlemmer og med omverdenen.

Kommunikasjon

En viktig oppgave er å delta i planlegging og gjennomføring av arrangementer som Veterinære fagdager, prosjekter som ny jubileumsbok 2013 og ny oversikt over Norges veterinærer og å gi løpende kommunikasjonsfaglig rådgivning til sekretariatet, tillitsvalgte, medlemmer og daglig leder i Dyreidentitet. Et nyttig verktøy i dette arbeidet er kommunikasjonsplanen som ble ferdigstilt i 2010.

Dyreidentitet

Selskapet, som er heleid av DNV, har som formål organisering og tilrettelegging av elektronisk identifisering av dyr, samt tilrettelegging av etterutdanning, opplysningsarbeid om helse og avl, diagnoseregistrering og andre områder som naturlig vedrører disse feltene.

Aktivitet

Ved utgangen av året var 1514 veterinærer registrert i Dyreidentitet AS. Hovedtallene for driftsåret viser et stabilt høyt nivå i innrapporterte ID-merker. I 2011 ble i alt 59779 dyr merket, hvorav 65 % er merkede hunder og 35 % er merkede katter. Utover sin kjernevirksomhet har selskapet drevet med flere andre aktiviteter. Disse er i hovedsak knyttet til FoU-prosjekter vedrørende utvikling av diagnoseregister, utvikling og innlevering av to patentsøknader i relevans til selska-

pets drift samt samarbeid med Gjensidige forsikring.

Samarbeid

Dyreidentitet AS har i hele 2011 hatt et driftssamarbeid med Norsk Kennel Klub og Dyrebeskyttelsen Norge. Gjennom dette samarbeidet kan selskapet tilby et felles register over alle merkede hunder og katter i Norge. Dette gjør Norge til et foregangsland i Europa. Samarbeidet fungerer godt og er til fordel for alle parter.

Resultat

De totale salgsinntektene for året utgjorde NOK 10 246 152. I henhold til de inngåtte samarbeidsavtalene med Norsk Kennel Klub, Dyrebeskyttelsen Norge og Dyreidentitet AS fordeles inntektene mellom partene etter angitte

fordelingsnøkler. Resultat etter skatt for driftsåret ble NOK 550 201.

Stipender/overføring

I henhold til selskapets vedtekter bevilges det hvert år stipender til støtte til etter- og videreutdanning for smådyrveterinærer. Stipendene utdeles to ganger pr. år og utbetales etterskuddsvis når dokumentasjon for gjennomført utdanning foreligger. I 2011 ble det utdelt stipender for i alt NOK 1 201 005, noe som er ny rekord.

Videre overføres det i henhold til vedtektene 10 % av selskapets overskudd til Smådyrpraktiserende veterinærers forenings vitenskapelige og faglige fond. For 2011 utgjør dette NOK 55 020.

Yrkesetisk råd (YER)

Representantskapsmøtet 2010 oppnevnte nye medlemmer og varamedlemmer til DNVs Yrkesetiske råd. Rådet har i perioden hatt følgende sammensetning:

Navn	verv	Adresse	Postnr.	Sted
Trond Pettersen	Leder	Laberg	9350	Sjøvegan
Arve Nilsen	Nestleder	Aunet	8900	Brønnøysund
Line Laumann	Medlem	Postboks 11	2882	Dokka
Carsten Glindøe	Medlem	Bevøveien 5a	1634	Gml Fredrikstad
Björg Siri Svendsen	Medlem			
Ågot Li	Vara for TP	Fagerliveien 28 b	3080	Holmestrand
Trond Slettbakk	Vara for AN	Skorsteinen 5	9411	Harstad
Kjell Arild Korbi	Vara for LL	Postboks 181	9502	Alta
Katarina Storli	Vara for CG	Lørenskog dyreklinikk, Solheimveien 91 F	1473	Lørenskog
Mari Lyngholt	Vara for BSS			

Aktivitet

Etter at de profesjonsetiske retningslinjene ble vedtatt av representantskapet i 2010 har aktiviteten i YER vært relativt moderat. Det er kommet få saker inn til behandling. Rådet har hatt ett møte i Oslo i februar og ett telefonmøte i juni. På møtet i februar deltok også varamedlemmene. Til sammen er det behandlet 13 saker.

Det første møtet dreide seg i hovedsak om at rådets medlemmer og varamedlemmer møtte og ble kjent med hverandre,

en gjennomgang av rammene for rådets arbeid og utveksling av tanker og ideer om hva rådet kan arbeide med i perioden det er valgt for.

To av sakene har dreid seg om klage på veterinærers behandling ved første konsultasjon. Klagene kan delvis synes å være initiert av at de kollegene som har overtatt pasientene i etterkant har uttalt seg ufordelaktig om første behandlers befatning med pasientene. Under henvisning til de profesjonsetiske retningslinjene har rådet funnet grunn til å påpeke det ansvaret veterinæren har for å vurdere sin

egen kompetanse, utstyrmessige situasjon, oppfølging av pasientene i etterkant og hvordan man uttaler seg om kollegers ferdigheter i dyreeiers påhør.

Fra sentralstyret har rådet har mottatt et forslag til prinsippnotat om avlving av kattunger til uttalelse. Vi vurderte forslaget som noe uferdig og har sendt et revidert forslag til prinsippnotat tilbake til Sentralstyret for videre behandling der.

Lederen har bragt problemstillingen rundt nyautoriserte kollegers plikt til og ansvar for å sette seg inn i det offentlige regelver-

ket som regulerer ens virksomhet, inn for Sentralstyret. DNV bør spille en rolle for å få satt fokus på dette spørsmålet.

Rådets leder har også hatt et innlegg i Norsk veterinærtidsskrift for å sette fokus på de nye profesjonsetiske retningslinjene som nå er vedtatt.

Forening for veterinær samfunnsmedisin

FVS

Etter årsmøtet på Gardermoen, 14. november 2011 har styret følgende sammensetning:

Leder	Heiko Paulenz
Styremedlemmer	Erik Georg Granquist, Ida Olsen, Eirik Jacobsen, Hilde Bremnes
Varamedlemmar	Jorunn Vormeland Dalen, Marit Forbord, Gunnlaug Ribe
Desisorar	Stig Atle Vange og Jarl Inge Alne
Valgkomité	Ole Alvseike, Lise Aanensen, Agnete Lien Aunsmo, Elisabeth Schei-Berg

Før årsmøtet på Gardermoen, hadde styret følgende sammensetning

Leder	Heiko Paulenz
Styremedlemmer	Hans P. Schwencke, Ida Olsen, Eirik Jacobsen, Hilde Bremnes
Varamedlemmar	Jorunn Vormeland Dalen, Marit Forbord, Gunnlaug Ribe
Desisorar	Stig Atle Vange og Jarl Inge Alne
Valgkomité	Elisabeth Schei Berg, Ole Alvseike, Marit Nilsen, Ivar Sveinung Hanem

DNVs administrasjon har fungert som sekretariat for FVS, ved Ellef Blakstad. Eirik Heggstad har representert DNVs sentralstyre i styret. Ingen har møtt på styremøter i meldingsåret. Regnskapet føres av DNVs økonomiseksjon og revideres av DNVs statsautoriserte revisor, Grant Thornton Revisjon AS.

Pr. 31/12-2011 hadde FVS 207 medlemmer, mot 209 året før. Av disse er 41 pensjonister. FVS hadde ved årsskiftet tre æresmedlemmer: Atle Ørbeck Sørheim, Stein Gustavsen og professor Magne Yndestad. I beretningsåret er to medlemmer gått bort. Foreningen har ett innbudt medlem, Tore Høyem. Foreningen har 1 studentmedlem. Av FVSs medlemmer er

46 fritatt for å betale kontingent.

Styret har i beretningsåret 2011 avholdt to telefonmøter, og behandlet 14 saker. Møtefrekvens var lavere enn planlagt.

Foreningens virksomhet er ikke av en slik art at den forurenser det ytre miljøet.

Arbeid i styret i 2011

Etterutdanning og kompetanseutvikling

Styret har i løpet av 2011 arbeidet aktivt for å heve kompetansen til veterinærer som jobber med mattrygghet, dyrehelse og dyrevelferd. Etterutdanningskursene har hatt svært god respons, både når det gjelder antall deltakere og tilbakemeldinger i etterkant av kursene. Vårkurset under veterinære fagdage hadde "Matproduksjon og regelverksutvikling – hvordan

møter vi utfordringene?" som tema. Det var 55 deltakere. Høstkurset på Gardermoen handlet om "Atferd og dyrevelferd hos norske husdyr". Det var i alt 66 deltakere.

Rekruttering av veterinærer til stillinger innen veterinær samfunnsmedisin

Det er ikke avholdt karrieredag for studenter på NVH, men det er sammen med NVH

planlagt fast karrieredag i september hvert år fra og med 2012.

Rekruttering av medlemmer til foreningen Som fortsettelse av vervekampanjen fra 2009, har styret i løpet av 2010 vurdert ulike tiltak for å verve nye medlemmer. Opprettelse av vervekontakter ved de enkelte distriktskontorer ble diskutert.

Økonomi

Resultatet for 2011 med 41 869 kroner i overskudd, mot et budsjettert overskudd på 28 000 kroner må sies å være svært bra. Kontingent for 2012 ble uforandret med kr 600. Regnskapet er basert på fortsatt drift.

Internasjonalt arbeid

Jorunn Vormeland Dalen er DNV/FVSS representant i UEVH, som er hygiene/samfunnsmedisinforeningen i den europeiske veterinærforeningen.

UEVH har to generalforsamlinger i året.

Prinsippnotater

Det er ikke utarbeidet nye prinsippnotat i beretningsåret.

Akvaveterinærenes forening (AVF)

AVF

Frem til årsmøtet 2011 besto AVFs styre av:

Karianne Jakobsen, leder
Janette Festvåg, styremedlem
Cecilie Ihle, styremedlem

Hogne Bleie, Mette Moen, Kristin Ottesen, varamedlemmer

Etter årsmøtet 2011 fikk styret følgende sammensetning:

Styremedlem: Cecilie Ihle
Styremedlem: Solveig Gaasø
Styremedlem: Odd Jorulv Skjølberg

Det ble ikke valgt leder på årsmøte og valgkomiteen ba styre om å konstituere seg selv.

Varamedlemmer:

Hogne Bleie, Olav Breck og Kristin Ottesen.

Desisor:

Karianne Jakobsen.

Valgkomité:

Styret fremmet forslag til ny valgkomité og følgende ble valgt enstemmig:
Medlem: Hege Hellberg
Medlem: Liv Birte Rønneberg
Medlem: Solveig Nygaard

Sekretær:

Ellef Blakstad

Regnskap: DNVs økonomiavdeling

Revisjon: Grant Thornton Revisjon AS

Medlemmer: 119 medlemmer ved årets utgang. Av disse er syv pensjonister, ett æresmedlem og to studentmedlemmer.

Styremøter:

Det er holdt tre styremøter: 17.03, 6.04 og 7.09, alle i form av telefonmøter.

Årsmøte:

22.11.2011 Årsmøte under høstkurset på Rica Hell Hotell, Stjørdal.

To etterutdanningskurs i 2011

- 1) 19-21.5.2011: Vårkurs på Radisson Blue Scandinavia Hotell, Oslo, 38 deltakere
- 2) 22.11.2011: Høstkurs på Rica Hell Hotell, Stjørdal 33 deltakere, Årsmøte.

Deltakelse på møter/aktiviteter:

22.03.2011 Informasjonsmøte i regi av AVF vedrørende Spesifiserte retningslinjer for markedsføring av reseptpliktige legemidler til fisk.

11.05.2011 Deltakelse på Mattilsynets informasjonsmøte om tilsynskampanje rettet mot fiskehelsepersonell.

01.06.2011 Deltakelse på Mattilsynets strategiske forum for fiskehelse

I tillegg er det blitt gitt tilbakemelding på Soneforskrift for Ryfylke (rettet mot bekjempelse mot lakselus).

Det er blitt utarbeidet reviderte retningslinjer for markedsføring av reseptpliktige legemidler til fisk.

Oppnevninger fra AVF. Representasjon: Cecilie Ihle og Per-Anton Sæther var AVFs representanter i programutvalget for Veterinære Fagdager 2011.

Økonomi

Regnskapsrapporter gjennomgås på styremøtene, slik at styret skal ha god oversikt over regnskapsstatus gjennom året. Resultatet for 2011 er et overskudd på 36 218 kr.

Regnskapet anses å gi et rettviseende bilde av foreningen og er basert på fortsatt drift.

Måloppnåelse i forhold til AVFs virksomhetsplan:

Styret gikk gjennom den tidligere handlingsplanen og plukket på bakgrunn av føringer fra årsmøtet ut saker det prioriterer å jobbe med i 2011/2012:

Målområde 1:

AVFs nettforum

Det avventes ny plattform for DNV

Målområde 2:

Synliggjøring i forhold til aktører og instanser

Oppfølging av arbeidet med markedsføring av legemidler til fisk.

Målområde 3:

Profilering av AVF i forhold til veterinærstudenter

Informere om AVF overfor utenlands- og NVH-studenter. Sørge for at vet.stud. har tilgang til AVFs nettforum.

Målområde 4:

Fokus på yrkesetikk og kollegiale forhold
Utarbeide skriv som presiserer hvilke plikter og privilegier dyrehelsepersonell i akvakulturnæringa har etter dyrehelsepersonelloven. Særlig fokus på påkrevd prøveuttak, oppsigelsesvern, rapportering til myndigheter. Både for intern og ekstern bruk. Kan evt utarbeides og brukes i samarbeid med Fiskehelseforeningen.

Målområde 5: Etterutdanning

Planlegge og gjennomføre to etterutdanningskurs i året. To kurs er gjennomført i 2011.

I tillegg er det gjennomført fire kurs i fiskevelferd for brønnbåtmannskaper på oppdrag for Fraktefartøyenes rederiforening.

Målområde 6: Faglige artikler

Drøfte eventuelt samarbeid med Fiskehelseforeningas blad "Fiskehelse". Enighet om primært å satse på mer fiskehelsestoff i NVT, gjerne som lavterskelartikler å la "For og fra praksis".

Målområde 7: Samarbeid med Fiskehelseforeningen.

Det er ønskelig fra begge parter at også Fiskehelseforeningen samarbeider med AVF om kursene vi ønsker å arrangere, herunder også kurset under Veterinære fagdager. Vi har blitt enig om å lage en intensjonsavtale med kjøreregler for samarbeidet mellom foreningene.

Intensjonsavtalen skal inneholde punkter om samarbeid rundt:

- Fagkurs, to ganger i året. Hver av foreningene foreslår to representanter til programutvalgene.
- AVF står for gjennomføringen av kursene, mens Frisk fisk-konferansen gjennomføres av Fiskehelseforeningen.
- Ett årlig samarbeidsmøte i forbindelse med vårkurset.
- Ved høringer skal styrene ha kontakt og evt. samordne uttalelser.
- Jobbe for mer faglig info om fisk i Fiskehelsebladet og Veterinærtidsskriftet.

Årsberetning for Smådyrpraktiserende veterinærers forening (SVF)

SVF

SVF er en særforening under Den norske veterinærforening (DNV). SVF har som formål å ivareta faglige, fagpolitiske, kollegiale og sosiale interesser for smådyrpraktiserende veterinærer.

Frem til årsmøtet i 2010 besto styret av Anne Torgersen leder, Christian Mæland nestleder, Trine Marhaug, Cecilie Tideman R. Askvig, Clara Osnes Jalland. Halvor Øiestad, Stein Dahl varamedlemmer.

Nytt styre ble valgt på årsmøte lørdag 5. november 2010. Leder, Anne Torgersen ble enstemmig gjenvalgt. Likeledes ble styremedlem Trine Marhaug enstemmig gjenvalgt. Cecilie Askvig sto ikke til gjenvalg og Eva Egeberg ble enstemmig innvalgt som nytt styremedlem. Desisor Carsten Glindø ble valgt ved akklamasjon. Halvor Øiestad ble enstemmig gjenvalgt som varamedlem og Jannicke Jæger ble innvalgt som nytt varamedlem.

Valgkomité:

Leder: Martine Lund Ziener
Medlem: Synnøve Glavin
Medlem: Eva Heldal Monsen
Varamedlem: Eyvind Arntzen

Desisor

Carsten Glindø

Administrasjon

Ellef Blakstad er SVFs faste sekretær. SVFs regnskaper er ført av DNVs regnskapsavdeling. Regnskapene revideres av revisjonsfirmaet Grant Thornton Revisjon AS. Carsten Glindø er valgt desisor.

Medlemmer

Per 31/12/10 hadde SVF 426 yrkesaktive medlemmer som betaler medlemskontingent, samt 17 pensjonistmedlemmer, fem æresmedlemmer og syv studentmedlemmer som ikke betaler kontingent. Det har vært en jevn økning i antall medlemmer de siste årene i SVF. Styret ønsker i henhold til virksomhetsplanen å sikre en god rekruttering av nye medlemmer. Ved utmelding av foreningen vil DNVs sekre-

tariat forespørre medlemmet automatisk om årsak til utmeldelse fra foreningen.

Æresmedlemmer

Jorunn Grøndalen, Kristian Lande, Tor Lie Ulstein, Torunn Knævelsrud og Petter Heim er SVFs æresmedlemmer. Foreningens virksomhet er ikke av en slik art at den forurenser det ytre miljøet.

Møtevirksomhet

I beretningsåret har SVFs styre holdt ni ordinære styremøter og to medlemsmøter. Det ble i tillegg holdt ett fellesmøte med styret i Dyreidentitet. Det er kun vært behov for varamedlemmer på to styremøter i 2011. Det er blitt behandlet 94 saker. Enkelte saker er blitt behandlet i flere styremøter.

Referatsaker har hatt eget saksnummer og inkluderer en del orienteringssaker. Det blir lagt opp oppgavelister etter hvert styremøte hvor pågående saker står oppført med ansvarlig person som fører saken og med frister for fullføring. Oppgavelisten følges, oppdateres og slutføres når sakene er ferdigbehandlet. Listen gjør pågående saker mer oversiktlig å arbeide med.

Virksomhetsplanen

Virksomhetsplanen for SVF ble for første gang utarbeidet i 2001. Lovendringene vedtatt på årsmøtet i 2001 forplikter styret til å legge frem sin virksomhetsplan. Styret har i 2011 arbeidet ut fra virksomhetsplanen som ble godkjent på årsmøtet 2010. Virksomhetsplanen for 2012 er lagt tilgjengelig på SVFs Forum. Virksomhetsplanen for 2012 vil være styrets arbeidsredskap fram til årsmøtet i 2012 som avholdes 3. november. Styret oppfatter virksomhetsplanen som dynamisk, og ønsker innspill fra medlemmene.

Økonomi

Regnskapsrapporter gjennomgås på styremøtene, slik at styret skal ha god oversikt over regnskapsstatus gjennom året. Resultatet for 2011 er et underskudd

på 119 537 kr. Regnskapet anses å gi et rettviseende bilde av foreningen og er basert på fortsatt drift

Internkontroll

Det ble ikke avholdt styreseminar i 2011.

Smådyrpraktikeren og SVFs diskusjonsforum på internett

Smådyrpraktikeren

Redaktør for Smådyrpraktikeren har i 2011 vært Martin Aasen Wright. Smådyrpraktikeren har i 2011 kommet ut med totalt fire utgaver. Bladet trykkes av Stokke Trykk i et opplag på 485.

Det er blitt i løpet av 2011 tiltagende utfordrende for redaktøren og styret å samle adekvat mengde fagmateriale og annen relevant informasjon til bladet. Redaktøren har, i tillegg, gitt beskjed om at han ønsker å fratre som redaktør for SDP og anbefaler styret å finne en fagredaktør. Som et resultat av dette ble det besluttet å ikke sende flere blader i trykk etter første nummer i 2012 og styret skal da frem til årsmøtet i 2012 forsøke å finne en person som kan fungere som fagredaktør. Skulle dette ikke være mulig vil fremtiden til SDP være en sak for årsmøtet.

SVFs diskusjonsforum på internett

Webredaktører for Forum har vært Martin Aasen Wright. Forum har også i 2011 fungert som et faglig diskusjonsforum, og om det ikke prosentvis er så mange av de registrerte medlemmene som deltar aktivt i debatten er det stadig diskusjon om aktuelle temaer på Forum. Medlemskap i DNV er en forutsetning for ordinær tilgang til SVFs Forum på nett. Administratorer har ikke redaksjonelt ansvar. Det redaksjonelle ansvaret ligger hos DNVs informasjonssjef. Styret har utarbeidet og publisert et informasjonsskriv om nettskikk som ligger tilgjengelig for medlemmene på Forum.

SVFs hjemmesider

Styret har ikke lagt mye arbeid i hjemmesidene i 2011 pga at DNV har jobbet med

omlegging av nettsidene sine og SVF vil da få nye sider her som vil bli vektlagt fremover i 2012.

SVFs faglige og vitenskapelige fond

Fondet har i 2011 vært bestyrt av fire personer som alle er medlemmer av Smådyrpraktiserende veterinærers forening. Christian Mæland (leder) og Monica Folland (styremedlem) er oppnevnt av Smådyrpraktiserende veterinærers forenings styre.

Marianne Langeland (styremedlem) er oppnevnt av Norges veterinærhøgskole. Torill Moseng (styremedlem) er oppnevnt av Den norske veterinærforening. Styret har en funksjonstid på tre år. Denne styreperioden utløper 31.12.2012. Regnskapet for fondet er per dags dato ikke avsluttet og resultatet foreligger ikke.

DNVs Tilsynsutvalg for Dyreklinikk (TUD)

Medlemmer

Tilsynsutvalget har i 2011 hatt følgende medlemmer:

Martin Kaldahl, Elise Lium, Sjur Thomassen (fratrådt i 2011), Torill Bergsjø (fratrådt i 2011), Wenche Nergaard (ny i 2011), Eva Kristin Sjøberg (ny i 2011) og Stein Istre Thoresen (leder).

Tilsynsaktivitet

År	Antall tilsyn
2000	6
2001	5
2002	8
2003	8
2004	7
2005	12
2006	6
2007	10
2008	10
2009	5
2010	6
2011	9
Sum:	92

I 2011 har det vært gjennomført 9 tilsyn, hvorav 3 førstegangs tilsyn, 1 annengangs tilsyn, 3 tredjeangs tilsyn og 2 fjerdeangs tilsyn. Tre smådyrklioner, «Dyrlegen på Lilleaker», «Namsen Dyrehospital» og «Ålesund Dyreklinikk» ble godkjent for første gang i 2011.

Pr. 31/12 2011 er 33 smådyrklioner godkjent av DNV. Ingen klioner har mistet eller etter eget ønske gått ut av ordningen i 2011 (Se http://www.vetnett.no/default.asp?V_ITEM_ID=798 for liste over godkjente smådyrklioner).

Rådgivning

En stadig viktigere oppgave for tilsynsutvalgets medlemmer er rådgivning til smådyrklioner som enten har en klar målsetting om å oppnå godkjenning eller som ønsker å diskutere driftsendringer men som (foreløpig) ikke har ambisjoner om å oppnå godkjenning. Det er en klar økende tendens til større interesse for godkjenningsordningen blant smådyrklioner.

Endringer i tilsynskriteriene

I 2011 har Tilsynsutvalget arbeidet med forslag til endring av godkjenningskriteriene for å kunne legge større vekt på kompetanse og kompetanseutvikling ved DNV godkjente smådyrklioner. Forslag om endringer i tråd med dette, både for førstegangsgodkjenninger og regodkjenninger, er oversendt SVF og DNV som vil behandle disse forslagene i 2012. Dersom det blir vedtatt vesentlige endringer, vil disse først tre i kraft etter en nærmere angitt overgangsperiode slik at forutsigbarheten i godkjenningsordningen ivaretas. Informasjon om slike endringer vil bli formidlet i Norsk veterinærtidsskrift og på «SVFs Forum» så snart de er formelt vedtatt.

Samarbeid med DNV-N

SVF har bedt sentralstyret følge opp henvendelsen til DNV-N om oppfølging av god regnskapspraksis.

Møte mellom særforeningene og DNVs sentralstyre

Det ble ikke avholdt møte mellom SVF og sentralstyret i 2011.

Representasjon fra SVF til Union of European veterinary practitioners (UEVP) i FVE

FVE er de europeiske veterinærforeningers overbygningsorganisasjon, og arbeider aktivt inn mot EUs systemer i mange saker som berører veterinærene. Det avholdes 2 møter i året, hvor det både er møter i FVEs underorganer (UEVP, UEVH, EASVO og FEVIR) og i hovedorganisasjonen. 36 medlemsland med 41 veterinære organisasjoner er representert og representerer til sammen 200 000 veterinærer. Følgende viktige saker som

det arbeides med kan nevnes: felles europeiske retningslinjer for vaksiner, ulovlig import av hunder, ID merking og registrering av dyr.

Torill Moseng er oppnevnt av SVF til å representere foreningen i UEVP for fire år.

Saker SVF har sendt videre til sentralstyret

Styret oppfordret til at DNV sentralt går ut med en redegjørelse om vaktforhandlingene og videre fremdrift på egnet måte for alle DNVs medlemmer og at DNV legger en strategi for å kunne sette makt bak fremtidige forhandlingskrav på vegne av smådyrpraktiserende veterinærer.

Prinsippnotater som utarbeides av styret sendes til sentralstyret for kvalitetssikring og godkjenning før notatet blir lagt ut på forum.

Diverse saker behandlet av styret

Prinsippnotat (Policy Paper)

SVF har etter innspill fra sentralstyret og sekretariatet utarbeidet flere prinsippnotat. Det har vært et ønske om at foreningen utarbeider prinsippnotat om ulike saker vi er opptatt av og der vi ønsker å profilere vårt syn. Prinsippnotat gjenspeiler organisasjonens syn i ulike saker og det kan best oversettes med "Dette mener SVF om..."

SVF jobber videre med dette og har nå følgende prinsippnotat under bearbeidelse:

- Trafikksikring av dyr i bil-sendt til sentralstyret
- Bruk av medikamenter på redde hunder- sendt til sentralstyret
- Arvelige lidelser og avl- under bearbeidelse

Samarbeid om etterutdanning med NVH

Det jobbes nå for å gjøre samarbeidet med SVF og SEVU bedre for å unngå at det arrangeres kurs for samme målgruppe for tett opptil hverandre. SVF har fått til en avtale med patologen på NVH om tilgang til kadaver. Det er lagt opp til praktisk kirurgi kurs på NVH i løpet av 2012.

Bedring av inntektsnivå i smådyrpraksis. I følge handlingsplanen er dette noe styret har på agendaen kontinuerlig. Det skal fortsettes med å ha forelesninger på høstkurset hvert år som har dette og verdigrunnlag, kollegialitet m.m som tema.

Samarbeide med interesse-organisasjoner

Norsk Huskattforening

SVF har samarbeidskontakt med Norsk Huskattforening ved deres leder. Trine Marhaug er SVFs kontaktperson.

NRR - Norske Rasekattklubbers Riksforbund
Trine Marhaug er SVFs kontaktperson.

NKK - Norsk Kennel Klubb
Leder i SVF og fagsjefen i DNV sitter i samarbeidsrådet mellom DNV og NKK.

Dyrebeskyttelsen Norge

SVF og Dyrebeskyttelsen hadde samtaler om et samarbeid om kattehelse, kastre-ring katt m.m.

Det ble avholdt et møte i 2011 hvor dette var tema og SVF fikk til et samarbeid med Dyrebeskyttelsen, Dyreidentitet og flere aktører innen næringen for å igangsette en landsomfattende kampanje i mai 2012 som skal fokusere på god kattehelse, øke fokus på ID merking, kastring, parasitt-behandling, forsikring, vaksinerings. Målet er å kunne ha et par slike kampanjer årlig.

Gjensidige forsikring

SVF fortsetter sitt samarbeid med Gjensidige forsikring.

Dyreidentitet/DI

Saker som er blitt diskutert mellom SVF og DI er:

Dyreidentitet har etablert et samarbeid med Gjensidige, som har planer om å innføre redusert premie for de kundene som ID-merker forsikrede dyr. Dette samarbeidet har vært fruktbart og fortsatte i 2011.

Dyreidentitet har vært i dialog med Svenska Djursjukhusforeningen og Jordbruksverket i Sverige om videre fremdrift med ajourføring av diagnoseregister. Dette arbeidet ventes ferdigstilt i 2012.

Hospiteringsordningen med NVH og finansiert gjennom Dyreidentitet er i gang og det var en spesialistkandidat på NVH i 2011.

Kursvirksomhet

SVFs vårkurs

Vårkurset ble avholdt i februar 2011, i Tromsø. Da det planlagte kurset ble avlyst

i 2010 på grunn av vulkanutbruddet på Island ble det opprinnelige kurset avholdt i februar 2011 med 101 deltakere.

Veterinære fagdager

Tema for smådyrseksjonen var emerging diseases hos smådyr. Oppslutningen var dessverre dårligere enn forventet til et så aktuelt tema. 28 deltakere.

SVFs høstkurs

Kursledelse var Veronika Kristiansen, Trine Marhaug og Anne Torgersen. Tema var onkologi med 104 deltakere.

Foredragsholdere

David Argyle
Laurent Findji
Marta Pekarkova
Hege Brun-Hansen
Veronika Kristiansen

Videre planlagte kurs for 2012 er:

Vår: Dermatologi, Bergen
Vår: Halthetsutredning, praktisk kurs del 1, Oslo
Høst: Halthetsutredning, praktisk kurs del 2, Oslo
Høstkurs: Kongress med hovedtemaer: Geriatri, Reproduksjon og Sportsmedisin

FECAVA

SVFs representasjon i Federation of European Companion Animal Veterinary Associations (FECAVA)

SVF er medlem av FECAVA. President i FECAVA er nå Andrew Byrne, Irland. SVFs representant til FECAVA ble valgt på fjor-årets årsmøte og sitter i fire år. Representant er Stein Dahl. Han deltok på møter i Moskva i april og Istanbul i september.

Saker FECAVA har arbeidet med er:

- Nedsatte arbeidsgruppe for å se på Hygiene in practice
- Involvert i ACOVENE- europeisk akkrediteringsorgan for utdanningsinstitusjoner innen dyrepleie.
- Dyrevelferd
- Etter og videreutdanning av veterinærer og dyrepleiere
- I løpet av 2011 ble papirversjon av EJCAP avviklet og tidsskriftet publiseres nå kun i elektronisk versjon for nedlasting blant medlemmene. Det er innført et kontrollsystem når det gjelder medlemsregister som foreløpig er noe prematurt og som trenger justering.

WSAVA

SVFs representasjon i World Small Animal Veterinary Association (WSAVA)
Rapport WSAVA 2011

SVF er en av 76 medlemsforeninger i WSAVA, som til sammen representerer mer enn 70.000 smådyrveterinærer. Det holdes årlige møter hvor alle medlemsforeningene er representert. Representant for SVF er Ellen Bjerkås.

WSAVA Vision: WSAVA is dedicated to the continuing development of global companion animal care.

WSAVA Mission: To foster the exchange of scientific information between individual veterinarians and veterinary organisations

President: Jolle Kijrpenstein
President-Elect: Peter Ihrke

Videreutdanningsprosjektet under ledelse av David Wadsworth fortsetter å være et hovedfokus.

Dyrevelferdsgruppen ledet av Ray Butcher og Roger Clarke organiserer dyrevelferdsseminaret årlig.

Det finnes også følgende grupper:
Vaccine Guideline Group,
Renal Standardization Group
Hereditary Diseases Committee

Årsberetning for Hestepraktiserende veterinærers forening (HVF)

HVF

Frem til årsmøtet i 2011 bestod styret av følgende medlemmer:

Leder:

Lars Olaf Moen

Styremedlemmer:

Lars Stokke, Anne Wangen

Varamedlemmer:

Anne Ramberg, Audun Skomsøy, Bjørg Siri Svendsen

Desisor:

Ole Einar Sem

Valgkomite:

Sigrd Lykkjen (leder), Arne Holm, Lise Westergren

Årsmøtet ble avholdt på Tivoli Hotell og Congress Center, København, Danmark fredag 4. november 2011. Det var 27 medlemmer inklusive styret til stede.

Årsmøtet valgte følgende styre:

Leder:

Lars Olaf Moen

Styremedlemmer:

Lars Stokke, Lene Barlie

Varamedlemmer:

Anne Ramberg, Nina Flåskjær, Jan Olav Berget

Desisor:

Ole Einar Sem

Valgkomite:

Lise Westergren (leder), Oddvar Enerstvedt, Andre Løkken

Etterutdanning

Vårkurs 2011:

Vårkurset ble holdt i samband med Veterinære fagdager i Oslo 19.-21. mai 2011.

Tema: Luftveislidelser hos hest
Programutvalg: Oddvar Enerstvedt, Anne Wangen, Andre Løkken
Foredragsholdere: Eric Strand, Cathrine

Fjordbakk, Ingunn Risnes Hellings, Hege Brun Hansen, Constanze Fintl, Siv Hanche-Olsen, Lars Olaf Moen, Andre Løkken, Knut Egil Bøe, Oddvar Enerstvedt og Svein Bakke
Deltagere: 38

Kurset hadde fokus på lidelser i øvre og nedre luftveiene hos hest samt medisinsk og kirurgisk behandling.

Høstkurs 2011:

Høstkurset ble organisert sammen med foreningene i Danmark, Sverige, Finland og Island i København.

Tema: Flere tema ble berørt i to saler med parallelle forelesninger.
Programutvalg: Ledere i hestepraktiserende foreninger av alle de Nordiske landene. Hovedansvaret for kongressen hadde Den Danske Dyrlegeforening.

Foredragsholdere: Mange foredragsholdere og minst en fra hvert nordisk land samt inviterte forelesere fra Storbritannia og USA.
Deltagere: 402
Kongressen hadde to hovedmål:
1. Kunnskap
2. Samle kolleger i de nordiske landene for faglig og sosial sammenkomst.
Kongressen var svært vellykket og planen er at neste kongress skal holdes i Sverige i 2014.

Høstkurs 2011:

Høstkurset ble holdt i samarbeid med DNV på Værnes 2.-3. desember 2011.

Tema: Akutt hestepraksis for deltakere i klinisk vakt.

Programutvalg: Lars Olaf Moen og Ellef Blakstad
Foredragsholdere: Siv Hanche-Olsen, Lars Olaf Moen og Carl Fredrik Ihler
Deltagere: 100
Kurset hadde fokus på akutte tilstander som veterinærer i klinisk vakt kan møte på.

Omstrukturering av HVF:

Styre arbeidet videre med å få en 20 % stilling inn i HVF.

Æresmedlemskap: Arne W Holm ble utnevnt som æresmedlem i HVF under Veterinære fagdager 2011.

Røntgenundersøkelse:

HVF engasjerte veterinær Charlotte E Elvebakk til å lage en veileder for bruk av røntgen i hestepraksis. Denne er tilgjengelig på hjemmesiden til HVF.

Sjokkbølgebehandling:

HVF har med bekymring registrert den økende bruken av sjokkbølgeterapi på hest og har bedt Mattilsynet se nærmere på dette. Saken ble forelagt Det veterinærmedisinske rettsråd som uttalte:

“Etter Rettsrådets vurdering krever behandling av dyr med sjokkbølger en særskilt kyndighet og vurdering som tilhører en person med veterinærmedisinsk utdanning, jf dyrehelsepersonelloven § 18 om medisinsk behandling av dyr og bruk av bestemte metoder. Videre bør dette reguleres nærmere i forskrift, jf dyrehelsepersonelloven § 19 om særskilt tillatelse til eller forbud mot bruk av bestemte metoder etc.”

Mattilsynet arbeider fortsatt med saken.

Årsberetning for Produksjonsdyrveterinærers forening (PVF)

PVF

Frem til PVFs årsmøte 2011 besto styret av leder Trond A. Braseth og av styremedlemmene Jan Inge Holøymoen, Torunn Rogdo og Andre Martinussen. Av disse var Torunn Rogdo, Jan Inge Holøymoen og Trond Braseth på valg.

Erik Granquist var av valgkomiteen innstilt som nytt styremedlem for de neste to årene.

Årsmøtet ble avholdt på Quality Airport Hotel Gardermoen, 11. november 2011 i forbindelse med PVFs høstkurs. Styret var representert med Trond Braseth, Torunn Rogdo og Jan Inge Holøymoen. Valgkomiteen var representert med Line Øvernes Mørch. Tilstede fra DNVs sekretariat var fagsjef Ellef Blakstad. I tillegg til disse møtte 16 øvrige medlemmer av PVF. Ellef Blakstad ble valgt til referent.

Årsmøtet fulgte valgkomiteens innstilling og valgte Trond Braseth til styreleder for ett nytt år. Erik Granquist ble valgt inn som nytt styremedlem for en toårsperiode, mens Jan Inge Holøymoen ble gjenvalgt for to år. Som varamedlemmer ble Knut Ingolf Dragset og Ingeborg Haugli begge valgt for ett år. Tore Framstad ble gjenvalgt som Desisor for ett år. Ståle Brattgjerd ble gjenvalgt som leder av valgkomiteen for ett år.

Pr. 31.12.2011 hadde PVF 422 ordinære medlemmer. I tillegg var det 10 studentmedlemmer og 34 pensjonerte medlemmer. Styret har behandlet 12 saker på to telefonmøter i løpet av 2011.

Etterutdanning

Da det i mai 2011 ble arrangert Veterinære fagdager i Oslo, ble PVFs vårkurs

som vanlig lagt inn som en del av disse. Seksjon Produksjonsdyrmedisin hadde om lag 60 deltakere og det var som vanlig mange tema som ble tatt opp under seksjonen. Hovedvekten var lagt på "Klauvelidelser i moderne driftsformer", men det ble også forelest om forskjellig aktuelle og "nye" smittsomme sykdommer samt aktuelle problemstillinger ved administrasjon og drift av egen praksis.

PVFs høstkurs, som ble arrangert på Gardermoen i midten av oktober, hadde ca. 30 deltakere. Tema for kurset var "Veterinærarbeid i kjøttfbesetninger" og hadde som målsetting å gi økte kunnskaper om dagens ammekuhold og kjøttproduksjon i Norge. Det ble lagt særlig vekt på tema der veterinæren vil være den viktigste rådgiveren, slik som innenfor forebyggende helsearbeid og reproduksjon.

Sentrale saker behandlet av styret

Kvalitet i klinisk praksis på produksjonsdyr

Arbeidet med gjennomgang og oppdatering av kvalitetshåndboka *God Veterinærpraksis - Produksjonsdyr* ble avsluttet i juni 2011 og utgitt som et eget vedlegg til Veterinærtidsskriftet. Andre Martinussen har sammen med Kjell Grude og Steinar Waage hatt ansvaret for dette arbeidet.

Deltakelse på sentrale møter

I begynnelsen av mars møttes lederne for særforeningene, kollegahjelperne og sentralstyret på Gardermoen. PVF var representert ved Trond Braseth. Tema for møtet var hvordan man som leder og/eller kollega på best mulig måte skal takle "Den vanskelige samtalen". Det ble i tillegg diskutert aktuelle yrkesetiske problemstillinger.

Trond Braseth deltok i slutten av august sammen med blant andre DNVs fagsjef Ellef Blakstad, representanter fra NVH, GENO, Animalia og Helsetjenestene på

et møte ved NVH. Dette kom i stand fordi det etter hvert har blitt mange aktører som arrangerer kurs for produksjonsdyrveterinærer, og man ville forsøke å få til et samarbeide for å unngå at de tilbudte kursene kolliderer tids- og temamessig. Det ble besluttet å fortsette samarbeidet gjennom å samles til minimum ett årlig koordineringsmøte.

Delegat til UEVP

Trond Braseth, som av styret er utnevnt som PVFs utsending til UEVP, har deltatt på to UEVP-/ FVE- Generalforsamlinger henholdsvis i Palermo i juni, og Brussel i november 2011.

Stipend til videreutdanning

Det er ikke delt ut stipender til spesialisering og faglig fordypning i 2011

Kompetanseutvikling innen seksuell helsekontroll og drektighetsundersøkelse hos storfe

Det årlige kurset i "Drektighetsundersøkelse og seksuell helsekontroll hos storfe", som tidligere år har vært arrangert på Jæren seinhøstes, ble bestemt utsatt og vil heretter bli arrangert annen hvert år, dvs. neste gang i november 2012.

Praksisnytt

PVF sitt medlemsblad Praksisnytt, kom i 2011 med tre utgaver. Hovedredaktør og samordner er Per Nordland. Fagredaktører er Knut Karlberg (gris), Nils Leine (småfe) og Jan Inge Holøymoen (storfe). Redaksjonskomiteen har utviklet telefonmøter etter behov.

Praksisnytt sendes ut til alle medlemmer av PVF. I tillegg er det 83 personer/ institusjoner som abonnerer på Praksisnytt.

Aker Biomarine is an integrated biotechnology company – uniquely positioned to create valuable krill derived products for human- and for animal application. The main business areas within the animal application are pet food and aquaculture, where we use the trademark QRILL™. Due to strong growth and increased demand, Aker BioMarine is now looking for a person at our head office on Aker Brygge in Oslo that can drive and improve the marketing activities globally for our products being offered into animal nutrition and health;

Brand Manager for pet- and aquaculture

The Brand Manager is responsible for developing and executing the global marketing program for QRILL™ products into animal nutrition and health. This includes brand management, brand positioning, marketing activities and identify marketing material needs. The position reports to the VP Global Marketing.

Duties and Responsibilities:

- Based on a good understanding of the market, a good understanding of the product and a close communication with sales managers, develop an overall global marketing strategy for QRILL™
- Execute marketing strategy through own activities or through sales managers locally as agreed
- Establish and maintain a database for the industry related to QRILL™; products, competitors etc
- In close communication with sales managers decide what marketing material is needed and being responsible for its content, design and the final production. Coordinate the actual development and production with other colleagues
- Be overall responsible for trade show attendance with regards to marketing issues.
- Responsible for medium and long term vision for the development of QRILL™ as a brand
- Interact with sales and regulatory manager on emerging market needs with regards to claims and marketing aspects
- Initiate and drive any process needed to better understand the market and our target groups to the extent this is, or should be, a prerequisite for an effective marketing program

Desired qualifications:

- Recent and relevant experience from the industry with an excellent understanding of its characteristics relevant for the execution of this position
- Experience in Business to Business Marketing
- Experience in development and execution of marketing plans
- Preferably some international experience
- Self driven and able to initiate and drive activities

The ideal profile is either a person with a degree in life science and with sales and marketing experience in this industry, or a person with a degree in marketing having a working experience in this industry.

For further information; within July 20th, contact Signe Svindland at signe.svindland@akerbiomarine.com or 916 30 132 or later Egil Nilsen at egil.nilsen@akerbiomarine.com or 911 86 667.

Deadline is August 10th, but we may start a process with good candidates as they are received.

Applications can be sent to merete.kildahl@akerbiomarine.com or Aker BioMarine ASA, PO Box 1423 Vika, 0115 Oslo, Att Merete Kildahl/Brand Manager QRILL

NORSK VETERINÆRTIDSSKRIFT 2011

Utgitt av Den norske veterinærforening

REDAKTØR
Steinar Tessem

VETERINÆRMEDISINSK REDAKTØR
Stein Istre Thoresen

REDAKSJONSSEKRETÆR
Mona Pettersen

FAGLIGE MEDARBEIDERE
Professor Kristian Ingebrigtsen
Forsker Arve Lund
Professor Stein Istre Thoresen
Klinikkveterinær Sigrid Lykkjen
Forsker Bjørn Lium
Professor Trygve T. Poppe
Professor Liv Marit Rørvik

123. årgang – Kursiv Media AS

Leder

■ Politisk leder

Heder til 250-års-jubilanten. 132

Heggstad, E. DNV-medlemskap er et opplagt valg for veterinærer. 4

Modal, M. Det veterinærer skal gjøre. 490

Modal, M. God veterinær praksis på produksjonsdyr. 354

Modal, M. Gode løsninger for nødhjelp til dyr. 208

Modal, M. Godt samarbeid gir resultater. 64

Modal, M. Landbruksminister Brekk utfordrer veterinærene. 270

Modal, M. Veterinært legemiddelregister er snart i drift. 422

Thoresen, SI. Gode kommunikasjonsrutiner er viktig for veterinærer. 546

Bugge, HP. Om veterinærers salg av legemidler. 272

■ Redaksjonell leder

Naas, K. Et godt råd om pensjon. 6

Pettersen, T. Nye profesjonsetiske retningslinjer. 134

Tessem, S. Bedre dyrevelferd er en rød tråd. 548

Tessem, S. Forholdet mellom mor og avkom. 210

Tessem, S. Ku, hund, hest og drivkraft med sauetekke. 424

Tessem, S. Ny kunnskap betyr forandring. 66

Tessem, S. Når drøm blir virkelighet. 356

Tessem, S. Økt bevissthet om antibiotikaresistens er nødvendig. 492

Fagartikkel

Groseth PK, Østerås O, Tollersrud T, Stokstad M. Miltbrannsemfysem – ny opptreden av en gammel sykdom. 493

Grøndahl AM, Johnsen JF, Ellingsen K, Halvorsen I, Mejdell CM. Velferd hos storfe. 549

Grøndahl AM, Johnsen JF, Mejdell CM. Overføring av smittestoffer fra ku til kalv i melkefødingsperioden – en litteraturstudie. 211

Knappe-Poindecker M, Fjeldaas T. Smittsomme klauvsykdommer hos storfe. 425

Mortensen S, Skår CK, Harkestad LS, Einen ACB, Jelmert A. Finnes det bonamiose i norske bestander av flatøsters, *Ostrea edulis*? 67

Nelson ST, Bangen M, Fjeldaas T, Fjerdingsby N. Hudskader hos storfe etter bruk av Lidokel-Adrenalin® vet. inj. (Kela) ved laparotomi. 357

Sekse C, Urdahl AM, Wasteson Y. Diaréframkallende *Escherichia coli* hos menneske – en oversikt. 7

Jubileumsstoff

Alstrup, AKO. «De skulle kunne være i en lomme» 158

Alstrup, AKO. Abildgaards studietid på Veterinærskolen i Lyon. 146

Appelgren L-E, Ingebrigtsen K. Veterinærmedisinske legemidler gjennom 250 år. 140

Beck-Friis, J. Høgtidlig invigning av veterinærlåret 2011. 136

Børsheim, TL. Soga om Hippius sitt læresetet attom Fåvitsbakken. 176

Frøslie, A. 75 år og på flyttefot. 161

Hernquist P, Jönsson G. Peter Hernquist, grundaren av svensk veterinärmedicin. 150

Mäkelä-Alitalo, A. Den första kvinnliga veterinären i Europa. 154

Rindom, P. Et fagligt kig fremad. 138

Wasteson Y, Hoen HF. Det nye universitetet. 174

Fagaktuelt

■ Aktuelle sykdomsutbrudd og diagnoser

Johansen R, Sviland C, Bornø G, Josefsen TD, Bernhoft A, Reisvaag GK, Anderssen W, Eikenæs O. Aktuelle sykdomsutbrudd og diagnoser fra Veterinærinstituttet og Mattilsynet. Redigert av Bjørn Lium. 178

Mørk T, Bernhoft A, Eikenæs O, Kramer K, Vikøren T, Handeland K, Djonne B, Johansen TB, Ytrehus B, Bruheim T, Hamnes IS, Bergsjø B. Aktuelle sykdomsutbrudd og diagnoser fra Veterinærinstituttet og Mattilsynet. Redigert av Bjørn Lium. 20

Steinum T, Heum M, Colquhoun D, Falk K, Kvellestad A, Mørk T, Christensen E, Wisløff H, Mørk T, Hasvold H, Gillund J, Eikenæs O, Warholm V, Oppegaard AS, Josefsen TD, Bergsjø B, Lian M, Kolbjørnsen Ø, Valheim M, Bock R, Gudmundsson S, Sjølie R, Espelund O, Haugum M, David B, Handeland K. Aktuelle sykdomsutbrudd og diagnoser fra Veterinærinstituttet og Mattilsynet. Redigert av Bjørn Lium. 568

Valheim M, Albin-Amiot C, David B, Øverli HC, Müller IE, Josefsen TD, Gudmundsson S, Haukalid RM, Gjerset B, Falk M, Skadsem TRO, Sunde M, Fanuelson H, Lund A, Lium B, Åmdahl S, Marstein L, Jacobsen T, Os H, Mjøs A, Ørpetveit I, Ytrehus B, Bernhoft A, Schrøen B, Kilvær MV. Aktuelle sykdomsutbrudd og diagnoser fra Veterinærinstituttet og Mattilsynet. Redigert av Bjørn Lium. 372

Akva

Blakstad, E. Akvaveterinærer bes bruke avtaleformular når det forskrives kombinasjon av legemidler. 383

Doktorgrad

Anne-Grethe T. Berg. 456
Demelash Biffa. 28
Geoffrey Foster. 457
Hilde Mellegård. 458
Karin Elisabeth Zimmer. 27
Malin Jonsson. 88
Mona Dverdal Jansen. 86
Morten F. Lukacs. 514
Sandra Bravo. 33
Siv Aina J. Leendertz. 26
Siv Klevar. 87
Sophie Hild. 232
Tobias Revold. 381
Tove Heger. 275
Vivian Kjelland. 380

Hest

Grøndahl AM, Mejdell CM. Tungestropp hos hest – nødvendig eller ei? 560

Grøndahl, AM. Etiske vurderinger av dagens hestehold. 454

Hva er diagnosen?

Pedersen HN, Skålnes HM, Øvsteng MR. Hva er diagnosen? 230

Pedersen HN, Skålnes HM, Øvsteng MR. Her er diagnosen. 234

Nye publikasjoner

Nye publikasjoner. 92, 235

Pelsdyr

Groven B, Fjetland O. Tilsyn med hold av pelsdyr. 190

Ryeng KA, Knævelsrud T. Ny forskrift om hold av pelsdyr. 184

Sanson, G. Helsenituasjonen for pelsdyr i Norge. 81

Produksjonsdyr

Bergsjø B, Sviland S, Urdahl AM. Økt forekomst av *Salmonella* hos husdyr i Norge – grunn til bekymring? 510

Fredriksen B, Johnsen AMS, Skuterud E. Forbrukerholdninger til kastrering av gris og til alternativ vaksinerings mot rånelukt. 222

Gismervik, S. Hvor trygt er silofør med snegler. 19

Groseth PK, Fjeldaa T, Teige J. Patellalukasjon på tre kalver i en kjøttfbesetning. 504

Grøndahl AM, Johnsen JF, Mejdell CM. Gi kalven mer melk! 220

Gudding R, Bakken G. «Smittsom mastitt» – en gammel kjenning. 579

Hofmo PO, Jørgensen A, Åmdal S, Lium B. Dyreassosiert MRSA påvist hos gris i Norge. Hva nå? 367

Lind, O. Flåttangrepene mot norske husdyr kan reduseres. 563

Svendsby, N. Alvorlige smittsomme husdyrsjukdommer andre halvår 2010. 273

Smådyr

Bergendahl, H. Bruk av antiserum ved behandling av hoggormbitt på hund. 447

Eskeland, G. Atferdsproblem hos hund og katt. Hva gjør du når kunden spør om medisin for et atferdsproblem? 369

Hohler I, Søli NE. Bruk av meloksikam til tamrotter. 366

Kvaale MK, Grave K, Bangen M, Norström M. Forskrivning av antibakterielle midler til hund og katt i Norge i perioden 2005–2008. 76

Larsen, FE. Kirurgisk behandling av hofteleddsdysplasi hos hund. 442

Prestrud, KW. Rutiner rundt DNA-tester for hund. 438

Prestrud, KW. Søkelys på sunnhet hos rasehunder. 227

Red. NVH-studenter ønsker debatt om hundeavl. 508

Stigen Ø, Hansen U, Risbergsæter S, Tangen KA, Nødtvedt A. Kryptorchisme og testikkelkreft hos hund. 74

Østli, KH. Katter og feromoner. 448

Veterinær samfunnsmedisin

Hagland, A. Kurs i forebygging og kontroll med TSE. 452

Ham, A. Mattilsynets forvaltning av et utbrudd av miltbrannsemfysem på Hadeland i 2010. 502

Lund, A. Den europeiske antibiotikadagen. 507

Ånestad, G. David mot Goliat – forsinket noen puslete rhinovirus influensa A(H1N1) pandemien? 16

Yrke og organisasjon

Beck-Friis, J. Pigg 50-åring blickar framåt. 592

Blakstad, E. DNVs håndtering av veteropatsaken. 96

Bolme, V. Nye regler for reising med familiedyr kommer snart. 584

Dalen, G. Mens me ventar på Vetreg. 466
Endring i innbetaling av merverdiavgift for veterinærer. 327, 478, 521, 586

Enklere å forbli medlem ved flytting i Norden. 104, 587

Gjein H, Modal M, Wasteson Y. Veterinærer tar vare på dyr og mennesker. 257

Guttormsen, K. Avspark for ny suksesskampanje. 194, 248

Kontingent 2011. 104

Kontingent 2012. 587

Kutter kontingenten ved lavere lønn. 104, 587

Lind, O. Elektronisk infrastruktur for sporing av mat. 402

Lind, O. En spennende historie: Et yrke i rivende utvikling. 254

Lind, O. En viktig jobb. 256

Lind, O. Forventer gjennombrudd for ny merkingsmetode. 403

Lind, O. Jobber med tiltak mot luftveissykdommer. 405

Lind, O. Norsk veterinærmedisinsk museum: -En viktig del av vår historie. 252

Loopstra, JA. Gøy på landet? 106

Mennesker, motivasjon og nettverk. 590

Naas, K. Pensjon i kommunal sektor. 192

Naas, K. Pensjon i staten. 102

Naas, K. Pensjon: Farer og muligheter ved jobbskifte og fortsatt jobb. 395

Nytt fra Helsetjenestene. 324, 392, 464, 518, 582

Ordliste og linker. 41

Red. 16 000 hunder og katter merket sist sommer. 468

Red. Rektorportrett i gave til NVH. 475

Red. Wergeland-prisen til Olaf Julsrud. 474
Regn ut din pensjon. 40

Rønning, L. Gode råd når ny arbeidskontrakt skal forhandles. 99

Tronerud, O-H. Nytt opplegg for innrapportering av legemiddelbruk starter 1. januar 2012. 585

Årsmøter i DNVs særforeninger 2011. 398

Bokanmeldelse

Ektvedt, R. Vaksinasjon av dyr. 91

Hagenlund, A. Bioaktive forbindelser i planter. 34

Larsen, H. Bokanmeldelse. 522

Mejdell C, Grøndahl, AM. Vurdering av helse og velferd hos husdyr. 597

Weltzien F-A, Tranulis M. Physiology of Domestic Animals. 90

Fond, stipendmidler og priser

Astri og Birger Torsteds legat til fordel for dyrene. Utlysning av midler til forskning. 198

Utløyer fem stipendier til medlemmer i DNVs særforeninger. 97

Utløsning av midler fra Dyrlege Smidts Stiftelse for 2011. 332

Innholdsfortegnelse for hele året

Innholdsfortegnelse for 2010. 237

Intervju

Wright, MA. Vil tettere på næringen og forbrukeren. 250

Portrettet

Lind, O. Brenner for jobben og bransjen. 108

Lind, O. En foregangskvinne på NVH Høyland. 470

Lind, O. -Fint å realisere noen drømmer. 400

Lind, O. Fortsatt på barrikadene. 44

Lind, O. Gir råd til nye innovative bedrifter. 594

Lind, O. Rebellen fra Holmenkollåsen. 328

Lind, O. Trivs i öppna landskap. 524

Representantskapsmøtet 2010

Viken, A. Skal lede veterinærene i nye to år. 36

Viken, A. Tre på representantskapsmøte. 39

Viken, A. Vil hindre tap av kvinnelige praktikere. 38

Veterinære fagdager

Lind O, Tessem S. Glimt fra Veterinære fagdager. 322

Lind, O. - Norge må være ledende på fiskehelse. 321

Lind, O. -Lønningen ligger i selve gjerningen. 320

Lind, O. Veterinærene bør bli mer synlige i den offentlige debatten. 318

Lind, O. -Vi har forventninger til landbrukspolitikken framover. 319

Debatt

Anderssen, WK. For mange lam. 386

Eide, RV. Er dagens hundeavl bærekraftig? 246

Folkestad, P. Profesjonsetiske retningslinjer. 276

Grøndahl AM, Johnsen JF, Mejdell CM. Kommentarer til Olav Østerås. 516

Kulø, M. Minkens behov for kontakt med vann. 385

Medhus, A. Hvordan kunne man komme frem til en påvisning av Bonamia ostreae? 384

Metveit, TB. Bukken og havresekken? 580

Metveit, TB. Mattilsynet, quo vadis? 35

Nergaard, WG. Hundeavl. 94

Prestrud, KW. Det skal være sunt å være vakker. 242

Thoresen, SI. Er informasjonen i fagartikler pålitelig? 517

Østerås, O. Fagartikkel i NVT – Er det alltid pålitelig informasjon? 460

Kurs og møter

AVF og Fiskehelseforeningens høstkurs 2011. Hva skal fisken spise? Råvarer, matsikkerhet, helsefôr og fiskehelse. Har du orden i papirene? Internkontroll og journalføring i fiskehelsepraksis. 342

FVS' høstkurs 2011. Atferd og dyrevelferd hos norske husdyr – ivaretar regelverket dyrs behov? 344

Kurs i akutt hestepresis for deltakere i klinisk vakt. 340

PVFs høstkurs 2011. Veterinærarbeid i kjøttfebesetninger – fra brannslukking til driftsplanlegging og rådgivning. 338

SVFs høstkurs 2011. Onkologi i smådyrpraksis. 336

Økt bunnlinje – sunn praksis. Trøndelag veterinærforening arrangerer kurs i Trondheim 12.-13. november 2011. 480

Program Veterinære fagdager 2011

Program Veterinære fagdager.

NVT nr. 2, Midtbilag

Norsk Veterinærhistorisk Selskap

Regionmøte i Trondheim i september. 103

Møte i Trondheim 1.-3. september 2011. 261

NVH-kurs

Alvorlige smittsomme sykdommer. 97

God fruktbarhet – grunnlag for økonomien. 481

Kurs i akutt- og intensivbehandling. 399

Kurs i anestesi og smertelindring for dyrepleiere. 412

Nevrologi for smådyrpraktikere. 399

Nevropsykologi og psykofarmakologi. 406

Veterinæren og det moderne storfeholdet. 382, 475

Navn

Red. Bugge er reengasert som generalsekretær. 477

Dødsfall

Alf Hallvard Sund. 259

Annelise Prytz Hem. 50

Arnold John Alterskjær. 116

Eivind Hognestad. 599

Ellen Johanne Murbræck. 259

Ingolf Hanssen. 532, 533

Lars Skutle. 531

Magne Aas Hansen. 408

Magne Sandbu. 599

Mandrup Hovland. 531

Nils-Ivar Baalsrud. 49

Olav Johan Hellesnes. 599

Søren Haraldstad. 477

Torstein Klund. 334

Årsberetning 2010

Årsberetning for Den norske veterinærforening 2010. 282

Pass på kjæledyra i ferien

Kjæledyra skal ha det godt – også i ferien, minner landbruks- og matminister Trygve Slagsvold Vedum om.

– Gløym ikkje den viktigaste førebuinga til ferien: syt for at kjæledyra vert tekne hand om på ein god måte, seier Vedum. Han ber alle som har omsorg for hund, katt eller andre kjæledyr, å sjå til at dei får godt stell, når familien reiser bort i ferien.

- Eg vil minne om det ansvaret dyreeigar har for at dyra heile tida har mat og stell og ikkje vert utsette for lidningar, seier Vedum.

I lova om velferd for dyr står det at barn under 16 år ikkje kan ha sjølvstendig ansvar for dyr. Vert barn bede om å sjå til dyr i ferien, må difor foreldra ta det overordna ansvaret. Den som ikkje rår med å ta ansvar for dyra, må sørgje for at dei vert omplasserte eller tekne med til veterinær for å bli avliva på ein forsvarleg måte.

– Eg vil òg minne om kor viktig det er at kjæledyra våre vert merkte. Eg støtter den kampanjen som Den norske veterinærforening og andre har initiert i år for merking av katter, seier Vedum.

Kilde: Landbruks- og matdepartementets nettside, 2. juli 2012, <http://www.regjeringen.no/nb/dep/lmd/aktuelt/nyheter/2012/juli-12/sja-til-at-kjaeledyra-har-det-bra-i-ferie.html?id=696329>

Godt kattehold: Landbruks- og matminister Trygve Slagsvold Vedum støtter kampanjen for merking av katter som Veterinærforeningen og samarbeidspartnere gjennomfører i år.

Animal X-ray Solutions

Nordisk Specialist för Veterinär Digital Röntgen

Rett og slett Outstanding!

SIGMA

- Når du vil ha gode bilder, hver gang, og igjen, og igjen
- Klikk Støtte fra Medivet, på stedet eller via Internett
- Mange referanser

- Lett å bruke - du trenger ikke å være spesialist
- Svært rimelig løsning som passer for de mindre klinikken
- Komplett system med PACS

 www.medivet.se
 info@medivet.se
 +46 (0) 431 244 00

Medivet Scandinavian AB, Ängelholm, Sverige

INVITASJON
TIL VÅRE KOLLEGER

PVDYRESYKEHUS
EN DEL AV PETVETT GRUPPEN

Snart åpner Norges nye > Henvisningsklinikk ...og du er invitert

Invitasjon til åpningsfest

Vi gleder oss til å åpne dørene til Norges nye henvisningsklinikk – PetVett Dyresykehus i Oslo, hvor vi har samlet kunnskap, kompetanse og teknologi i moderne rammer under ett og samme tak.

Vi vil markere åpningen med en **åpningsfest lørdag den 1. September fra klokken 10-14**, og vi inviterer herved kolleger og samarbeidspartnere til å delta.

På dagen får du mulighet til å bli vist rundt i de nye lokalene, møte våre dyktige medarbeidere og snakke med nye og gamle kolleger fra andre klinikker.

Det blir selvfølgelig også noe lekkert å bite i, og du må gjerne ta med deg din ektefelle eller partner.

Mer enn en henvisningsklinikk

Samtidig med åpningen av PetVett Dyresykehus introduserer vi også PetVett Akademi. Her vil vi tilby kurs og seminarer både til interne og eksterne kolleger, og for henvisende kolleger vil disse kursene være gratis.

Den første forelesningsserien har ortopedi som tema, og begynner allerede den 4. september på PetVett Dyresykehus i Oslo. Foreleser er kirurg Peder J. Haaland.

Du kan lese mer om henvisning til PetVett og PetVett Akademi på www.petvett.no/henvisning eller ved å skanne QR-koden under med din smarttelefon.

Vi gleder oss til å se deg til en hyggelig åpning den 1. september på PetVett Dyresykehus i Oslo - Norges nye henvisningsklinikk. Velkommen!

Skann koden med din smarttelefon
og les mer om henvisninger til PetVett

Årsberetning 2011

Den norske veterinærforening med egne fonds

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler
(Beløp i hele tusen)

	Nøter		2011	2010
		Kr		
Anleggsmidler				
Varige driftsmidler				
Tøyler, bygninger og annen fast eiendom	10		7 645	7 831
Driftsbare inventar, kontormaskiner og lignende	10		153	125
Sum varige driftsmidler			7 797	7 956
Finansielle anleggsmidler				
Aksjer i Dyrskrent AS			150	150
Obligasjoner, aksjefond og aksjer	11		3 078	3 132
Sum finansielle anleggsmidler			3 228	3 282
Sum anleggsmidler			11 025	11 239
Omløpsmidler				
Varer			10	11
Fordringer				
Kundefordringer			1 401	888
Mellomregning særforeninger			181	0
Andre fordringer			1 844	267
Sum fordringer			3 426	1 155
Investeringer				
Andel omløpsmidler Sameiet K5	1		321	465
Kostnader og bankbeholdning	13		2 803	4 338
Sum omløpsmidler			6 560	6 000
Sum eiendeler			17 586	17 239

Den norske veterinærforening med egne fonds

Resultatregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

(Beløp i hele tusen)

	Nøter		2011	2010
		Kr		
Driftsinntekter				
Kontingenter og medlemskap	2		9 935	9 482
Abonnementinntekter	3		2 597	2 412
Annonse- og utstillingsinntekter			3 038	2 562
Kursinntekter			4 282	3 065
Diverse tilskudd og inntekter	4		1 601	1 099
Inntekter sameiet	1		541	405
Sum driftsinntekter			21 994	19 085
Driftskostnader				
Personalkostnader sekretariat	5		8 090	8 177
Gedtgjøring tilsluttede	5		1 340	1 404
Fremmede tjenester	6, 7		1 753	1 453
Reise- og oppholds- og kurskostnader	8		5 572	3 705
Produksjon tidskrift			1 071	1 264
Kontorhold			1 464	1 403
Kontingenter			729	669
Aukreivninger	10		234	268
Andre kostnader	9		118	44
1 % av kontingent til støtselfond	2		97	93
Kostnader sameiet	1		1 855	340
Sum driftskostnader			22 324	18 820
Driftsresultat			(330)	265
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter			162	190
Finanskostnader			241	195
Netto finansresultat			(79)	(4)
Ordinært resultat før skattekostnad			(409)	259
Skattekostnad på ordinært årsresultat	16		0	0
Årsresultat			(409)	259
Overføringer				
Overført annen egenkapital			(409)	259
Sum overføringer			(409)	259

Den norske veterinærforening med egne fonds

Balanse pr. 31. desember

(Beløp i hele tusen)

	Noter	2011	2010
Egenkapital			
Egenkapital	14	10 992	10 733
Årets resultat	14	(409)	259
Sum egenkapital		10 583	10 992
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld	15	2 419	2 617
Gjeld til kredittinstitusjoner			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		741	472
Skyldige offentlige avgifter		1 446	1 508
Skyldig feriepengar		724	667
Beholdbar skatt	16	0	0
Mellomregning særforeninger		0	21
Annen kortsiktig gjeld		460	888
Andel kortsiktig gjeld Samslet K5	1	1 212	73
Sum kortsiktig gjeld		4 583	3 629
Sum gjeld		7 003	6 246
Sum egenkapital og gjeld		17 586	17 238

Pantstillelser og garantier

15

Oslo, 31. mai 2012

Marie Modahl
Marie Modahl
President

Toril Mørang
Toril Mørang
Styremedlem

André Løkken
André Løkken
Styremedlem

Eirik Heggstad
Eirik Heggstad
Visepresident

Jørn Looptz
Jørn Looptz
Styremedlem

Hans-Peter Bugge
Hans-Peter Bugge
Generalsekretær

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2011

1. Regnskapsprinsipper

Åskjer og andre verdipapirer
Åskjer og andre verdipapirer vurderes til anskaffelseskost med mindre de har en virkelig verdi som er lavere. Faller grunnlaget for nedskrivning bort blir nedskrivningen reversert.

Mottatt ubytte og andre utdelinger fra investeringer inkluderes som annen finansinntekt.

Inntektsføringsprinsipper
Medlemskontingenter inkluderes i den periode kontingenten gjelder.

Annonseinntekter tas til inntekt ved innrykk av annonsen, mens abonnementsinntekter registreres ved levering av tidskrift.

Kursinntekter registreres ved anholdelse av kurs.

Andre inntekter registreres i den periode tjenesten eller varen blir levert.

Omsetningsmidler/Kortsiktig gjeld
Omsetningsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år eller som er forfalte innen ett år, og som ikke er klassifisert som finansielle instrumenter. Omsetningsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Anleggsmidler/Langsiktig gjeld
Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Videre driftsmidler balanseføres og anskaffes over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til gjennvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjennvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nårverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Pensjonforpliktelser
Foreningen har pensjonforpliktelser for sine ansatte. Ordningen er forsikringsmessig dekket i Vital. I tillegg har foreningen forpliktelser overfor en tidligere generalsekretær. Foreningens pensjonforpliktelser er ikke registrert i foreningens balanse, men kostnadsføres ved utbetaling.

Samslet/ Skatt
DNV og Naturvitene (NAFO) eier bygget i feilskap. De to foreningene har dannet et samslet som står for driften av bygget. Halvparten av bygget disponeres av DNV og NAFO, mens den andre halvparten leies ut til eksterne næringsdrivende. Som en følge av at halvparten av bygget er utleiet til eksterne kommer foreningene i skatteposisjon for det skattemessige resultatet i samslet eksklusiv skattemessige avskrivninger av bygg og renholdsutgifter på lån tatt opp i forbindelse med kjøp av ny del av bygget. For å beregne skattemessig resultat i samslet er det i tillegg beregnet en likviditet for DNV og NAFO i samslet. Verden av Samslet K5 er bokført etter bruttometoden.

Skattekonsekvensen i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i ubetalt skatt. Ubetalt skatt beregnes med 28 % på grunnlag av de skattemessige resultatene i samslet. Skattemessig resultat i regnskapsmessige og skattemessige verdier vedrørende Samslet K5, samt ligningsmessig underskudd i tilfremføring. Skattekonsekvens og skattemessige resultat i samslet som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utgjort etter nedsettelse. Se oppstilling i note 15

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2011

2. Kontingenter og medlemskap

(Beløp i hele tusen)	2011	2010
Kontingenter og medlemskap vedrørende DNV	9 644	9 203
Kontingenter og medlemskap vedrørende Organisasjonsbødet	104	106
1 % addit vedtatte satsforbødet	97	93
Sum kontingentsmedlemskap	9 835	9 402

3. Abonnementsinntekter

(Beløp i hele tusen)	2011	2010
Abonnement NVT	2 451	2 387
Leasag NVT	48	26
Sum abonnementsinntekter	2 497	2 413

4. Tilskudd og andre inntekter

(Beløp i hele tusen)	2011	2010
Tilskudd fra OU-midler	445	278
Tilskudd/Adm. Dyreidentitet	58	37
Adm. Særforeninger	200	200
Diverse	895	693
Sum tilskudd og andre inntekter	1 601	1 008

5. Personalkostnader sekretariat

(Beløp i hele tusen)	2011	2010
Gjennomsnittlig antall årsverk i regnskapsåret er 10,2		
Lønn	5 089	5 053
Feriepenger	701	687
Revisjon sykepenger	1 164	1 094
Pensjon	1 103	1 417
Arbeidsgiveravgift	1 140	1 160
Andre personalkostnader	212	135
Sum lønn, sosiale utgifter, ansatte	8 090	8 177

Godtgjørelse tillitsvalgte

Godtgjørelse styrets leder	592	542
Lønn til president	258	258
Honorar styret	312	342
Mategodtgjørelse privatpraktiserende	178	248
Øving godtgjørelse	1 340	1 400
Sum	1 340	1 400

Lønn til generalsekretær

Lønn og godtgjørelser	
Lønn	918
Pensjonsavgifter	181
Andre godtgjørelser	17
Sum	1 116

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2011

6. Godtgjørelse til revisor

(Beløp i hele tusen)	2011	2010
Løppløst revisjon	186	189
Andre attestasjonsgester	19	56
Statistiskbyring	8	10
Annen bistand	11	34
Sum	224	289

Revisjonshonoraret inkluderer revisjon av DNVs regnskap, fem særforeninger og fire fonds og er inkl. mva.

7. Fremmede tjenester

(Beløp i hele tusen)	2011	2010
Juridisk bistand	26	17
Fremmede NVT	404	421
Honorar revisjon	224	289
Andre tjenester	1 059	726
Sum fremmede tjenester	1 753	1 453

8. Reise-, møte- og kurskostnader

(Beløp i hele tusen)	2011	2010
Blisgodtgjørelse prosjekter	84	106
Deltagelse i kurs	58	85
Honorar for prosjekt	989	1 828
Andre kurskostnader	343	416
Reiseutgifter kurs	4 068	1 250
Sum reise-, møte- og kurskostnader	5 572	3 705

9. Andre driftskostnader

(Beløp i hele tusen)	2011	2010
Tap på krav	13	(7)
Bank kostnader	30	39
Andre driftskostnader	78	22
Sum andre kostnader	118	44

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2011

10. Varige driftsmidler (Beløp i hele tusen)

	Kjøpsregns. 5	IT-utst., programv.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01.	9 300	555	9 855
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	75	75
Avgang driftsmidler	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.	9 300	630	9 930
Akkumulerede avskrivninger pr. 31.12.	(1 691)	(481)	(2 172)
Balansert verdi pr. 31.12.	7 609	149	7 758
Arbeidsrelaterte avskrivninger	(187)	(48)	(235)

Avskrivningsår

50 år 3 år

11. Obligasjoner, skuldefond og aksjer (Beløp i hele tusen)

Fond:	Antall	Kostpris	Nedskrevet i 11	Bokført verdi	Markedsverdi
Høberg Norden	1 850 02	375	(54)	321	321
Realkapital Nordic Rec. Inv AS	27 404	245	0	162	355
Vital Garant Kapital	2 500	2 500	0	2 500	2 703
Delt i Nor Pensjonfond	140	140	0	95	197
Sum	3 300	(54)	3 078	3 078	3 576

Per 31.12. har foreningen investert i følgende verdipapirer:

12. Pensjonsforpliktelser (Beløp i hele tusen)

Foreningen har pensjonsforpliktelser overfor sine ansatte i henhold til Obligatorisk Tjenestepensjon (OTP). Ordningen er forsikringsmessig dekket i Vital. Alle som er ansatt før 2008 har avtale om 65 års pensjonsalder. Dette ble tidligere dekket opp ved en tilleggskontrakt i Vital som skulle dekke full pensjon fra fylte 65 år til fylte 67 år hvor tolestyrtiden ville slå inn i bunn. Fra og med 2008 er det ikke lenger anledning til å gjøre slike avsetninger til fremtidig "fertilspensjon" uten at den enkelte ansatte blir beskattet for yelsen tilspisurert for avsetningen. Vital har derfor sagt opp denne ordningen og avsatt beløp er overført til en fondsløs til hver enkelt som kommer til utbetaling fra fylte 65 år til 67 år. Pensjonsordningen i Vital gjelder nå fra fylte 67 år. Dermed en medarbeider ansatt før 2008 fortsatt er ansatt i DNV når vedkommende fylte 65 år har han eller hun rett til å gå i pensjon på dette tidspunktet med de avtalte yelser. Dermed spisen ikke dekkes pensjonsforpliktelserne vil medkomende måtte dekkes over DNVs delt. Dermed vedkommende velger å stå i stilling til fylte 67 år vil utbetalingen fra spisen komme i tillegg til lønn.

I tillegg har foreningen forpliktelser overfor tidligere pensjonistkasser. Foreningens forpliktelser overfor denne er ikke registrert i foreningens balanse, men kostnadsføres ved utbetaling. Aksje og obligasjonsfondet er ment å dekke disse utgiftene.

Aksje- og obligasjonsfond	2011	2010
Sum	95	95

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2011

13. Bankinnskudd og andre bundne midler (Beløp i hele tusen)

	2011	2010
Av foreningens likvide midler utgjør bundne midler for følgende formål:		
Statistikk ansatte	779	739
Grensebetalt midler i forbindelse med pensjonsbetaling (se note 12)	96	96
Sum	875	835

14. Eigenkapital (Beløp i hele tusen)

Spesifikasjon av egenkapital	DNV	Org-fond	Samslet	Sum
Eigenkapital 01.01	5 774	4 795	423	10 992
Arbeidsrelaterte	723	162	(1 314)	400
Sum egenkapital 31.12.	6 497	4 957	(891)	10 563

Eigenkapitalen i Organisasjonsfondet er bundet til særskilte formål.

15. Langsiktig gjeld (Beløp i hele tusen)

Av total langsiktig gjeld på kr 2 419 forfaller kr 1 432 til betaling mer enn 5 år etter regnskapsårets slut.

Lånet er sikret med pant i Kystveigate 5, samt innestående på egen bankkonto til foreningen.

Eiendeler sikret for gjeld:

	Bokført verdi
Bygning	16 645
Bankbeholdning	2 803
Sum	19 448

Grant Thornton Revision AS
Bognesveien 30
0355 Oslo

Tlf: +47 22 20 04 00
Faks: +47 22 20 04 10
E-post: oslo@grantthornton.no
www.grantthornton.no
Org.no: 987 632 300 NVA

Til representantskapet i
Den norske veterinærforening

REVISORS BERETNING FOR 2011

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Den norske veterinærforening, som består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap som viser et underskudd på kr 409 tusen, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteropplysninger.

Styret og ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsklikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsklikk i Norge, herunder internasjonale revisjonsstandarder vedtatt av International Auditing and Assurance Standards Board. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foreningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utførte revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foreningens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Den norske veterinærforening per 31. desember 2011 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsklikk i Norge.

Statistikkskjema vedlagt
Medlemmer av Den norske Veterinærforening
Medlem av Grant Thornton International Ltd

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2011

16. Skatt

(Beløp i hele tusen)

DNV's andel av selskaps skattemessig resultat iflg delakeroppgave
Berregnet skattemessig leiemotekt DNV/Naturvårene
Renteinntekter beløst DNV
Arets regnskapsmessig avskr bygg
Endring midlertidige forskjeller
Underskudd til fremføring

Grunnlag for betalbar skatt

	2011	2010
Betalbar skatt	(1 316)	125
Resultatført skatteskostnad	252	247
Oversikt over midlertidige forskjeller:	(184)	(197)
Anleggsmidler	(187)	(187)
Underskudd til fremføring	(184)	(216)
Sum	1 618	228
28 % utsett skatt/(skattefordel)	0	0
Utsatt skattefordel aktivert ikke i balansen grunnet umtak for små foretak	0	0
Sum	(2 446)	(1 011)
28 % utsett skatt/(skattefordel)	(685)	(283)

Betalbar skatt

Resultatført skatteskostnad

Oversikt over midlertidige forskjeller:

Anleggsmidler

Underskudd til fremføring

Sum

28 % utsett skatt/(skattefordel)

Utsatt skattefordel aktivert ikke i balansen grunnet umtak for små foretak

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Oslo, 31.05.2012

Grant Thornton Revisjon AS

Håvard Christian Axelsen
Statsautorisert revisor

DNVs støttefond

DNVs STØTTEFOND
NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2011

NOTER

Regnskapsprinsipper

Omlempemidler/kortsiktig gjeld

Omlempemidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Note 1 - Verdiendring verdipapirer

Det er plassert midler i Vital Garanti Kapital.

Vital Garanti Kapital	Anskaffelsesverdi	Virkelig verdi
	3 000 000,00	3 211 162,00
Totalt	3 000 000,00	3 211 162,00

Verdipapirene bokføres etter laveste verdis prinsipp.

Note 2 - Administrasjonsutgifter

Det er ikke utbetalt revisjonshonorar i løpet av året. Kostnadene refererer seg til administrasjon.

Fondet blir revidert av revisor til Den Norske Veterinærforening. Ugiften til dette blir belastet Den Norske Veterinærforening i henhold til avtale med fondet. Den Norske Veterinærforening fakturerer så fondet for administrasjon, som blant annet skal dekke revisjonsutgiftene. Opplysning om totalt honorar blir å finne i notene til Den Norske Veterinærforening.

Det har ikke vært ubetalt styrehonorar i 2011.

Det har ikke vært noen ansatte i selskapet i 2011.

I og med at fondet ikke har ansatte er det heller ingen krav til obligatorisk tjenestepensjon.

DNVs STØTTEFOND
Regnskap 2011

Resultatregnskap 1.1-31.12	Note	2011	2010
Driftsinntekter		97 217	92 945
Kostnader		-	-
Renter fra fond		-	-
Sum driftsinntekter		97 217	92 945
Driftskostnader			
Administrasjon	2	15 000	15 000
Finansinntekter			
Rentinntekter		54 662	44 576
Gjennvinn ved salg av andeler			
Netto finansposter		54 662	44 576
Arbeidsresultat før overføringer		136 879	122 521
Overføring til DNV			
Overføring fra DNV			
Arbeidsresultat etter overføringer		136 879	122 521
Balans pr. 31.12.		136 879	122 521
Eiendeler			
Rentibærende fond	1	3 000 000	3 000 000
Midlertidig DNV		160 162	62 945
Balansesaldo		1 722 251	1 732 629
Sum eiendeler		4 882 453	4 795 574
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital		4 882 453	4 795 574
Sum egenkapital og gjeld		4 882 453	4 795 574

Oslo 31. mai 2012

Jan Albert Looptstra
styremedlem

Marie Mødal
President

Eirik Hogstad
Visepresident

Torill Moen
styremedlem

Hans Petter Ruge
Generalsekretær

Grant Thornton Revision AS
Bogstadveien 30
0355 Oslo
Tlf: +47 22 20 04 00
Faks: +47 22 20 04 10
E-post: oslo@grant.thornton.no
www.grant.thornton.no
Org.no: 987 632 380 MVA

Til representantskapet i
Den norske veterinærforening

REVISORS BERETNING FOR 2011

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for DNVs Støttefond, som består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 135.879, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre notecaplysninger.

Styret og ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettsviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge, og for slik intern kontroll som styret og ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonspraksis i Norge, herunder internasjonale revisjonsstandarder vedtatt av International Auditing and Assurance Standards Board. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for belegg og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for fondets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettsviseende bilde. Formålet er å utførte revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av fondets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsipperne er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppklaring er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Støttefondets revisor
Medlemmer av Den norske Revisjonsforening
Medlem av Grant Thornton International Ltd

Den norske veterinærforenings støttefond

Arsberetning 2011

Den norske veterinærforenings støttefond har følgende formål:

1. Støtte for medlemmene og dekning av ekstraomkostninger i tilfelle av arbeids-, lønns og faglige konflikter
2. Utredning av spesielle standspørsmål
3. Under særlige omstendigheter kan rentene av fondet også anvendes til understøttelse av medlemmer og deres etterlatte.

Fondsetningen for videre drift er lagt til grunn for utarbeidelse av regnskapet.

Det er ingen ansatte i fondet.

Fondet eies av Den norske veterinærforening og forvaltes av DNVs sentralstyre. Fondet administreres av foreningens sekretariat i Oslo.

Fondets midler er plassert i obligasjonsfond og i bank.

Fondet ble ikke belastet i 2011.

I selskapets årsregnskap er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapspraksis for små foretak. Unntaksreglene for små foretak er brukt for alle poster hvor det foreligger slik valgavgang. Fondet driver ikke virksomhet av en slik art at det forurenser det ytre miljøet.

Foreningen har innarbeidet policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Foreningens styre består av 3 menn og 2 kvinner.

Oslo 31. mai 2012

Marie Modal
President

Erik Hedgstad
Visepresident

André Løkken
Styremedlem

Torill Moseng
Styremedlem

Jan Loopstra
Styremedlem

Hans Petter Burge
Generalsekretær

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til DNVs Støttefond per 31. desember 2011 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av fondets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 31.05.2012

Grant Thornton Revisjon AS

Hans-Christian Axelsen
Statsautorisert revisor

DNVs humantitære fond

DNVs HUMANITÆRE FOND NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2011

NOTER

Regnskapsprinsipper

Omløpsmidler/kortiktig gjeld

Omløpsmidler og kortiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Note 1 - Verdiendring verdipapirer

Obligasjonene er bokført til markedsverdi, kr. 2588750.

Lareste verdts prinsippe er benyttet ved vurdering av obligasjonsfondene. Verdiendringer i verdipapirer er valgt klassifisert som en driftsinntekt da dette er hovedinntektskilden til fondet.

Note 2 - Administrasjonsutgifter

Det er ikke ubetalt revisjonshonorar i løpet av året. Kostnadene refererer seg til administrasjon.

Fondet blir revidert av revisor til Den Norske Veterinærforening. Utgiften til dette blir belastet Den Norske Veterinærforening i henhold til avtale med fondet. Den Norske Veterinærforening fakturerer så fondet for administrasjon, som blant annet skal dekke revisjonsutgiftene. Opplysning om totalt honorar blir å finne i notene til Den Norske Veterinærforening.

Det har ikke vært ubetalt styrehonorar i 2011.

Det har ikke vært noen ansatte i selskapet i 2011.

I og med at fondet ikke har ansatte er det heller ingen krav til obligatorisk tjenestepensjon.

DNVs HUMANITÆRE FOND Regnskap 2011

Resultatregnskap 1.1-31.12

	2011	2010
Driftsinntekter	65 528	72 667
Endring i verdipapirer	65 528	72 667
Sum driftsinntekter		

Driftskostnader	28 590	
Tap på Link Kapital kr. 28590	27	
Bank, korgjeld	19 771	15 000
Administrasjon (DNV og Link Kapital)	4 200	4 200
Stiftelsesregisteret	52 588	19 200
Sum driftskostnader		

Finansinntekter (bankrenter)	993	245
Finanskostnader (bankrenter)	-	-
Netto finansposter	993	245
Årets resultat	13 933	53 712

Balanse pr. 31.12.

Elendeler	2011	2010
Bankinnskudd	97 252	196 004
Statsobligasjonsfond	2 588 750	2 588 811
Sum elendeler	2 686 002	2 784 815

Egenkapital og gjeld	2 671 002	2 657 059
Egenkapital	15 000	95 546
Mellomregning DNV	2 686 002	2 752 615
Sum egenkapital og gjeld		

Oslo 31. mai 2012

Marie Modahl
President

Eirik Hegstad
Visepresident

Torill Moxeng
styremedlem

André Løkken
styremedlem

Hans Petter Bye
Generalsekretær

Til representantskapet i
Den norske veterinærforening

Grant Thornton Revision AS
Bogstadveien 30
0355 Oslo
Tlf: +47 22 20 04 00
Faks: +47 22 20 04 10
E-post: oslo@grantthornton.no
www.grantthornton.no
Org.no: 987 632 380 MVA

REVISORS BERETNING FOR 2011

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for DNVs Humanitære Fond, som består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 13.933, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge, og for slik intern kontroll som styret og ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god regnskapspraksis i Norge, herunder internasjonale revisjonsstandarder vedtatt av International Auditing and Assurance Standards Board. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beispene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for fondets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av fondets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår opplæring er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Stattdokumentet revisor
Den norske veterinærforening
Medlem av Grant Thornton International Ltd

Den norske veterinærforenings humanitære fond

Arsberetning 2011

Den norske veterinærforenings humanitære fond har som formål å støtte trengende norske veterinærer og deres etterlatte.

Det er ikke kommet inn søknader til fondet i 2011.

Forutsetningen for videre drift er lagt til grunn for utarbeidelse av regnskapet.

Det er ingen ansatte i fondet.

Fondet eies av Den norske veterinærforening og forvaltes av DNVs sentralstyre. Fondet administreres av foreningens sekretariat i Oslo.

Fondets midler er plassert i statsobligasjonsfond og i bank.

I selskapets årsregnskap er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapspraksis for små foretak. Unntaksreglene for små foretak er brukt for alle poster hvor det foreligger slik valgdagang. Fondet driver ikke virksomhet av en slik art at det forurenser det ytre miljøet.

Foreningen har innarbeidet policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Fondets styre består av 3 menn og 2 kvinner.

Oslo 31. mai 2012

Marie Modal
President

Erik Hegstad
Visepresident

Jan Loopstra
Styremedlem

André Lekken
Styremedlem

Toril Moseng
Styremedlem

Hans Petter Bugge
Generalsekretær

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til DNVs Humanitære Fond per 31. desember 2011 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av fondets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 31.05.2012

Grant Thornton Revisjon AS

Hans-Christian Axelsen
Statsautorisert revisor

Mattilsynet gjennomfører et nasjonalt tilsynsprosjekt rettet mot dyrehelsepersonell i 2012

For å forberede veterinærer og svineprodusenter på prosjektet, ønsker Mattilsynet å redegjøre for en del sentrale krav i regelverket innenfor tilsynsområdet, og å skissere forventninger Mattilsynet har til veterinærer og svineprodusenter innenfor medisinformvaltning, journalføring, rapporterings- og meldeplikt.

Om prosjektet:

Mattilsynet, Regionkontoret for Trøndelag, Møre og Romsdal har ansvaret for planlegging og gjennomføring av et nasjonalt tilsynsprosjekt rettet mot dyrehelsepersonell i 2012.

Viktige mål for dette prosjektet er å styrke kompetansen på tilsyn med dyrehelsepersonell, fremskaffe et godt grunnlag for Mattilsynets videre arbeid med nytt legemiddelregelverk på dyr, samt å få bedre innsyn i forebyggende helsearbeid hos svin. Videre er det et mål å bedre etterlevelsen av regelverkskravene på tilsynsområdet.

Tilsynsprosjektet vil være todelte:

1. Tilsyn med medisinformvaltning i svineproduksjonen:

Alle distriktskontor med svineproduksjon i sitt distrikt skal føre tilsyn med minimum 50 % av veterinærene som har svinepraksis. I tillegg føres tilsyn i 1-2 svinebesetninger der hver av disse veterinærene har klinisk praksis. Tilsyn hos dyreeier gjennomføres i hovedsak for å kartlegge hvordan veterinærens ansvar som rekvi- rent av legemidler er ivarettatt, men også produsentens dokumentasjon av blant annet sykdomsbehandling vil være gjenstand for tilsyn.

2. Tilsyn med journalføring, rapporterings- og meldeplikt til Mattilsynet:

Det skal gjennomføres tilsyn med veterinærer/klinikker mhp journalføring, rapporterings- og meldeplikt til Mattilsynet. Det skal føres tilsyn med veterinærer som representerer ulike kategorier i klinisk praksis i hvert distrikt, slik at en i størst mulig grad får dekket bredden i distriktet.

Distriktskontor med svineproduksjon i sitt distrikt fører tilsyn innenfor begge kategorier, noe som innebærer at det også føres tilsyn med journalføring, rapporterings- og meldeplikt til Mattilsynet for veterinærer med klinisk praksis innenfor svineproduksjon.

Foto: Elisabeth Schei-Berg 2010 – eksempel på regnskapsskjema for legemiddelbruk i svinebesetning.

Foto: Elisabeth Schei-Berg 2010 – eksempel på registreringsskjema for sykdomsbehandling og tilbakeholdstid i svinebesetning.

Utvalg av veterinærer og besetninger for tilsyn vil være risikobasert. Utvalget vil skje på grunnlag av rapporteringer veterinærene gjør til Mattilsynet, men også på grunnlag av andre registreringer og lokal kunnskap som er framkommet gjennom tilsynsarbeidet.

Mattilsynets forventninger til dyrehelsepersonell på tilsynsområdet:

- Forebyggende helsearbeid: Veterinærer er forpliktet til å arbeide for velferd og sunnhet hos dyr – noe som innebærer så vel terapeutisk som forebyggende helsearbeid. Dette vil si at veterinærer i klinisk praksis skal ha et behandlingsopplegg som innebærer at det blir foretatt besetningsutredninger og/eller andre tiltak for å forebygge og håndtere sykdom hos dyr, og som iverksettes når dette er påkrevd.

I hht. forarbeidene til lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell, O.t.prp.nr. 52, er det et overordnet mål å redusere bruken av antibiotika blant annet gjennom forebyggende helsearbeid. Bruk av medisiner kan ikke erstatte godt stell og god hygiene.

I følge terapianbefalinger for svin er infeksjonssykdommer hos svin ss multifaktorielle, og et komplekst samspill mellom sykdomsagens, andre smittestoffer, motstandskraft, driftsopplegg, miljøfaktorer, der bruk av antibiotika alene sjelden gir gode og langvarige resultater.

- **Veterinæren som rekvirent:** Hovedregelen er at veterinær foretar klinisk undersøkelse, stiller diagnose og innleder behandling. Medhjelper kan nyttes ved enkelte former for rutinebehandlinger og ved besetningsproblemer i et avgrenset tidsrom dersom dette vurderes som forsvarlig av rekvirerende veterinær. Når en veterinær nytter medhjelper, hviler ansvaret for behandlingen uansett fullt og helt på rekvirerende veterinær. For at veterinærer skal kunne ivareta sitt ansvar som rekvirent ved bruk av medhjelper, må de forvisse seg om medhjelpens kompetanse, instruere, føre tilsyn og etablere rutiner og avtaler for aktuelle behandlinger. Det skal gjøres en individuell vurdering av kompetansen til dyreeier i det enkelte tilfellet. Behandling skal dokumenteres både i besetningen og hos veterinæren.

Mattilsynet mener at skriftlige avtaler mellom veterinær og dyreeier best vil sikre forsvarligheten ved bruk av dyreeier som medhjelper. Skriftlige avtaler vil gjøre det lettere for veterinærene å dokumentere at de ivaretar sitt ansvar som rekvirent, og vil også gjøre det lettere for dyreeier å overholde avtalen som er inngått med veterinæren. Avtalen skal tidsbegrenses. Avtalen bør vurderes trukket tilbake ved misbruk av tillit.

Mattilsynet forventer at medisinregnskap føres i de tilfeller der slik avtale er inngått mellom rekvirerende veterinær og dyreeier. Dette vurderes som nødvendig for at dyreeier skal kunne dokumentere at all utlevert medisin er brukt som avtalt, og for at veterinæren skal kunne føre tilsyn med dette. En særlig restriktiv praksis mhp bruk av medhjelper skal utvises ved bruk av legemidler som er forbundet med spesielle dyrevernmessige og dyreetiske forhold. Oxytocin brukt ved fødselshjelp til purke kan være eksempel på en behandling som kan gi store konsekvenser dyrevelferdsmessig ved feil anvendelse.

- **Valg av legemidler:** Veterinærers virksomhet skal utøves i samsvar med gjeldende bestemmelser og faglige og etiske standarder. Mattilsynet forutsetter at "Terapianbefaling: Bruk av antibakterielle midler til produksjonsdyr", utgitt av Statens Legemiddel-

verk, sist revidert i feb. 2012, skal være kjent for veterinærer og legges til grunn ved valg av behandling av syke dyr.

For øvrig forutsettes at valg av legemiddel gjøres i hht. § 4 i forskrift av 16.01.2007 nr. 50 om bruk av legemidler til dyr - "kaskadeprinsippet".

- **Journal:** Veterinærer skal ha en journal som er samlet, skriftlig og lett tilgjengelig, og der nedtegnelsene gjøres uten ugrunnet opphold.
- Veterinærer skal etterleve kravene til journalførsel i hht. § 4 i forskrift om journal for dyrehelsepersonell. Veterinærer skal kunne dokumentere sporbarhet ved retting av journalførte opplysninger.
- **Varslingsplikt:** Veterinærer skal overholde sin varslingsplikt til Mattilsynet mhp meldepliktige sykdommer og når det er grunn til å tro at dyr blir utsatt for mishandling eller alvorlig svikt vedrørende miljø, tilsyn og stell. Slik varsling skal journalføres.
- **Meldeplikt:** Veterinærer skal overholde sin meldeplikt til Mattilsynet mhp bostedsadresse, om de driver privat virksomhet og om utgangspunktet for denne virksomheten.
- **Rapportering av bruk og/eller utlevering av reseptpliktige medisiner:** Veterinærer skal rapportere all bruk og utlevering av reseptpliktige legemidler til matproduserende dyr (inkl. hest) til veterinært legemiddelregister. Rapporteringen skal gjøres innen 7 dager etter bruk/utlevering.

Mattilsynets forventninger til svineprodusenter på tilsynsområdet:

- Forebyggende helsearbeid skal gjennomføres når dette er påkrevd, medikamentell behandling kan ikke erstatte godt stell og god hygiene i besetninger eller dekke over drifts- og miljøforhold som fører til sykdom.
- All veterinærmedisinsk behandling skal dokumenteres, også forebyggende behandling. Kravet omfatter så vel behandling utført av dyreeier som av veterinær. Tilbakeholdelsestider skal registreres og følges.
- Det skal ikke brukes preparater som ikke er godkjent for bruk på gris eller andre matproduserende dyr. Det skal heller ikke brukes egenframstilte fôrblandinger med innhold av ulovlige stoffer. Reseptbelagte preparater skal være rekvirert av veterinær.

Aktuelt regelverk det føres tilsyn etter i prosjektet:

- Lov av 15.06.2001 nr.75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell.
Link til Lovdata: <http://www.lovdata.no/all/hl-20010615-075.html>

- Forskrift av 20.02.2006 nr.229 om journal for dyrehelsepersonell.
Link til Lovdata: <http://www.lovdata.no/for/sf/ld/xd-20060220-0229.html#5>
- Forskrift av 03.07.2009 nr. 971 om melding av opplysninger om utleverte og brukte legemidler til dyr ("VETREG-forskriften")
Link til Lovdata: <http://www.lovdata.no/for/sf/ho/ho-20090703-0971.html>
- Forskrift av 16.01.2007 nr. 50 om bruk av legemidler til dyr
Link til Lovdata: <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?ldoc=/for/ff-20070116-0050.html>
- Forskrift av 27.06.2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer
Link til Lovdata: <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20020627-0732.html>

Aktuelt veiledningsmaterieell som legges til grunn ved tilsyn i prosjektet:

- Veileder til forskrift om journal for dyrehelsepersonell.
Link til Mattilsynets nettsider: http://www.mattilsynet.no/regelverk/veiledere/dyrehelsepersonell/veiledning_til_journalforskriften_for_dyrehelsepersonell_81855
- "Terapianbefaling: Bruk av antibakterielle midler til produksjonsdyr", utgitt av Statens Legemiddelverk, siste utgave februar 2012. Denne vil være tungtveiende ved vurdering av om behandling av dyr er forsvarlig opp mot krav i lov om dyrehelsepersonell eller underliggende forskrifter. Link til legemiddelverkets nettsider: http://www.legemiddelverket.no/templates/InterPage___83498.aspx

Kontaktperson for prosjektet: Elisabeth Schei-Berg, Mattilsynet, Regionkontoret for Trøndelag, Møre og Romsdal, elsbe@mattilsynet.no.

Informasjon om Mattilsynets tilsynsprosjekt rettet mot dyrehelsepersonell

Innledning

Mattilsynet gjennomfører høsten 2012 et nasjonalt tilsynsprosjekt rettet mot veterinærer, først og fremst som driver praksis i svinebesetninger, men også andre praktiserende veterinærer.

Den norske veterinærforening (DNV) er blitt orientert om målsetting med prosjektet og hva det vil innebære for våre medlemmer.

For at medlemmene skal være best mulig forberedt og ha mulighet til å rette opp eventuelle rutiner som ikke er i tråd med det regelverket som gjelder for veterinærer, er det viktig å ha satt seg inn i hva tilsynet vil omfatte, og hvordan egne rutiner er i forhold til det tilsynet vil legge vekt på. I informasjonen fra Mattilsynet i dette nummer av tidsskriftet er prosjektet beskrevet og aktuelle lover, forskrifter og veiledere referert.

Dersom det blir påvist vesentlige mangler innenfor de områdene som er listet opp i den nevnte informasjonen, må en være forberedt på at det i verste fall kan føre til en formell advarsel fra Mattilsynet. Det er derfor smart å benytte litt tid til å sjekke om rutinene dine er gode nok i forhold til regelverket.

Viktige lover og forskrifter

Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (http://www.lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-20010615-075.html&emne=dyrehelsepersonellov*&&) er det viktigste lovgrunnlaget for veterinær virksomhet. Det er spesielt paragrafene 12, 13, 15, 17, 18, 23 og 24 som er aktuelle i forbindelse med tilsynsprosjektet.

delse med tilsynsprosjektet.

Forskrift om journal for dyrehelsepersonell (<http://www.lovdata.no/for/sf/ld/xd-20060220-0229.html>) er en viktig forskrift som det er fornuftig å ha satt seg inn i. Til denne forskriften har Mattilsynet utarbeidet en veileder (http://www.mattilsynet.no/regelverk/veiledere/dyrehelsepersonell/veiledning_til_journalforskriften_for_dyrehelsepersonell_81855) som gir mange utfyllende opplysninger til forskriften.

Terapianbefalinger om bruk av antibakterielle legemidler til produksjonsdyr er nettopp oppdatert og kan leses på Legemiddelverkets hjemmesider (http://www.legemiddelverket.no/templates/InterPage___83498.aspx).

Vi vil anbefale at alle som driver klinisk praksis på landdyr leser gjennom både de aktuelle lovparagrafer og journalforskriften i tillegg til veilederen og terapianbefalingene, og vurderer dette opp mot egne rutiner. Dersom du mener at rutinene dine kan være mangelfulle i forhold til det som kreves i regelverket, vil vi anbefale at du setter i gang tiltak for å rette på dette, og at du kan henvise til disse tiltakene dersom du får tilsyn.

Hva Mattilsynet vil spørre om.

Følgende hovedpunkter vil være aktuelt å gå gjennom i forbindelse med tilsynsbesøk:

Journalføring:

Kontroll av journalens innhold og at den inneholder

de punktene som er listet opp i forskriften er viktig. Likeledes hvordan journalen blir oppbevart og rutinene dine for endringer i journalen. Du kan også bli bedt om å vise hvordan du fremskaffer spesifikke opplysninger fra journalen.

Husk at både dyreeier og Mattilsynet har innsynsrett i journalene.

Bruk av medhjelper

Har du gode rutiner når du benytter medhjelper i forbindelse med medisiner og fremgår dette av journalen din?

Utføres tjenesten i samsvar med allment aksepterte faglige og etiske normer

Hvordan er rutinene dine og samarbeidet med dyreeier i forhold til dyrehelsepersonellovens bestemmelser om forsvarlig virksomhet, bruk av medhjelper, og terapianbefalingene fra Legemiddelverket.

Varsling til Mattilsynet

Hvilke rutiner har du for å overholde varslingsplikten din til Mattilsynet?

Rapportering til VetReg.

Rapporterer du rutinemessig til VetReg, og dersom du ikke gjør det, fremgår det tydelig av journalene dine hvilke medisiner som er benyttet i hvilke mengder til aktuelle lidelser til de ulike dyrearter og hvem som eier dyrene.

Råd fra DNV

- Bruk litt tid til å lese gjennom de aktuelle lovparagrafene, forskrift om journalføring, veilederen til journalforskriften og terapianbefalingene til Legemiddelverket.
- Sjekk kravene opp mot egne rutiner
- Rett opp i det som enkelt kan rettes
- Lag en enkel plan for hvordan eventuelle andre avvik kan rettes på lengre sikt
- Ta imot Mattilsynets personell på en høflig og vennlig måte (husk at de er kolleger som utfører jobben sin, akkurat som du selv)
- Ha som målsetting at tilsynsbesøket kan benyttes til en fornuftig utveksling av synspunkter på hvordan rutinene i virksomheten din kan bli bedre.
- Ta kontakt med DNV dersom du trenger hjelp.

Ellef Blakstad

Fagsjef, DNV

Yrke og organisasjon

*En naturlig del av dyrenes kosthold.
Velg riktig. Velg kvalitet.*

**NYTT PRODUKT!
OBERSTEN OMEGA-3**

1.5 L 200 ML 400 ML

- **MOT ALLERGIER**
- **BETENNELSESDEMPENDE**
- **FOR BLANK PELS**

Oscar Wisting med Obersten.

Obersten var Roald Amundsens lederhund på ekspedisjonen til Sydpolen i 1911. Han var den eneste av hundene som fikk være med tilbake til Norge. Der levde han et godt og langt liv hos familien Wisting i Horten, kanskje takket være et kosthold med mye omega-3.

For bestilling av Obersten Omega-3 som vetrinær, kontakt **Apotek1 Svanen Hamar**, tlf. 62 54 11 11.
Andre, ta kontakt på post@obersten.no

WWW.OBERSTEN.NO

– Allereie som 13-åring ville eg bli
dyrlege, seier Gudmund Holstad som
er ny administrerende direktør for
Veterinærinstituttet. Foto: Oddvar Lind.

Vil ha dristige hovud og nytenking

– Eg vil gjerne ha dristige hovud og nytenking, det er det som gir framdrift, seier Gudmund Holstad som er ny administrerende direktør ved Veterinærinstituttet. Den 57 år gamle veterinæren frå Vik i Sogn er engasjert og frittalande, men samstundes resultatorientert. Han opnar gjerne for samarbeid med nye fagmiljø for å stimulere til nyskaping. Utfordringane står i kø.

– Med ei stadig sterkare globalisering og ei oppdrettsnæring i kraftig vekst er arbeidet vårt viktigare enn nokon gong. Heldigvis har vi mange dyktige medarbeidarar og eit stort internasjonalt kontaktnett, fortel Holstad. Han vil styrkje beredskapen, forskinga og fagutviklinga ved instituttet, særleg på fiskesida. Veterinærinstituttet har 350 tilsette, fordelt på Oslo og fem regionale einingar.

Ivrig friluftsmann

Holstad er knapt blitt varm i trøya som leiar når vi møtest til samtale på det romslege kontoret hans på Veterinærinstituttet i Oslo. Skrivebordet er stort og massivt, men flyt ikkje over av papir og dokument. Det er truleg eit godt teikn.

Holstad er gift og har to born, ein gut på 19 år og ei jente på 17 år. Han er ein ivrig friluftsmann med særleg interesse for fjellfiske og skiturar. Han har gått "Öppet spår" i Vasaloppet to gonger, og kroppen er lett og spenstig. I tillegg er han interessert i politikk, toppidrett og litteratur, særleg lyrikk, med blant anna Jakob Sande, Nordahl Grieg og Knut Hamsun som favorittar. I godt lag les han gjerne eit dikt eller to av Jakob

Sande. Og så skriv han eigne dikt. Kort sagt, ein mann med allsidige interesser.

Ville bli dyrlege

Holstad kjem frå eit lite småbruk i Vik i Sogn som no er lagt ned. Alle-reie som 13-åring valte han yrke. Han ville bli dyrlege.

– Eg hugsar godt den tida. Vi hadde sau, gris og kyr, hund og katt. Eg kom tidleg med i gardsarbeidet og hadde stor interesse for husdyr. Om vårane var eg med i lamminga, og om somrane var eg i fjellet og såg til sauene i helgane. Det var eit flott og meningsfylt liv. Eg har alltid vore spesielt oppteken av småfe, og hunden er eit kjærte dyr. Hunden les kroppsspråket til mennesket godt og er alltid trufast mot eigaren sin, fortel han.

– Gamledyrlegen i heimbygda var det store idealet. Det hendte eg stod opp når dyrlegen kom til gards for å behandle dyr på nattetid. Å sjå mjølkefeberkyr reise seg etter behandling gjorde eit sterkt inntrykk. Alt dette medverka til at eg ynskte å bli dyrlege, seier Holstad.

Indre stemme

Men under gymnastida i Sogndal bestemte han seg for å studere medisin i Bergen. Han søkte og kom inn på medisinstudiet, men hørde likevel på "si indre stemme" og sa i staden ja takk til veterinærstudiet. Det var eit godt val, held han fram.

Holstad tok eksamen ved NVH i 1979, vart dr. scient i 1985 og dr. med vet i 1989. Han har gjort karriere som stipendiat og førsteamanuensis ved NVH og seinare seksjonsleiar og instituttleiar der. Han har undervist veterinær- og dyrepleiarstudentar i bakteriologi og smittevern, drive forskning og vegleiing, samt publisert ei rad vitenskaplege artiklar. Han har profesjonskompetanse og mange internasjonale kontaktar.

Har kjent fjøslukta

Men Holstad har og kjent fjøslukta, både som privatpraktiserande veterinær på Vestlandet og som ferievikar fleire stader i landet. Det har gitt nyttig lærdom som kjem godt med i den nye jobben.

– Etter mi mening kan veterinærane spele ei nøkkelrolle i samfunnet i åra framover om dei vil bruke den unike kompetansen

Forskar Mona Gjessing ved Veterinærinstituttet har skrive ei dr.avhandling om sjukdomsforandringar hos oppdrettstorsk. Her er ho saman med Gudmund Holstad på kontoret hans ved Veterinærinstituttet i Oslo. Foto: Oddvar Lind.

dei har. Veterinærutdanninga gir eit godt grunnlag for å utføre biologiske vurderingar som er viktig for å forstå samanhengane i økosystemet og bidra til god helse hos dyr og menneske. Det gjeld heile spekteret av sjukdommar hos fisk og dyr, samt zoonosar, påpeikar han.

Havbasert produksjon

At Holstad vil satse på fiskehelse, er ikkje overraskande. Kysten vår høver godt for oppdrett, men havbruksnæringa slit framleis med sjukdommar som krev nye bote-medel og løysingar. I tillegg kjem store lakserømingar som utgjør eit trugsmål mot villaksen, ifølgje Direktoratet for naturforvaltning.

– For Veterinærinstituttet er det viktig å bidra med kunnskapar, god diagnostikk og risikovurderingar. På den måten kan vi hjelpe Mattilsynet til å utøve hensiktsmessig sjukdomsforvaltning og samtidig hjelpe næringa til ein bærekraftig produksjon, strekar han under.

Helsetilstanden hos fisk vekslar ein god del mellom landsdeler

April 1961.

Kva er det som hender?
Ein gut spring i sauefjøsset og undrar seg.
Kven står bak alt dette?
Er det skapt av ei høgare makt,
Eller er det berre slik?

Eit lam ristar av seg fosterhinna.
Det gurglar litt før det svake bræket kjem.
Ei søye sleikjer det nyfødde dyret med stor kjærleik.
Omsorg må til om livet skal først vidare.
Det er slik laga, men kven har gjort det?

Livet er eit resultat av det Gud har skapt, seier ei mor.
Kven er Gud? spør ein gut.
Mora går sin veg utan å svara.
Guten står undrande attende.

Hm!

Gudmund Holstad

og fiskeslag. I 2011 var det utfordringer knytt til pankreassjuka (PD), lakselus og hjarte- og skjelettmuskelbetennelse. Ein ny variant av PD-viruset vart påvist i fjor.

Sentral posisjon

– Det er forventat at Norge skal ha ein sentral posisjon innan havbasert matproduksjon i åra som kjem. Derfor vil vi prioritere fiskehelse høgt her ved Veterinærinstituttet. Det inneber mellom anna ei sterk satsing på beredskap og forskning på akvamedisin, fortel Holstad.

– Men samstundes har vi eit ansvar for heilheita. Vi må derfor også ha forskning som gjer det mogeleg å oppretthalde god sjukdomsberedskap innan landdyr- og matsektoren. Her blir det viktig å studere samanhengane mellom helse hos dyr og menneske i global målestokk, meiner han.

Kamp om pengar

Men Holstad og kollegane hans har ikkje ei Sareptas krukke å ause pengar av. Under halvparten av budsjettet til Veterinærinstituttet er basismidlar frå eigaren, Landbruks og Matdepartementet (LMD) og Fiskeri og Kystdepartementet (FKD). Veterinærinstituttet tek store oppdrag blant anna frå Mattilsynet og må konkurrere om økonomiske ressursar til forskning ei rekke stader.

– Dette krev proaktive haldningar, høg kompetanse og gode internasjonale nettverk. Det har gått bra så langt. Vi får ein stor del av ressursane våre frå Mattilsynet, Norges forskingsråd og EU-systemet. I tillegg kjem diagnostiske oppdrag, slår han fast.

Omstridt flytting

Holstad legg ikkje skjul på at flyttinga til Ås i 2018 har vore eit omdiskutert tema i veterinærmiljøa på Adamstua. Det er både sterke og opprivande kjensler som rører seg blant dei tilsette når institusjonar blir flytta. Det er forståeleg, for folk blir glade i ein arbeidsplass med så sterke tradisjonar som Veterinærinstituttet, innrømmer han.

– Men flyttinga til Ås gir høve til

Leiarrolla viktig

Den beste forma for leiarskap er den som ikkje merkast, seier eit kinesisk ordtak. Det har ikkje alltid vore tilfelle i kinesisk historie, for å seie det forsiktig.

Gudmund Holstad har klåre meiningar om leiarskap og leiarrolle. Å leie er å skape samhandlingar mellom menneske for å oppnå målsettingar. Leining går i stor grad ut på å styrke det konstruktive mestingsnivået hos medarbeidarane, seier han.

Holstad har lang erfaring som seksjons- og instituttleiar, og det kjem godt med i den nye jobben. Frå 1996 til 2003 var han leiar av Seksjon for bakteriologi ved Veterinærinstituttet. Deretter var han leiar ved Institutt for mattrygghet og infeksjonsbiologi ved NVH.

– Eg er ein engasjert, lyttande og løysingsorientert person. Men

samstundes er eg ein leiar som krev handling og resultat. Det inneber mellom anna at dei tilsette tek initiativ og syner ansvar og kreativitet for å utnytte tida på ein framtidsretta måte. Eit godt og stimulerande arbeidsmiljø med minst mogleg negativt fokus er svært viktig. Mykje av dette er allereie på plass. Derfor trur eg at vi vil oppnå gode resultat i åra som kjem, seier han.

– Det viktigaste for kvar enkelt av oss er å ta ansvar og hente fram det beste i oss sjølve. Vi må leite etter det positive framfor å tenkje negativt. Samtidig må vi følgje dei lover og reglar som gjeld på ein arbeidsplass. Vi har alle eit ansvar for å halde oss innafor dei økonomiske rammene som vert gitt, avsluttar Holstad.

– Eg er ein engasjert og lyttande leiar, men krev samstundes handling og resultat, seier Gudmund Holstad ved Veterinærinstituttet i Oslo. Foto: Oddvar Lind.

omfattande fornying, både for infrastruktur og teknologi. Dei tilsette har lagt ned eit svært godt arbeid i planlegginga av eit funksjonelt og framtidsretta veterinærinstitutt på Ås, seier han.

– Dei nye smitteiningane og lokala for forsøksdyr vil for eksempel gjere det mogleg å drive

forskning som ikkje kan utførast på Adamstua i dag. Det er ingen tvil om at det nye instituttet på Ås vil opne for forskingsverksemd som vil styrkje beredskapen vår. Det må vi sjå på som eit privilegium, fortel han.

Store sjukdomsforandringar hos oppdrettstorsk

Dei tilsette ved Veterinærinstituttet driv med viktig forskning og kunnskapsproduksjon, og eit døme er forskar Mona Gjessing. Ho har nettopp skrive ei dr. avhandling om sjukdomsforandringar hos oppdrettstorsk. Dei synta seg å vere ulike dei ein finn hos sjuk laks.

– Eg har studert fleire viktige sjukdommar hos oppdrettstorsk og karakterisert vevsforandringar ved desse sjukdommane. I seine stadier av sjukdommane har forandringane store likskapstrekk, uavhengig av årsak. Eg fann overraskande store sjukdomsforandringar hos torsk som såg ut til å vere klinisk friske, seier ho i ein kommentar.

Dette er viktig forskning, fordi

torskeoppdrettsnæringa slit med store utfordringar knytt til mellom anna høg dødelegheit hos yngel, for tidleg kjønnsmodnad og ulike infeksjose og ikkje-infeksjose sjukdommar.

– For å stille ein korrekt diagnose hos sjuk torsk trengst meir detaljert forståing av responsen fisken har på sjukdom når ein foretek mikroskopisk undersøking av sjukt vev, forklarar Gjessing som har jobba ved Veterinærinstituttet sidan 2006. Ho utførte dr. gradsarbeidet ved instituttet, men disputerte ved NVH. Hennar dr. avhandling er basert på eit samarbeid med ulike fagmiljø og har tittelen "Morphological characterisation of inflammatory responses in Atlantic cod".

– Eg fann overraskande store sjukdomsforandringar hos oppdrettstorsk som såg ut til å vere klinisk friske, seier forskar Mona Gjessing ved Veterinærinstituttet.

God dyrehelse

Holstad og kollegane hans ved Veterinærinstituttet har eit godt utgangspunkt for arbeidet. Dyrehelsa i Norge har vore god, også det siste året. På matområdet var det ingen større hending av alvorleg karakter i 2011.

– På Svalbard var det eit utbrot av rabies hos rev og rein i fjor. Revane på Svalbard var truleg smitta av streifdyr frå Sibir eller Grønland og Nord-Amerika, opplyser han.

– I tillegg hadde vi i fjor ein auke i talet på salmonellatilfelle hos fleire dyrearter, spesielt storfe. Ein multiresistent variant av salmonella-

bakteriar er på frammarsj i Europa. Det er meldt om fleire utbrot hos menneske i EU-landa, og i Norge har det vore ein auke i talet på humane tilfelle, ifølgje Nasjonalt folkehelseinstitutt. Bakterien er påvist hos fleire dyrearter i Norge, både produksjonsdyr, hest og hund, forklarar han.

Rask diagnostikk

Veterinærinstituttet har lagt vekt på å ta i bruk diagnostikk som raskt og effektivt kan påvise sjukdommar, slik at det kan setjast inn tiltak i ein tidleg fase. Det kan være livsviktig.

– Diagnostisk aktivitet er ei av dei viktigaste oppgåvene ved instituttet. Vi legg dessutan vekt på at undersøkingsmetodane ved dei seks laboratoria våre skal vere harmonisert. Det er viktig for resultata frå diagnostikken, seier Holstad.

– Det er ei overordna målsetting å skaffe kunnskap om nye sjukdommar og sjukdomsutvikling, samt utvikle nye diagnostiske metodar. I 2010 auka forskingsaktiviteten ved instituttet, spesielt innan EU-forskning og fiskeforskning, seier Holstad til slutt.

Oddvar Lind

Hva heter fiskeoljen med dokumentert høy kvalitet og lav pris?

Svar: Lifelines ferskpressede Omega 3-6-9 fra norsk laks

Les mer om Lifelines ferskpressede Omega 3-6-9 fra norsk laks på **Lifeline.no**

Livsløp, helse og sunnhet i et faglig perspektiv

Lifeline as | Tromøyveien 20, 4841 Arendal

Focused on Veterinary Diagnostics: SIMPLE RELIABLE *FASTest*®

In-Clinic Test Results with Laboratory Precision

Dog

FASTest® BRUCELLA canis
FASTest® CCoV
FASTest® CDV Ab
FASTest® CRP canine
FASTest® CPV Ab
FASTest® DISTEMPER Strip
FASTest® EHRlichia canis
FASTest® GIARDIA Strip
FASTest® HW Ag
FASTest® LEISH
FASTest® LH
FASTest® LYME
FASTest® PARVO Card
FASTest® PARVO Strip
FASTest® RELAXIN
FASTest® ROTA Strip
FASTest® CRYPTO Strip
FASTest® NEOSPOA c.

Cat

FASTest® CRYPTO Strip
FASTest® FeLV
FASTest® FeLV - FIV
FASTest® FIP
FASTest® FIV
FASTest® GIARDIA Strip
FASTest® LH
FASTest® PARVO Card
FASTest® PARVO Strip
FASTest® RELAXIN

Horse

FASTest® LYME
FASTest® ROTA Strip

Cattle

FASTest® BCV Strip
FASTest® CRYPTO Strip
FASTest® GIARDIA Strip
FASTest® D4T bovine
FASTest® E. coli - K99 Strip
FASTest® ROTA Strip
FASTest® NEOSPOA c.

Bird

FASTest® AIV Ag
FASTest® GIARDIA Strip

Swine

FASTest® CRYPTO Strip
FASTest® GIARDIA Strip
FASTest® ROTA Strip

Reptile

FASTest® CRYPTO Strip

Guinea pig and hedgehog

FASTest® CRYPTO Strip
FASTest® GIARDIA Strip

Goat

FASTest® ROTA Strip
FASTest® CRYPTO Strip

Sheep

FASTest® ROTA Strip
FASTest® CRYPTO Strip

Tick

FASTest® BOR in Tick

Fish

FASTest® BKD Strip ad us.vet.
FASTest® IPNV Strip ad us.vet.

Other testsystems:

- Culture media for fungi, parasites, etc.

JAN F. ANDERSEN A/S

Jan F. Andersen AS

Musmyrveien 3, Bergermoen · 3520 Jevnaker
Telefon 61 31 49 49 · Telefaks 61 31 49 50
e-post: post@jfa-as.no · www.jfa-as.no

Visit our website for further informations:

www.megacor.com

DIAGNOSTIK
MEGACOR

Referanseverket innen medikamentell immobilisering av dyr i ny utgave

Terry J. Kreeger & Jon M. Arnemo

Handbook of Wildlife Chemical Immobilization

Fjerde utgave. 448 sider, illustrert.

Copyright© Terry J. Kreeger 2012. Pris NOK 549.

ISBN 978-09-654-6520-5

Professor Jon M. Arnemo (Høgskolen i Hedmark og Sveriges lantbruksuniversitet) har sammen med kollega Terry J. Kreeger (Wyoming Game and Fish Department, USA) nylig gitt ut fjerde utgave av *Handbook of Wildlife Chemical Immobilization*. Boken er etablert som referanseverk for veterinærer og forskere over hele verden. De tidligere utgavene (1996, 2002 og 2007) har vært verdens mest solgte bok på dette fagområdet.

Bokens suksess skyldes sannsynligvis at den er en unik kombinasjon av praktisk felthåndbok og vitenskapelig dokumentert oppslagsverk. *Handbook of Wildlife Chemical Immobilization 4th Edition* består av tre ulike deler. Den første delen (150 sider) inneholder generelle kapitler om lovgivning, farmakologi, utstyr, monitorering, prosedyrer, akuttmedisin for dyr og akuttmedisin for mennesker ved bruk av potente medikamenter til immobilisering av dyr. Bokens andre del (158 sider) er en doseringsliste for immobilise-

rende medikamenter til cirka 600 forskjellige dyrearter. For hver art (listet alfabetisk etter sitt engelske navn) gis latinsk navn, vektanslag, anbefalte og alternative medikamenter, antagonist(er), kommentarer og referanser. Bokens siste del (100 sider satt med små typer) inneholder nærmere 3.000 henvisninger til publisert litteratur.

Forfatterens bakgrunn som forskere, praktikere og undervisere har ganske sikkert også bidratt til å befeste bokens posisjon. Kreeger og Arnemo er veterinærer, med doktorgrader i henholdsvis stressfysiologi og farmakologi, og de har vært forfattere av en jevn strøm av publikasjoner helt fra midten av 80-tallet og fram til i dag. Begge har en omfattende felterfaring med medikamentell immobilisering av viltlevende dyr, og de har holdt et stort antall kurs innen fagområdet.

Handbook of Wildlife Chemical Immobilization 4th Edition vil være nyttig som referanseverk for både forskere, forvaltere, undervisere, praktiserende veterinærer og studenter.

Nils E Söli

Norges veterinærhøgskole

Seksjon for farmakologi og toksikologi

Sjukdom hos storfe

Philip Scott, Colin Penny, Alastair Macrae

Cattle medicine

288 sider, rikt illustrert.

Manson Publishing Ltd 2011. Pris NOK 889.

ISBN 978-1-84076-6.

Denne engelskspråklege læreboka i storfemedisin rettar seg mot vidarekomne studentar og praktiserande veterinærer i storfeproduksjon. Målet til forfattarane er å gje praktisk rettleiing i klinisk arbeid, og ikkje detaljert teoretisk utgreiing om sjukdomar og unormale tilstandar hos storfe.

Boka er delt i 18 kapittel, som omfattar sjukdom i einiskilde organsystem og nokre andre spesielle sjukdomstypar som metabolske og forgiftingar. Boka innleiar med liste av innhald og av forkortingar som er brukt, eit forord, og til slutt ein indeks med nøkkelord til hjelp for lesaren.

Boka tek for seg dei viktigaste sjukdomane hos storfe slik forfattarane erfarer det i den britiske husdyrproduksjonen. Dei einiskilde kapitla har ei kort innleiing med definisjonar, og oftast omtale av

tilrådd klinisk undersøking og tilleggss undersøkingar. Årsak, sjukdomsteikn, diagnose, prognose og behandling vert gjevne på vanleg vis. Det heile vert svært godt illustrert med omfattande bruk gode bilete i fargar, totalt 434. I tillegg er det seks tabellar. Alle illustrasjonane har korte fokuserande legender, og den står i logisk tilslutnad til teksten.

Boka har format 20x27 cm, og med svært god papirkvalitet og innbinding. Layout er god og tiltalende, og skrifta er lett å lesa. Inndelingane i dei 18 kapitla verkar logisk. Teksten er gjennomgåande heller kort og gjev lite detaljar, men omtalar dei mest sentrale og viktige forholda, i eit godt og lettleseleg språk. Den uvanleg omfattande bruken av fargefoto illustrerer godt ulike praktisk-kliniske forhold, og er med til å gjera boka svært lett å lesa og orientere seg i, og interessant på sitt vis. Ein del opplysingar og fakta er mindre viktige, i blant framstilt for kortfatta og litt lettvtint, enkelte gonger knapt korrekte og andre

gonger mangelfulle særleg under norske tilhøve. Boka er interessant for ein veterinær som ynskjer rask og fokusert omtale av kliniske tilstandar og spørsmål, og eventuelt som supplement til meir djuptgåande litteratur.

Torleiv Løken

Noregs veterinærhøgskole
Institutt for produksjonsdyrmedisin

Godt bidrag til sunt hestevett

Fagredaktør: Hans Kolbein Dahle

Medforfattere: Øystein Bakken, Hilde Hauge, Torunn Knævelsrud, Marie Thorson Kolstad, Kristian Malmin, Cecilie Mejdell, Anette Oppegaard, Michele Stuurman, Torgeir Svalesen, Tone Wien

Sikker og god hestepraksis

246 sider, illustrert.

Oslo, Tun Forlag, Første utgave 2011. Pris NOK 456

ISBN 978-82-529-3216-4

«Sikker og god hestepraksis» er en lærebok som beskriver de forhold som skal legges til grunn for godt hestehold, god dyrevelferd og hestevett med sikker og god omgang, håndtering og bruk av hest. Boka er skrevet i samarbeid med Norsk hestesenter og den ekspertise som finnes der. Boka retter seg i utgangspunktet mot alle som har omgang med hest. I tillegg er boka tiltenkt undervisningsformål, og den danner grunnlag for et kompetansekurs i hestehold som er godkjent av Bygdefolkets Studieforbund.

«Sikker og god hestepraksis» er en tredelt bok over temaene «Hestevelferd i praksis», «Rammeverk for hestehold og hestesport» og til sist, «Studieplan» for kurset «Hestevelferd – sikker og god hestepraksis». Innledningsvis beskriver fagredaktør Hans Kolbein Dahle, hestens utbredelse og dagens hesteaktiviteter i Norge, hestebransjen og hesteorganisasjonene med deres virke. Kapittel to og tre beskriver prinsipper for sikker og god hestepraksis, fra tradisjonelt hestevett til moderne kvalitetssikring ved omgang med hest, samt etikk og hestehold. Forfatterne vektlegger at god dyrevelferd innebærer at hestens naturlige instinkter og behov må stå i sentrum. Videre omtales viktige tema som fôring, trening og bruk av hest, hovpleie, utstyr, samt forebygging av skader og sykdom. En

grundig gjennomgang av hovens anatomi og fysiologi understreker betydningen av en frisk hov, men grunnleggende prinsipper for korrekt beskjæring og skoning er dessverre utelatt. Dette er elementer som burde ha vært beskrevet av en kvalifisert hovslager.

I kapittel åtte gis en god innføring i hestens biologi og atferd som bakgrunn for praktisk utforming av staller og uteområder.

Bokens andre del tar for seg rammeverket for hestehold og hestesport, og den nye bransjestandarden som er på vei inn i norsk hestenæring blir presentert. Lover og forskrifter som i utgangspunktet kan være tungt tilgjengelige tema, presenteres her på en svært lettlest og systematisk måte.

«Sikker og god hestepraksis» gir et godt innblikk i norsk hestehold og hva som kreves når man skal ha ansvar for en hest. Videre har boken et positivt fokus på hestens naturlige instinkter og behov. Forfatterne synes å ha en samlet oppfatning av hva som kjenner tegner et godt hestehold og god dyrevelferd. Svakheter ved boka er at den mangler stikkordliste, referanser for ytterligere fordypning i materialet, samt at den blir til tider litt for teoretisk. Det kunne vært ønskelig med en mer praktisk tilnærming til tema som for eksempel fôring, hovpleie, bekjempelse av endoparasitter, beitehygiene og rutiner for vaksinasjon.

Sigrid Lykkjen

Norges veterinærhøgskole
Seksjon for genetikk

Lov og rett om dyrevelferd – kommentarer til dyrevelferdsloven

Inger Helen Stenevik og Cecilie M. Mejdell

Dyrevelferdsloven

Kommentarutgave, 472 sider

Oslo: Universitetsforlaget 2011. Pris: 479

ISBN 978-82-15-01541-5

Lov om dyrevelferd (dyrevelferdsloven) trådte i kraft 1. januar 2010 og erstattet dyrevernsloven fra 1974. Boken er en kommentarutgave til denne loven og inngår i den blå serien med lovkommentarer fra Universitetsforlaget. Den er spesielt rettet mot offentlig forvaltning, organisasjoner, veterinærer og andre som arbeider med dyrevelferd og dyrerettslige spørsmål.

Boken innleder med et historisk tilbakeblikk over utviklingen i lovgivningen vedrørende dyreverns og dyrevelferd i Norge, der fokus er endret fra å unngå dyreplageri og lidelse til aktivt å legge forholdene til rette for god dyrevelferd. Deretter omtaler boken hver enkelt paragraf kronologisk. Hele ordlyden blir kommentert med en grundig gjennomgang av forarbeider og rettspraksis, utførlige henvisninger til litteratur, rapporter og uttalelser fra Rådet for dyreetikk og Det veterinærmedisinske rettsråd. Forskrifter med hjemmel i loven er også omtalt, og i tillegg gir boken en rekke praktiske eksempler.

Boken er inndelt i fire kapitler i henhold til lovens kapittelinnledning. Topptekst på hver enkelt side angir hvilket kapittel og paragraf som omtales. Det er stikkord i margteksten som angir innholdet i de enkelte avsnittene. I tillegg er det et omfattende stikkordregister med sidehenvisninger. Dette gjør det enkelt å slå opp det som er aktuelt å lese.

Loven bygger på ny kunnskap om dyr og dyrevelferd og legger vekt på gjeldende holdninger til dyr i samfunnet. Velferdsbegrepet har fått en sentral posisjon og begrepet dyreverns fra tidligere lov er skiftet ut med dyrevelferd. Dyr skal ikke bare vernes mot dårlig behandling, men de skal også ha et godt liv. At dyr ikke skal «lida i utrensmål» er erstattet med at dyr skal beskyttes mot fare for «unødige påkjenninger og belastninger». Det er presisert at dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker, og det stilles kompetansekrav til alle som har med dyr å gjøre. Ved mistanke om dyremishandling er det pålagt en allmenn varslingsplikt til Mattilsynet eller politiet.

Boken vil først og fremst være et nyttig hjelpemiddel som et oppslagsverk for alle som jobber med dyreverns og dyrevelferd i forvaltningen og i rettssystemet. Men også praktiserende veterinærer og veterinærstudenter vil kunne ha stor nytte av å lese boken for å få en bredere forståelse og innsikt i den nye loven som har til formål fremme god dyrevelferd og respekt for dyr.

Marit Nesje

Norges veterinærhøgskole

Seksjon for besetningstjenester

Cerenia
maropitant

Injeksjonsvæske og tabletter

Cerenia® «Pfizer»

Antiemetikum
ATCvet-nr.: QA04A D90
Reseptgruppe C

INJEKSJONSVÆSKE 10 mg/ml: 1 ml inneholder: Maropitansitratmonohydrat tilsv. maropitant 10 mg, sulfobutyleter-b-syklodekstrin (SBECD), metakresol, vann til injeksjonsvæsker.

TABLETTER 16 mg, 24 mg, 60 mg og 160 mg: Hver tablett inneholder: Maropitansitratmonohydrat tilsv. maropitant 16 mg, resp. 24 mg, 60 mg og 160 mg, hjelpestoffer. Fargestoff: Paraoransje (E 110). Med delestrek.

Egenskaper: *Klassifisering:* Potent og selektiv neurokinin-1-reseptor-antagonist.

Virkningsmekanisme: Inhiberer binding av substans P, som bl.a. finnes i det emetiske senter i CNS, og er den viktigste neurotransmitter i brekningsprosessen.

Absorpsjon: Ved oral engangsdose på 2 mg/kg oppnås maks. plasmakonsentrasjon (ca. 81 ng/ml) i løpet av 1,9 timer, og ved 8 mg/kg oppnås maks. plasmakonsentrasjon (ca. 776 ng/ml) i løpet av 1,7 timer. Ved s.c. injeksjon av 1 mg/kg oppnås maks. plasmakonsentrasjon (ca. 92 ng/ml) i løpet av 0,75 timer. Proteinbinding: >99%.

Halveringstid: Injeksjonsvæske: 8,8 timer ved 1 mg/kg s.c.

Tabletter: 4 timer ved 2 mg/kg og 5,5 timer ved 8 mg/kg. Utskillelse: Metaboliseres i lever, <1% utskilles via nyrene.

Indikasjoner: **Injeksjonsvæske:** Til forebygging av oppkast hos hund, unntatt oppkast forårsaket av reisesyke. Til behandling av oppkast hos hund i kombinasjon med annen støttebehandling. **Tabletter:** Til forebygging av alle former for oppkast hos hund, inkl. oppkast forårsaket av kjemoterapi. Til oppfølgende behandling av oppkast etter initialbehandling med maropitant injeksjonsvæske, og i kombinasjon med annen støttebehandling. Til forebygging av oppkast forårsaket av reisesyke.

Bivirkninger: Oppkast kan forekomme etter bruk av høyeste dose (8 mg/kg), oftest i løpet av 2 timer etter at tablettene er gitt.

Forsiktighetsregler: Sikkerhet er ikke klarlagt hos hunder <16 uker, brukes kun etter nytte-/risikovurdering. Brukes med forsiktighet til hunder med leversykdom og til hunder som har/er disponert for hjertelidelser. Oppkast kan være tegn på alvorlig sykdom, det skal derfor gis nødvendig støttebehandling mens diagnostisk utredning pågår. Vask hendene etter bruk. Ved utilsiktet inntak/egeninjeksjon, søk straks legehjelp og vis legen pakningsvedlegget eller etiketten.

Interaksjoner: Skal ikke brukes sammen med kalsiumkanalantagonister, da maropitant har affinitet til kalsiumkanaler. Kan konkurrere med andre preparater med høy proteinbindingsgrad.

Drektighet/Laktasjon: Sikkerheten er ikke klarlagt, kun etter nytte-/risikovurdering.

Dosering: **Hund: Injeksjonsvæske:** 1 mg/kg (tilsv. 1 ml/10 kg) injiseres s.c. 1 gang daglig i inntil 5 dager. Gis >1 time på forhånd ved forebygging. Effekten varer i minst 24 timer. Dosen kan forsøksvis reduseres ved gjentatt behandling. **Tabletter:** Til behandling eller forebygging av oppkast, unntatt reisesyke: 2 mg/kg 1 gang daglig i inntil 5 dager. Gis >1 time på forhånd ved forebygging. Effekten varer i ca. 24 timer. Til forebygging av oppkast pga. reisesyke: 8 mg/kg 1 gang daglig i inntil 2 dager. Gis >1 time før reisen starter, det bør gis litt mat på forhånd. Effekten varer i minst 12 timer. Dosen kan ev. reduseres ved gjentatt behandling. Skal ikke gis sammen med mat.

Overdosering/Forgiftning: **Injeksjonsvæske:** Godt tolerert i daglige doser på opptil 5 mg/kg i 15 dager. **Tabletter:** Godt tolerert i daglige doser på opptil 10 mg/kg i 15 dager, doser over 20 mg/kg kan gi oppkast, forøket spyttsekresjon og vandig avføring.

Oppbevaring og holdbarhet: Oppdelt tablett er holdbar i 2 dager.

Andre opplysninger: Injeksjonsvæsken bør ikke blandes med andre preparater.

Pakninger:

Injeksjonsvæske: 20 ml.

Tabletter: 16 mg: Enpac: 4 stk.
24 mg: Enpac: 4 stk.
60 mg: Enpac: 4 stk.
160 mg: Enpac: 4 stk.

Cerenia[®]

maropitant

Antiemetikum til hund

- **Uten effekt på mage- og tarmmotiliteten**
- **Uten sederende effekt**
- **Lang virketid**

Tilviser:
Animal Health

ORION
PHARMA
ANIMAL HEALTH

MERKEDAGER I
Juli**85 ÅR**

Kristian Lande 25.07

75 ÅROlav Lyngset 20.07
Trygve Mikkelsen 30.07**70 ÅR**Agnar Hunshamar 02.07
Berit Krohn 24.07**60 ÅR**

Hallvard Oltedal 27.07

50 ÅRBritt Weium 03.07
Berit Hansen 12.07
Karin Undall Stormoen 20.07MERKEDAGER I
August**90 ÅR**

Gustav Arnold Sørli 10.08

85 ÅROlaf Julsrud 07.08
Svein Kvaløy 19.08**75 ÅR**Sven Åge Varden 07.08
Jo Gunnar Nørstebø 14.08**60 ÅR**Hans Robert Skei 01.08
Vigleik Skeie 05.08
Morten Eilert-Olsen 21.08**50 ÅR**Gjermund Gunnes 08.08
Pia Beate Paulsen 18.08

AUTORISASJONER

- Madeleine Austgulen - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Hanne Høykoll Christiansen - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Trond Are Hoel - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Astrid Elisabeth Walvik Holen - utdannet ved Københavns universitet
- Nora Susanne Illenberg - utdannet ved Universität Leipzig, Tyskland
- Beate Gade Katrud - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Jannicke Lindøe - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Linn Isabelle Uyttersprot Lunow - utdannet ved Tierärztliche Hochschule Hannover, Tyskland
- Solveig Lind Paulsen - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Kristian Sørbo - utdannet ved University of Edinburgh

NYE MEDLEMMER

Den norske veterinærforening ønsker følgende nye medlemmer velkommen:

- Ellen Marie Andersen
- Maria Hjørungdal Bigset
- Kristine Brostrøm
- Hanne Høykoll Christiansen
- Arne Flåøyen
- Berit Ulvin Halvorsen
- Aviv Livnat

MERKEDAGER I

September

85 ÅR

Knut Nordstoga 06.09

80 ÅR

Olav Gladhaug 10.09

75 ÅR

Tore Håstein 19.09

Vilem Vanke 23.09

70 ÅR

Jens Gillund 30.09

60 ÅR

Harald Ribe 03.09

Jørgen Backer Borgan 19.09

Erik Ness 22.09

50 ÅR

Berit Elisabeth Gjerstad 14.09

Ivar Odd Skålbones 15.09

Tove Ingrid Kloster 18.09

MINNEORD

JOHAN KROGSrud

Johan Krogsrud var i mange år en bauta i det faglige fellesskapet i Veterinærinstituttet og var sentral i oppbyggingen av det virologiske fagområdet innen veterinærmedisinen i Norge. Han døde 5. mai 2012 på veg til hytta si på fjellet.

Johan Krogsrud ble født i Oslo i 1935 og ble utdannet veterinær fra Norges veterinærhøgskole i 1959. Han satset umiddelbart etter studiene på fordypning innenfor virologi, først som stipendiat ved Veterinærinstituttet og senere som forskningsassistent ved Norges veterinærhøgskole og ved studieopphold i utlandet. Krogsrud ble overveterinær ved Avdeling for virologi ved Veterinærinstituttet og bidro gjennom mer enn 40 år til diagnostikk, bekjempelse og forebygging av alvorlige virussykdommer hos både landdyr og ikke minst hos oppdrettsfisk.

Johan Krogsrud var en dyktig og samvittighetsfull medarbeider som hadde mye kunnskap innen et krevende fagområde. Han ledet virusdiagnostikken ved laboratoriet og ga praktiske og nøkterne råd og faglig velfundert veiledning til kolleger i felten som skulle bekjempe og forebygge virussykdommer hos dyr. Med sin solide kunnskap bidro Krogsrud til å redusere de økonomiske tapene på grunn av sykdom innen både husdyrbruk og fiskeoppdrett.

Johan var gledesspreder på arbeidsplassen på en lun og stillferdig måte og var derfor ofte et midtpunkt i sosiale tilstelninger ved instituttet. Han trivdes godt som kåsør og historieforteller.

Johan elsket å ferdes i naturen sommer som vinter og ble gjennom årene lommekjent i Oslomarka og i traktene omkring. Turer til familiehytta i Hemsedal var høydepunkter.

Johan Krogsrud var en hedersmann. Det er mange som nå vil savne en god venn og kollega, men våre tanker går først og fremst til hans familie.

På vegne av kolleger ved Veterinærinstituttet

Bjørn Næss

Roar Gudding

Øivind Ødegaard

Aktivitetskalender

2012

26.-29.juli

Reproduksjonskongress for hund og katt

VII International Canine and Feline Symposium/ 15th Int. Congress of EVSSAR

Sted: Westin Whistler Resort - Whistler, BC, Canada

Se: <http://www.avis.org/iscfr/2012>

25.- 29. juli

International Academy of Veterinary Chiropractic Course

Module IV - Extremities

Sted: Sittensen, Northern Germany

Se: www.i-a-v-c.com

29. juli - 2. august

17th International Congress on Animal Reproduction (ICAR)

Sted: Vancouver, Canada

Se: www.icar2012.com

29. august - 1. september

16th Annual Meeting of the European Society of Domestic Animal Reproduction (ESDAR)

Sted: Dublin, Irland

Se: www.esdar2012.org

5.- 9. september

International Academy of Veterinary Chiropractic Course

Module V- Integrated

Sted: Sittensen, Northern Germany

Se: www.i-a-v-c.com

23.-27. september

World Congress of Veterinary Anesthesia

Sted: Cape Town, Sør-Afrika

Se: <http://www.wcva2012.com/home/>

27.-30. september

ISDMVA conference (The International Sled Dog Veterinary Medical Association)

Sted: Banff, Alberta, Canada

Se: <http://www.isdvma.org/>

7.-8. september

Kongress i embryooverføring, cloning og in vitro fertilisering hos husdyr

28th ANNUAL MEETING OF THE EUROPEAN EMBRYO TRANSFER ASSOCIATION (AETE)

Sted: Saint Malo, France.

Se: www.aete.eu

10.-12. oktober

Kurs i odontologi for dyrepleiere

Samling 1

Sted: Norges veterinærhøgskole, Oslo

Se: www.nvh.no

18.-19. oktober

Equine clinical pathology course

Sted: Elite Hotel Marina Plaza, Kungstorget 6, Helsingborg

Se: http://www.equimed.se/LAB_A4_R.pdf

3.-4. november

Nevropsykologi og psykofarmakologi

Samling 2

Sted: Norges veterinærhøgskole, Oslo

Se: www.nvh.no

2013

6.-8. februar

Kurs i odontologi for dyrepleiere

Samling 2

Sted: Norges veterinærhøgskole, Oslo

Se: www.nvh.no

18.-22. februar

International Sheep Veterinary Congress

Sted: New Zealand

Se: <http://conference.intsheepvetas-soc.org/>

17.-20. september

31st World Veterinary Congress

Sted: Prague, Czech Republic

Se: www.wvc2013.com

Utdanning:

DYRLEGESEKRETÆR

Ettårig, deltidsstudie som kombinerer nettskole, veiledning og samlinger. Det er mulig å arbeide o.l. samtidig som du studerer.

Innhold i studiet: • Renhold • Dyrevelferd og rutiner i klinikk • Kliniske instrumenter • Førstehjelp • Anatomi og Fysiologi • Fôr og Ernæring • HMS og Sikkerhet • Økonomi i klinikk • Administrative oppgaver • Markedsføring og lovverk
Pris: 2500 per mnd • Studiestart i august.

Vi utdanner også butikkledere, fagbrev i salgsfaget og vi tilbyr kortere kurs. Se mer informasjon:

www.fagsenteret.com

SVFs vårkurs i dermatologi i Bergen

23. – 25. mars 2012 arrangerte DNV og SVF årets vårkurs i Bergen med ca 70 kursdeltakere. Forelesere var Andrew Hillier fra Ohio State University og Peter Forsythe fra The Dermatology Referral Service i Glasgow. Begge har en bakgrunn som vanlige praktiskere før de fordypet seg i dermatologi og dedikerte seg til spesialistpraksis. Deres bakgrunn gjør dem til gode foredragsholdere da de er flinke til å se hverdagen også til en allmennpraktiker i sin tilnærming til emnene som var tilnærming til kløe og allergier, pyodermier og kløende dermatoser hos katt.

Hillier brukte en del tid på multiresistente bakterier og konsekvensene dersom vi ikke er forsiktige med vår forskrivning av antibakterielle midler. Methicillin resistente (i realiteten oxacillin resistente) bakterier er spesielt viktige å være oppmerksomme på, og dette bør det testes for på alle dyrkninger rutinemessig mener han. Oppfordringen sendes herved videre til Veterinærinstituttet dit mange sender sine prøver til bakteriologiske undersøkelser. Han brukte også litt tid på å klargjøre forskjellen mellom, og den kliniske betydningen av, MRSA og MRSP.

Begge forelesere vektla viktigheten av en systematisk og grundig tilnærming til dermatologipasientene. Sykehistorien er 75 % av det diagnostiske arbeidet, cytologi er viktig, men ikke minst kontinuitet. La pasienten så langt det er mulig bli fulgt opp av samme veterinær, vær nøye med informasjonen fra dag 1 om at dette vil ta tid, gå ett skritt av gangen og få dyreeieren med på laget, var budskapene.

Peter Forsythe fortalte om en kløende variant av demodex, *Demodex injai*, som de ser med økende frekvens. Den gir ofte dorsal kløe og feit seborrè på terriere, og ansiktskløe på brachiocephale hunder, spesielt shi tzu.

Utstillerne hadde også mye å vise fram og kompletterte mye av det som ble drøftet i forelesningene. Alt fra digitale mikroskoper, via legemidler mot kløe til allergitestet og hydrolysert fôr ble vist fram og deltakerne brukte tiden mellom forelesningene flittig.

Takk til forelesere, utstillere, kolleger og kursdeltakere, SVFs styre og DNVs etterutdanningsavdeling for en lærerik og hyggelig helg.

På vegne av arrangementskomiteen v/ Babette Baddaky Taugbøl, Clara Jalland og undertegnede Stein Dahl.

Peter Forsythe (til venstre) og Andrew Hillier fikk et godt inntrykk av Bergen og de arktiske innslagene.

Drektighetsundersøkelse og seksuell helsekontroll hos storfe

Kurset arrangeres av DNV/PVF i samarbeid med NVH og Geno.

Kursinnhold

Kurset gir en repetisjon av de faglige teoretiske prinsipper rundt brunst, inseminering og drektighetskontroll, inkludert aktuell hormonbehandling og gjennomgang av aktuelle produksjonsverktøy. Store deler av kurset er satt av til praktisk trening på levende dyr og ved gjennomgang av organer både på slakteri og i besetning.

Målsetting

Kurset tar sikte på å gi både nyutdannede og erfarne veterinærer økte ferdigheter i drektighetsundersøkelse ned mot 5 uker etter inseminering, samt i seksuell helsekontroll. Det legges hovedvekt på øving av praktiske ferdigheter.

Målgruppe

Veterinærer i stordyrpraksis som ønsker å forbedre eller oppdatere sine ferdigheter innen emnet.

Kursledelse og programutvalg

Trond A. Braseth, (kursleder) Knut Karlberg, Per Gillund og Ove Harald Fossen (ass. kursleder)

Foredragsholdere

- Knut Karlberg, Professor, Norges veterinærhøgskole
- Per Gillund, veterinær, GENO/NVH
- Ove Harald Fossen, veterinær, GENO
- Veterinær Trond A. Braseth, DNV/PVF
- Tjerand Lunde, veterinær

Tid

26. - 28. november 2012

Sted

Sandnes/Egersund.

Den teoretiske delen av kurset, samt bespisning vil foregå på Jæren hotell på Bryne, hvor det er reservert overnatting.

Kursavgift

Se DNVs hjemmesider: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Påmeldingsfrist

25. oktober 2012

Ved påmelding før 1. oktober gis en reduksjon i kursavgift med 500 kroner.

Påmelding

Fortrinnsvis ved bruk av påmeldingsblankett direkte på

DNVs hjemmeside: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Skriftlig til Den norske veterinærforening,

Pb. 6781 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefax: + 47 22 99 46 01

E-post: kurs@vetnett.no

Øvrige opplysninger

Deltagerantall pr. kurs er begrenset til 18. Deltagere registreres i den rekkefølge påmeldingene kommer inn.

Praktiske øvelser og undervisning i drektighetsdiagnostikk foregår på gardsbruk i Sandnes-området.

Praktiske øvelser i seksuell helsekontroll og organemonstrasjoner foregår på slakteriet i Egersund.

FULLSTENDIG PROGRAM:

26. november

1100 - 1200	Lunsj
1200 - 1215	Åpning av kurset
1215 - 1300	Gjennomgang av ovarialsyklus og drektighetsundersøkelse (Knut Karlberg)
1315 - 1430	Hormonbehandlinger i reproduksjonsarbeidet (Knut Karlberg)
1430 - 1500	Kaffe
1500 - 1600	Organdemonstrasjon. Teknikk ved rektalpalpasjon og bruk av ultralyd (Tjerand Lunde)
1600 - 1800	I besetning: Demonstrasjon i bruk av ultralyd i reproduksjonsarbeidet, samt praktisk palpasjonstrening (Karlberg, Gillund, Lunde)

27. november

0600 - 1000	Palpasjonstrening på slakteri (Karlberg, Gillund, Fossen)
1000 - 1200	Gjennomgang av organer fra undersøkte/slaktede dyr (Karlberg, Gillund, Fossen)
1200 - 1300	Lunsj
1300 - 1700	Øvelse i tidlig drektighetsdiagnostikk i besetning (Karlberg, Gillund, Fossen)
1800 - 1900	Årsmøte PVF
2000	Middag

28. november

0900 - 1230	Øvelse i tidlig drektighetsdiagnostikk i besetning (Karlberg, Gillund, Fossen)
1230 - 1330	Lunsj
1330 - 1545	Bruk av dataverktøy og utskrifter i fruktbarhetsarbeidet (Per Gillund)
1545 - 1600	Evaluering, avslutning av kurset

2012

Symposium

Nordic Committee for Veterinary Scientific Cooperation

Pain assessment and treatment in clinical practice

16 – 17 October 2012, Uppsala, Sweden

The symposium will cover the basic physiology and pharmacology of pain. The recognition of pain, its assessment and alleviation in clinical practice is emphasized. In addition, non-pharmacological approaches to pain treatment such as acupuncture are presented and discussed.

Clinical assessment and treatment of pain in small animals, pigs, cattle and horses will be presented by internationally recognized speakers.

There will be poster presentations. Abstracts are welcome, and can be submitted before September 1, 2012 to birgit.ranheim@nvh.no.

We are looking forward to seeing you in Uppsala in October!

Sincerely,

Professor Birgit Ranheim
Chair Scientific Committee

**For more information: www.nkvet.org
For details and registration:
www.akademikonferens.se/nkvet2012**

SVFs høstkurs 2012 Geriatriske pasienter i smådyrpraksis

Obstetikk, reproduksjon og neonatale sykdommer
Sykdommer hos sportshunder i konkurranse

Kursinnhold

Årets kursprogram er i hovedsak basert på 3 viktige fagområder i smådyrpraksis: Geriatriske pasienter, Obstetikk/reproduksjon/neonatale lidelser og sportsdyr medisin. Ernæring vil være gå som en rød tråd gjennom alle forelesningene, som gis av internasjonalt anerkjente forelesere innen de ulike fagområdene.

Målsetting

Deltakerene vil få en grundig oppdatering på diagnostikk og behandlingsalternativer innen reproduksjon, obstetikk, neonatologi, greiatri og sportsskader i tillegg til de vanligste medisinske lidelsene hos sportshunder.

Ernæringsforelesningene vil binde sammen de 3 hovedtemaene, og disse forelesningene vil også være åpne for dyrepleiere.

Ved kursslutt er målsettingen at deltakerne skal ha forbedret sine kunnskaper om diagnostiske utfordringer og behandling av neonatale pasienter, trekkhunder, infertilitet, den vanskelige diabetespasienten, vanlige nevrologiske lidelser hos eldre hunder og ernæringsmessige behov hos unge dyr, arbeidende dyr og gamle dyr.

Målgruppe

Veterinærer i smådyrpraksis

Kursledelse og programutvalg

Anne Torgersen, Christian Mæland, Trine Marhaug

Foredragsholdere

- Olivier Levionnois, Dr. med. vet., DipECVAA, PhD
- Dominique Grandjean, Professor in veterinary medicine
- Ian Ramsey, BVSc PhD DSAM FHEA MRVCS DipECVIM-CA, School of Veterinary medicine, University of Glasgow

- Alain Fontbonne, Associate Professor, head of small animal reproduction clinic, Vet school Alfort, Paris
- Nonya Fiakpui, Diplomate ACVIM (cardiology), Strömsholm Specialistdjursjukhuset Hund och Katt
- Thomas Sissener, Diplomat ECVS (surgery), Oslo Dyreklinikk
- Mette Berendt, DVM, Ph.D. Professor MSO Veterinary Clinical Neurology Head of Post Graduate Research School KLINIK Department of Small Animal Clinical Sciences Faculty of Life Sciences University of Copenhagen

Tid

2.- 4. november 2012

Sted

Clarion airport hotell, Gardermoen

Påmeldingsfrist

Siste påmeldingsfrist 1. oktober 2011

Ved påmelding før 10. september gis en reduksjon i kursavgift med kr. 500,- (gjelder ikke studentmedlemmer)

Påmelding

Påmeldingsblankett direkte på DNVs hjemmeside:

<http://www.vetnett.no/svfs-hostkurs-2012>

Skriftlig til Den norske veterinærforening,

Pb. 6781 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefax: + 47 22 99 46 01

E-post: kurs@vetnett.no

Øvrige opplysninger

Annonsering av kurset med fullstendig program, opplysninger om kursavgift og påmeldingsskjema finnes på DNVs hjemmesider: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

FULLSTENDIG PROGRAM:

Fredag 2. november 2011

0900 - 1000	Ankomst, registrering	
1000 - 1015	Åpning av kurset	
	Foreleser 1	Foreleser 2
1015 - 1100	Treating chronic pain Olivier Levionnois	Common medical conditions in hunting dogs Dominique Grandjean
1115 - 1200	Anaesthesia in geriatric patients O. Levionnois	Common traumatic injuries in hunting dogs D. Grandjean
1200 - 1215	Besøk i fagtekniske utstillingerj	
1215 - 1300	Neonatal anaesthesia and anaesthesia during C-sections. Levionnois	Diabetes: managing the difficult cases Ian Ramsey
1300 - 1415	Lunsj	
1415 - 1500	Criteria for C-sections Alain Fontbonne	Hyperthyroidism: treatment options I. Ramsey
1500 - 1530	Besøk i fagtekniske utstillinger	
1530 - 1615	Medical conditions in sled dogs D. Grandjean	Hypothyroidism: Is it sick euthyroid? I. Ramsey

1615 - 1700	Common traumatic injuries in sled dogs D. Grandjean	Hypoadrenocorticism: recognition and dealing with it. I. Ramsey
1800 -	Sosiale aktiviteter og servering i utstillingsområdet	

Lørdag 3. november 2011

0830 - 0915	Hjerte arrytmier Nonya Fiakpui	Ovarian remnant syndrome A. Fontbonne
0915 - 0930	Besøk i fagtekniske utstillinger	
0930 - 1015	Ervervede hjertelidelser N. Fiakpui	Causes of abortion A. Fontbonne
1015 - 1045	Besøk i fagtekniske utstillinger	
1045 - 1130	Nutrition for geriatric patients D. Grandjean	Sterility in the male A. Fontbonne
1130 - 1300	Lunsj	
1300 - 1345	Nutrition for neonates and during gestation D. Grandjean	Medfødte hjertelidelser N. Fiakpui
1345 - 1615	Årsmøte SVF	
1615 - 1630	Besøk i fagtekniske utstillinger	
1630 - 1715	Nutrition for working dogs D. Grandjean	Ovarian cysts and tumours A. Fontbonne
1715 - 1800	Nutrition for young large breed dogs D. Grandjean	Infective causes of reproductive failure A. Fontbonne
2000 -	Fellesmiddag	

Søndag 4. november 2011

0900 - 0945	Clinical examination and diagnostic techniques in neonates A. Fontbonne	Seneskader i sportshunder. Prinsipper som fører til en vellykket operasjon T. Sissener
0945 - 1000	Besøk i fagtekniske utstillinger	
1000 - 1045	Vestibulært syndrome Mette Berendt	Skulderskader i sportshunder: Ryker karrieren også? T. Sissener
1045 - 1100	Besøk i fagtekniske utstillinger	
1100 - 1145	Inntjening og lønn i smådyrpraksis	
1145 - 1300	Lunsj	
1300 - 1345	Inntjening og lønn i smådyrpraksis	
1345 - 1430	Kongenital dysfunksjon M. Berendt	Traumatiske sene og ligament skader: Bil møter hund T. Sissener

PVFs høstkurs 2012

Akutt hestepraksis og smådyrpraksis for deltakere i klinisk vakt

Kursinnhold

Kurset vil ta for seg de vanligste akutte situasjonene som kan oppstå hos hest og smådyr i klinisk veterinærpraksis, hvordan man gir adekvat førstehjelp, og når man bør henvise videre.

Målsetting

Målet er at veterinærer etter kurset skal være i stand til å håndtere og gi adekvat førstehjelp til de vanligste akutte lidelsene på hest og smådyr på en tilfredsstillende måte.

Målgruppe

Veterinærer som deltar i klinisk veterinærpraksis og andre veterinærer som ikke har hestepraksis og/eller smådyrpraksis som hovedarbeidsområde, men ønsker økt kunnskap om akuttbehandling av disse dyreartene.

Kursledelse og programvalg

Ellef Blakstad

Foredragsholdere

- Lars Olaf Moen, Spesialist i hestesykdommer, Rikstotoklinikken Bjerke.
- Carl Fredrik Ihler, PhD, Diplomat ECEIM, 1. amanuensis, Inst. for SportFaMed, Norges veterinærhøgskole
- Siv Hanche-Olsen, Diplomat ECEIM, Seksjonsleder hesteklinikken, Inst. for SportFaMed, Norges veterinærhøgskole
- Kjetil Ueland, Spesialist i smådyrsykdommer – hund og katt, Dr. Dyregod AS

Tid

12.-13. oktober

Sted

Sola Strand hotell

Kursavgift

Se DNVs hjemmesider: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Påmeldingsfrist

Siste påmeldingsfrist: 10. september 2012

Ved påmelding før 25. august gis reduksjon i kursavgiften med 500,- kroner.

(Gjelder ikke studentmedlemmer)

Påmelding

Fortrinnsvis ved bruk av påmeldingsblankett direkte på DNVs hjemmeside: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Skriftlig til Den norske veterinærforening Pb. 6781 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefax: + 47 22 99 46 01, E-post: kurs@vetnett.no

Øvrige opplysninger

Annonsering av kurset med fullstendig program finnes på DNVs hjemmesider <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

FULLSTENDIG PROGRAM:

Dag 1

0900 - 1000	Ankomst, registrering
1000 - 1045	Generell undersøkelse, håndtering og medisinerer av akutt skadet hest (Hanche-Olsen)
1045 - 1100	Pause med besøk i fagtekniske utstillinger
1100 - 1145	Hvordan legge ned sonde, legge i kateter, avlive hest. (Hanche-Olsen)
1145 - 1230	Akutte hovlidelser, byll, fraktur (Ihler)
1230 - 1330	Lunsj
1330 - 1445	Hvordan håndtere frakturmistanke, behandling av leddnære sår. Immobilisering/bandasjering/gipsing/transport (Moen)
1445 - 1515	Pause med besøk i fagtekniske utstillinger
1445 - 1530	Akutte myopatii, differensialdiagnoser? (Ihler)
1530 - 1545	Pause med besøk i fagtekniske utstillinger
1545 - 1700	Kolikk – klinisk undersøkelse, diagnose og behandling (Ihler)
1730 - 1830	Årsmøte PVF
2000 -	Middag

Dag 2

0830 - 0915	Aktuelle akutte smådyrsykdommer i forbindelse med klinisk vakt – sår og poteskader på jakthunder (Ueland)
0915 - 0930	Pause med besøk i fagtekniske utstillinger
0930 - 1015	Aktuelle akutte smådyrsykdommer i forbindelse med klinisk vakt – førstehjelp ved akutte traumer (Ueland)
1015 - 1045	Pause med besøk i fagtekniske utstillinger
1045 - 1130	Aktuelle akutte smådyrsykdommer i forbindelse med klinisk vakt – Behandling av pyometra og fødselskomplikasjoner, inkludert keisersnitt (Ueland)
1130 - 1215	Aktuelle akutte smådyrsykdommer i forbindelse med klinisk vakt – Akutte sykdommer i Gastro-intestinaltraktus (Ueland)
1215 - 1315	Lunsj
1315 - 1400	Fødselshjelp og fødselsrelaterte problemstillinger (Hanche-Olsen)
1400 - 1415	Pause med besøk i fagtekniske utstillinger
1415 - 1500	Akutte føllsykdommer (Hanche-Olsen)
1500 - 1515	Pause
1515 - 1600	Utstyr i akuttpraksis (Moen/Ihler/Hanche-Olsen)
1600	Avslutning, oppsummering

Foto Mats Engelbrektsson

Sök forskningsbidrag ur Agrias och SKKs Forskningsfond

Agria Djurförsäkring och Svenska Kennelklubben inbjuder härmed forskare att ansöka om forskningsanslag för verksamhetsåret 2013. Sista ansökningsdag är den 1 oktober 2012.

Forskningspolicy

Fondens ändamål är att främja forskning om sällskapsdjur inom ramen för fondens forsknings- och utvecklingsprogram. Det finns cirka 5 miljoner tillgängligt att ansöka om.

Prioriterade forskningsområden

- Forskning som berör djurskyddsmässiga aspekter på avelsurvalet med särskilt beaktande av problemområden som beskrivs i djurskyddsutredningen.
- Utvärdering av diagnos och behandlingsmetoder för hund och katt.

Fonden ser gärna forskningsprojekt rörande katt.

Mer information och elektronisk ansökan finner du på:
www.agria.se och www.skk.se

Agria
Djurförsäkring

SVENSKA KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Kurs for veterinærer som har avtale om veiledningsbesøk i pelsdyrfarmer

Kursinnhold

Kurset gir en oversikt over daglig drift i norsk pelsdyroppdrett med vekt på dyrehelse og velferd. Gjennomføring av veiledningsbesøk med aktuelle skjema og næringens sertifiseringskrav vil bli beskrevet. De vanligste sykdomsproblemene hos mink og rev i oppdrett vil bli gjennomgått. En vil få en grundig innføring i normaladferd hos rev og mink, og hvordan vurdere aktuelle velferdsindikatorer. I tillegg vil det bli gitt en oversikt over aktuelt regelverk på legemiddelområdet, og rutiner for korrekt legemiddelhåndtering.

Målsetting

Kurset skal sørge for at veterinærer med avtale om veiledningsbesøk i pelsdyroppdrett har den nødvendige kompetanse til å foreta en helhetlig vurdering i forhold til bransjens sertifiseringsordning og dyrenes helse og velferd.

Målgruppe

Veterinærer med avtale om veiledningsbesøk i pelsdyrfarmer og andre veterinærer som har klinisk praksis i pelsdyroppdrett. Tilsynsveterinærer i Mattilsynet ønskes også hjertelig velkommen til å delta på kurset.

Kursledelse og programutvalg

Celine Kongsli Heimberg, NPA, Ellef Blakstad, DNV

Foredragsholdere

- Peder Elbek Pedersen, minkdyrlegene LVK, Danmark
- Kjell Hodne, minkoppdretter, Rogaland
- Finn Årdal, reveoppdretter, Jølster

- Anne-Lene Hovland, forsker, Inst. for husdyr og akvakulturvitenskap, UMB
- Randi Opperman Moe, førsteamanuensis, leder for forskergruppe dyrevelferd, Inst. for ProdMed. NVH.
- Per Helge Seltveit, veterinær, seniorrådgiver, Mattilsynet
- Hege Gaudernack Tønnesen, etolog, Norsk pelsdyravslag
- Celine Kongsli Heimberg, veterinær, Norsk pelsdyravslag

Tid

28.-29. september

Sted

Quality Airport Hotel, Gardermoen

Kursavgift

Se DNVs hjemmesider: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Påmeldingsfrist

20. august 2012

Påmelding

Fortrinnsvis ved bruk av påmeldingsblankett direkte på DNVs hjemmeside: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>
Skriftlig til Den norske veterinærforening,
Pb. 6781 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefax: + 47 22 99 46 01, E-post: kurs@vetnett.no

Øvrige opplysninger

Annonsering av kurset med fullstendig program finnes på DNVs hjemmesider <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

FULLSTENDIG PROGRAM:

Fredag 28. september

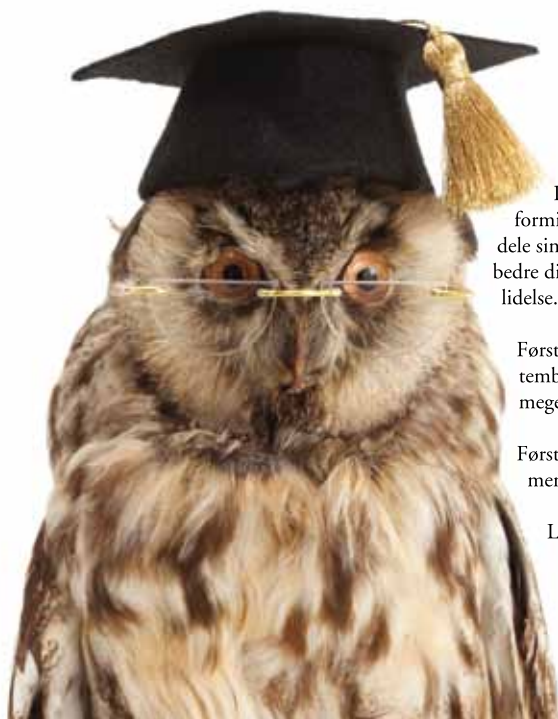
1000 - 1100	Ankomst, registrering
1100 - 1115	Velkommen, introduksjon
1115 - 1200	Aktuelle sykdommer hos mink (Pedersen)
1200 - 1215	Pause
1215 - 1300	Aktuelle sykdommer hos mink (Pedersen)
1300 - 1400	Lunsj
1400 - 1445	Management i minkoppdrett (Hodne)
1445 - 1500	Pause
1500 - 1730	Adferd og velferdsindikatorer hos mink og rev (Hovland/Moe)
1930 -	Felles middag

Lørdag 29. september

0830 - 0930	Hvordan gjennomføre et veiledningsbesøk? (Tønnesen/Heimberg)
0930 - 0945	Pause
0945 - 1045	Regelverk og legemiddelhåndtering (Seltveit)
1045 - 1100	Pause
1100 - 1130	Aktuelle sykdommer hos rev (Heimberg)

1130 - 1230	Lunsj
1230 - 1330	Aktuelle sykdommer hos rev forts. (Heimberg)
1330 - 1345	Pause
1345 - 1430	Management i reveoppdrett (Årdal)
1430 - 1500	Avslutning

Invitasjon til faglig fordypning

PetVett lanserer nå PetVett Akademi hvor formålet er å formidle kunnskap. Vi ønsker at våre fremste fagpersoner skal dele sin kunnskap med sine kolleger for å øke muligheten for bedre diagnostisering og den beste behandling av den enkelte lidelse.

Første fagprogram er knyttet til ortopedi og oppstart er 4. september. Foredragsholder vil være Peder J. Haaland*, som har meget bred erfaring i arthrologi, ortopedi og neurokirurgi.

Første forelesingsserie vil være gratis for alle, men påmelding nødvendig.

Les mer på www.petvett.no/pvakademi

**Peder J. Haaland er en av Europas dyktigste veterinærer innenfor arthroscopi og har tilegnet seg solid kompetanse og erfaring i arthrologi, ortopedi og neurokirurgi. Han har gjennomført mer enn 2000 arthroscopier og nærmere 1000 kneoperasjoner (TPLO og TTA).*

Kurs i medikamentell immobilisering 13.-15. november 2012

Kursinnhold

Kurset dekker alle aspekter innen medikamentell immobilisering av dyr. Hovedvekten legges på hjortevilt, store rovdyr, forvillede husdyr og dyreparkdyr. Praktiske øvelser utgjør en viktig del av kurset. Det vil bli anledning til øvelsesskyting, og det vil bli foretatt bedøving av dyr i den grad det lar seg passe inn i dyreparkens rutiner.

Målsetting

Kurset er et kompetansegivende profesjonskurs. Veterinærer som har gjennomgått kurset vil kunne forskrive og anvende særlig potente og farlige legemidler til immobilisering av dyr.

Målgruppe

Kurset er åpent for veterinærer, forskere, biologer, studenter og andre med interesse for fagfeltet.

Kursledelse og programutvalg

Rolf-Arne Ølberg, veterinær, DVSc, leder for dyreavdelingen, Kristiansand Dyrepark
Jon M. Arnemo, professor, dr.med.vet., Dipl ECZM, Høgskolen i Hedmark og Sveriges lantbruksuniversitet

Foredragsholdere

- Rolf Arne Ølberg (RAØ), veterinær, DVSc, leder for dyreavdelingen, Kristiansand dyrepark
- Jon M. Arnemo (JMA), veterinær, dr.med.vet., Dipl ECZM, professor, Høgskolen i Hedmark og Sveriges lantbruksuniversitet
- Alina Evans (AL), veterinær, MPH, PhD-student, Høgskolen i Hedmark

- Øystein Os (ØO), veterinær, daglig leder, Veterinærconsult
- Mattilsynet
- Statens legemiddelverk

Tid

13.-15. november 2012

Sted

Rica Hotell Dyreparken, Kristiansand

Kursavgift

Se DNVs hjemmesider: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Påmeldingsfrist

10. oktober 2012

Ved påmelding før 20. september, gis en reduksjon i kursavgiften på kr. 500,-

Påmelding

Fortrinnsvis ved bruk av påmeldingsblankett direkte på DNVs hjemmeside: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>
Skriftlig til Den norske veterinærforening, Pb. 6781 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefax: + 47 22 99 46 01
E-post: kurs@vetnett.no

Øvrige opplysninger

Deltakerantallet på kurset er begrenset til 30. Studenter får delta i den utstrekning det er ledige plasser.
Annonsering av kurset med fullstendig program finnes på DNVs hjemmesider: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

FULLSTENDIG PROGRAM:

Tirsdag 13. november

Tid	Tema	Temaledere
1030	Registrering, kaffe	
1100	Åpning/introduksjon	RAØ/JMA
1115	Oversikt over fagfeltet, håndtering av publikum og media	JMA
1200	Anvendt anatomi/fysiologi	RAØ
1245	Lunsj	
1400	Anvendt farmakologi, beregning av doser	RAØ/JMA
1500	Aktuelle medikamenter	JMA
1545	Pause m/kaffe, forfriskninger	
1630	Våpen, utstyr, lading, sikkerhet	ØO/JMA
1700	Øvelser: lading av piler, prøveskyting	ØO/RAØ/AE/JMA
1930	Middag	

Onsdag 14. november

Tid	Tema	Temaleder
0730	Frokost	
0830	Forgiftningsfare for mennesker	ÅF/JMA

Tid	Tema	Temaleder
0930	Murphys lov: Når pasienten dør	JMA
1030	Pause m/kaffe, forfriskninger	
1100	Anestesiologi, fysiologi, monitorering, oksygen	AE
1145	Lunsj	
1300	Regelverk, immobilisering og forsøk med dyr	Mattilsynet
1400	Regelverk, legemidler	Legemiddelverket
1430	Regelverk, oppsummering og diskusjon	JMA
1445	Pause m/kaffe, forfriskninger	
1530	Immobilisering av store rovdyr	JMA
1600	Monitorering av store rovdyr	AE
1630	Immobilisering av hjortevilt	ØO
1700	Monitorering av hjortevilt	AE
1730	Immobilisering av forvillete husdyr	JMA
1800	Avliving, obduksjoner, prøvetaging	RAØ/JMA
1830	Kort oppsummering/diskusjon	RAØ/JMA
1930	Middag	

Torsdag 15. november

Tid	Tema	Temaleder
0730	Frokost	
0830	Arbeid med ville dyr i fangenskap	RAØ
0900	Immobilisering av zoodyr	RAØ
0930	Forberedelse til immobilisering	RAØ/ØO/AE/JMA
1045	Lunsj	
1200	Immobilisering i dyreparken	RAØ/ØO/AE/JMA
1430	Oppsummering, kursevaluering	RAØ/JMA/DNV
1500	Kursavslutning og avreise	

HVFs høstkurs 2012

Haltheter i praksis

Kursinnhold

Kurset er delt i to men en teoretisk del og en praktisk del. Den teoretiske delen vil ta for seg fremgangsmåte for utredning av halthet generelt, lokal anestasier (nerver og synoviale hulrom) og dopingreglement/frister. Den praktiske delen tar for seg levende halthetskassus som skal undersøkes i grupper med veiledere. Det vil også bli lagt frem preparater for å øve på injeksjoner.

Målsetting

Målet med kurset er å styrke kompetansen til veterinærer som har hest som eneste eller en del av den daglige praksisen. Ved å belyse både undersøkelsesmetodikk, diagnostikk og behandling ønsker vi å oppnå bedre behandlingsresultater i felt, samt bedret evne til å vurdere om en pasient bør henvises videre.

Målgruppe

Hestepraktiserende veterinærer og andre med interesse for haltheter på hest.

Kursledelse og programutvalg

Lars Olaf Moen (kursleder), Arne Holm, Lene Barlie

Foredragsholdere

- Arne Holm
- Britt Helene Lindheim

Flere veiledere med lang erfaring vil veilede med den praktiske delen.

Tid

26.-27. oktober 2012

Sted

Rikstotoklinikken Bjerke AS, Bjerke Travbane, Oslo.

Kursavgift

Se DNVs hjemmesider: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Påmeldingsfrist

28. september 2012

Ved påmelding før 15. september gis en reduksjon i kursavgiften med 500 kroner.

(Gjelder ikke studentmedlemmer)

Påmelding

Fortrinnsvis ved bruk av påmeldingsblankett direkte på DNVs hjemmeside: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Skriftlig til Den norske veterinærforening, Pb. 6781 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefax: + 47 22 99 46 01

E-post: kurs@vetnett.no

Øvrige opplysninger

Kurset er begrenset til 60 deltakere.

Det vil bli satt opp røntgen og ultralyd bilder med spørsmål om diagnose/prognose som deltagere kan svare på i løpet av dagen. Beste svar premieres på julebordet.

Annonsering av kurset med fullstendig program, opplysninger om kursavgift og påmeldingsskjema finnes på DNVs hjemmesider <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

FULLSTENDIG PROGRAM:

Fredag 26. oktober

0830 - 0915	Registrering, kaffe
0915 - 0930	Åpning av kurset
0930 - 1030	Hvordan undersøke den halte hesten (Holm)
1030 - 1100	Kaffe med besøk i fagtekniske utstillinger
1100 - 1200	Hvordan undersøke den halte hesten/lokale anestasier (Holm)
1200 - 1330	Lunsj, besøk i fagtekniske utstillinger
1330 - 1500	Praktisk del – anatomiske preparater
1500 - 1530	Kaffe med besøk i fagtekniske utstillinger
1530 - 1600	Dopingreglement. Frister satt i praksis (Lindheim)
1600 - 1645	Spørsmål, diskusjonspanel
1700 - 1900	Årsmøte HVF
2000 -	Julebord

Lørdag 27. oktober

0800 - 1500	Halthetsutredninger i grupper med veiledere
1500 - 1645	Presentasjon av kasus fra hver gruppe i plenum
1645 - 1700	Oppsummering - avslutning

FVS's høstkurs 2012

Beredskap og bekjempelse mot alvorlige smittsomme dyresykdommer

Kursinnhold

Kurset har oppmerksomheten rettet mot de overordnede mål og strategier for gruppe A og B landdyrsykdommer. De første foredragene vil belyse temaet fra politisk myndighet (LMD), og deretter fra forvaltningen (Mattilsynet). Videre vil kurset gjennom eksempler på gruppe B-sykdom og gruppe A sykdom forelese om bl.a agens og klinikk, overvåkningsprogram, melderutiner og ikke minst bekjempelse. Skal vi oppnå et godt resultat, er vi avhengig av godt samarbeid med næringen og andre offentlige etater, derfor er de tildelt godt med taletid på kurset.

Målsetting

Kursprogrammet er utformet med et ønske om å treffe veterinærer i forvaltning og praksis. Med dagens tydelige skille mellom offentlige oppgaver og klinisk veterinærpraksis, er et godt samspill mellom disse to grupper veterinærer avgjørende for et godt sluttresultat. Ved å fokusere på klinikk, agens, rapportering og iverksetting av hurtige godt planlagte tiltak i samarbeid med næringen, håper vi kursdeltakerne reiser hjem godt forberedt på de oppgaver som kan komme når som helst.

Målgruppe

Veterinærer ansatt i offentlig forvaltning og forvaltningsstøtteinstitusjoner og praktiserende veterinærer i produksjonsdyrpraksis.

Kursledelse og programutvalg

Johan Fredrik Aurstad, Jorunn Vormeland Dalen og Heiko Paulenz

Foredragsholdere

- Gunnar Hagen, veterinær, Ekspedisjonssjef, LMD
- Keren Bar-Yaakov, veterinær, CVO, Norge

- Ståle Sviland, veterinær, forsker, Veterinærinstituttet
- Ole Herman Tronerud, Mattilsynet, tilsynsavdelingen
- Ole Alvseike, veterinær, fagsjef, Nortura
- Georg Kapperud, Folkehelseinstituttet
- Nina Svendsby, veterinær KOORIMP
- Knut Framstad, veterinær, direktør, Nortura
- Reidar Johnsen, Fylkesmannen i Rogaland

Tid

7. – 8. november 2012

Sted

Thon hotell Oslo Airport, Gardermoen

Kursavgift

Se DNVs hjemmesider: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

Påmeldingsfrist

7. oktober 2012

Ved påmelding før 23. september gis reduksjon i kursavgiften med 500 kroner.

Påmelding

Fortrinnsvis ved bruk av påmeldingsblankett direkte på DNVs hjemmeside: <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>
Skriftlig til Den norske veterinærforening
Pb. 6781 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefax: + 47 22 99 46 01, E.post: kurs@vetnett.no

Øvrige opplysninger

Annonsering av kurset med fullstendig program finnes på DNVs hjemmesider <http://www.vetnett.no/dnv-fagkurs>

FULLSTENDIG PROGRAM:

Onsdag 7. november

0800 – 1000	Registrering
1000 - 1010	Velkommen, bakgrunn og mål for kurset:
1010 - 1055	Overordnede mål og strategier for gruppe A sykdommer med vekt på MKS (Hagen)
1055 – 1110	Pause
1110 - 1155	Beredskap i Mattilsynet – overordnede mål og strategier med vekt på landdyr. (Baar-Yacov)
1155 - 1210	Pause
1210 - 1240	Et tenkt tilfelle gruppe B-sykdom: salmonellainfeksjon i storfebesetning eller svinebesetning. Agens og klinikk (Sviland)
1240 – 1340	Lunsj
1340 - 1510	Et tenkt tilfelle gruppe B-sykdom: salmonellainfeksjon i storfebesetning eller svinebesetning. Bekjempelse (Mattilsynet)
1510 - 1530	Pause
1530 - 1600	Et tenkt tilfelle gruppe B-sykdom: salmonellainfeksjon i storfebesetning eller svinebesetning sett fra næringen. (Alvseike)

1600 - 1630	Et tenkt tilfelle gruppe B-sykdom: salmonellainfeksjon i storfebesetning eller svinebesetning sett fra et folkehelseperspektiv. (Kapperud)
1700 - 1800	Årsmøte FVS
Torsdag 8. november	
0900 - 0930	Et tenkt tilfelle av gruppe A-sykdom: Munn- og klauvsjuka Agens og klinikk (Sviland)
0930 - 0950	Melding til veterinær fra husdyreier etter plikter i matloven. melding fra veterinær til MT etter plikter i dyrehelsepersonelloven Båndlegging (Tronerud)
0950 - 1010	Assistanse fra Veterinærinstituttet. Epidemiologisk undersøkelse kontaktesetninger (Sviland)
1010 - 1030	Pause
1030 - 1130	MKS - Bekjempelse (Tronerud)
1130 - 1200	MKS - Privat veterinærpraksis (Mattilsynet/DNV)
1200 - 1300	Lunsj
1300 - 1345	MKS - Støtte fra andre etater: (Reidar Johnsen)
1345 - 1400	Pause
1400 - 1500	MKS - Hva med næringen? (Nina Svendsby, Knut Framstad)
1500 -	Oppsummering, avslutning

EXAGo

EKSTROM125316

EXAGO
 Sidste nyt til heste- og smådyrsklinikker.
 Ekstremt bærbar ultralyd scanner
 incl. langtids batteri kun 3,25 kg
 Udviklet og produceret i Frankrig

Eneforhandler i Norden:

Euro Vet Aps
 Nøddelunden 324, 2765 Smørum, Danmark
 Tlf. +45 44 68 25 30 • Fax +45 44 68 25 06
 Email: Post@eurovet.dk • www.agroscan.com

25 år i bransjen – 4 programgenerasjoner – 1500 brukere

5 gode grunner til å velge et ProfVet-program:

- Vi lager stadig nye versjoner – og data blir konvertert hver gang
- Vi følger med i tiden – sending over Internett til mange aktører
- Vi lytter til deg som kunde – brukerpanel prioriterer ønsker
- Vi har program for hele veterinærbransjen – Clinic, Practice og Phone
- Vi har rimelige priser - Basic-utgaver for deg som har liten praksis

Vi tilbyr også: Sentral server, Online backup og W4M radiologiløsning

Siste nytt:

- Mer enn 100 veterinærer rapporterer medisin direkte til Mattilsynet fra ProfVet Practice – enkelt og elegant
- Medisinrapportering for hest er snart mulig fra ProfVet Clinic
- ProfVet Clinic versjon 4.50 tar form og lanseres til høsten

Hvordan komme i gang med våre programmer?

- ProfVet Clinic: ta kontakt med oss, og be om tilbud.
- ProfVet Practice: meld deg på kurs på vår webside

PS: 5 kunder som fortsatt er aktive, har brukt programmet helt siden 1987/1988 og disse vil motta en hyggelig overraskelse fra oss ved neste lisensutsendelse.

ProfVet AS

Eikremsvingen 13
6422 MOLDE
Tlf: 71 20 27 70

salg@profvet.com

www.profvet.com

Veterinær med 6 års erfaring søker jobb i Oslo/Akershus

Jeg er en 33 år gammel smådyrveterinær fra Lyngdal, utdannet fra 2001-2006 ved Szent Istvan University of Veterinary Science i Budapest, Ungarn, som er på utkikk etter jobb i Oslo/Akershus området da min samboer har fått drømmejobben på Ekeberg. Jeg har bred erfaring innen smådyrsmedisin med hovedvekt på kirurgi og ortopedi da jeg fra 2007-2008 fullførte et 1 års internship hos Croft Veterinary Surgeons under Malcom Ness i Newcastle, England. Fra 2008 til midten av 2011 jobbet jeg videre på et stort smådyrhospital i Gosport, England (Alver Veterinary Group).

For tiden er jeg ansatt i et svangerskapsvikariat i Stavanger hos Hinna Dyreklinikk og vil være ledig for ny jobb sensommer/tidlig høst 2012. Jeg er veldig selvstendig men liker også veldig godt å jobbe i team etter mine år på hospitaler i England. Jeg har videre meget bred erfaring med akuttmedisin og vakttdeltakelse etter mange år med 24-timers service. Jeg er veldig service innstilt og setter kundenes behov først.

Dersom min søknad skulle virke aktuell stiller jeg gjerne på intervju og kan kontaktes per telefon eller mail:

E-post: janhaakon@hotmail.com

TLF: 995 91 496 etter kl 19.00 på hverdager.

Veterinær søkes

Osterøy veterinærkontor søker veterinær som kan delta i vaktordning hver 3. helg. I tillegg, om ønskelig, er det mulig å ta smådyravtaler en dag i uka.

Osterøy veterinærkontor består av to kommuneveterinærer som dekker området Osterøy, Arna og Åsane. I tillegg til stordyrpraksis har vi også en liten smådyrklinikk. Person som søker må ha bestått inseminasjonskurs.

Vi er behjelpelig med utstyr om nødvendig.

Kontakt Bjørn Hallan, tlf. 454 356 50, eller Hallgrim Andersen, tlf. 979 50 102, for mere informasjon.

Nyutdannede må gjerne søke!

Søker ny dyrepleier

Vi søker autorisert dyrepleier til et 100% vikariat for 1 år fra høsten av, med mulig forlengelse.

Vi er en velutstyrt smådyrsklinikk med høy kompetanse innen indre medisin og kirurgi, samt har egen fugleveterinær som også har eksotiske dyr som spesial felt. Vi er en trivelig gjeng som er opptatt av godt samarbeid og gi den beste behandling til våre pasienter. Vi har nettopp byttet navn fra Mostue+Lutro Dyreklinikk, og er i en positiv og spennende utvikling. Vi holder til på Høvik i Bærum, 10 minutter syd Oslo.

Vi søker en dyrepleier, helst med erfaring, men alle er velkomne til å søke.

Send søknad og CV til mariannefig@hotmail.com, att: veterinær Marianne Figenbaum

Søknadsfrist: 1. aug 2012

Nettside: www.molu.no tlf: 028 19, Adr: Solvikveien 12, 1363 Høvik

Kollegahjelpen

Befinner du deg i en vanskelig situasjon og trenger noen å snakke med? Kollegahjelpen består av fem frivillige som stiller opp som samtalepartnere enten det gjelder sykdom, dødsfall, kollegiale problemer eller der det er opprettet tilsynssak. Kollegahjelpen er i regi av Den norske veterinærforening.

Mona Dverdal Jansen

Telefon: 934 99 808

Toralf Bernt Metveit

Telefon: 41 92 84 90

Sigbjørn Gregusson

Telefon: 971 98 225

Åshild Roaldset

Telefon: 916 26 773

Thor Einar Sparby

Telefon: 901 75 491

Faglige medarbeidere i Norsk veterinærtidsskrift

- Professor Stein Istre Thoresen er Veterinærmedisinsk redaktør og er ansvarlig for fagaktuelt om smådyr. Han er seksjonsleder for klinisk patologi og laboratoriesjef for Sentrallaboratoriet ved Institutt for basalfag og akvamedisin ved Norges veterinærhøgskole.
- Professor Kristian Ingebrigtsen er ansvarlig for veterinærhistorisk stoff. Han er seksjonsleder for Seksjon for farmakologi og toksikologi ved Institutt for mattrygghet og infeksjonsbiologi ved Norges veterinærhøgskole. I tillegg er han også styrer av Norsk veterinærmedisinsk museum.
- Forsker Arve Lund er ansvarlig for fagartikler. Han er ansatt ved Seksjon for sjukdomsforebygging og dyrevelferd ved Veterinærinstituttet.
- Veterinær Sigrid Lykkjen er ansvarlig for fagaktuelt om hest. Hun er spesialist i hestesykdommer, og er stipendiat ved Seksjon for sjukdomsgenetikk ved Institutt for basalfag og akvamedisin ved Norges veterinærhøgskole.
- Forsker Bjørn Lium er ansvarlig for fagaktuelt om produksjonsdyr, samt spalten Aktuelle diagnoser. Han er ansatt ved Seksjonen for sjukdomsforebygging og dyrevelferd ved Veterinærinstituttet.
- Professor Trygve T. Poppe er ansvarlig for fagaktuelt om fisk. Han er ansatt ved Seksjon for anatomi og patologi ved Institutt for basalfag og akvamedisin ved Norges veterinærhøgskole.
- Professor Liv Marit Rørvik er ansvarlig for fagartikler og for fagaktuelt om mattrygghet. Hun er seksjonsleder ved Seksjon for mattrygghet ved Institutt for mattrygghet og infeksjonsbiologi ved Norges veterinærhøgskole.

Den norske veterinærforening

Postadresse:

Den norske veterinærforening
Pb. 6781 St. Olavs pl.
0130 OSLO

Tlf. 22 99 46 00 (sentralbord)
Faks 22 99 46 01

E-post til Den norske veterinærforening dnv@vetnett.no
E-post til Norsk veterinærtidsskrift nvt@vetnett.no
E-post kurspåmelding kurs@vetnett.no

Kontortid:

15.9-14.5. 08.00-15.45
15.5.-14.9. 08.00-15.00
Telefontid fra kl. 9.00

Besøksadresse:

Keyzers gt. 5
0165 OSLO

Bankgiro:

5005 05 63771

President

Marie Modal
mmoda@online.no

Mobil: 901 66 216

Visepresident

Eirik Heggstad
eirik.heggstad@mattilsynet.no

Mobil: 916 18 268

Sentralstyremedlemmer

Jan A. Loopstra
janlen@online.no

Mobil: 976 68 918

Torill Moseng
torill@mosengsdyreklinikk.no

Mobil: 930 93 064

André Løkken
andre@forushesteklinikk.no

Mobil: 454 60 400

Studentrepresentant

Frederik Løland Dolva
frederik_dolva@hotmail.com

Mobil: 936 29 228

Studentrepresentant utland:

Kine Østeraas
kine_oesteraas@hotmail.com

Sekretariatet

Hans Petter Bugge

Generalsekretær
hpb@vetnett.no 22 99 46 04
Mobil 922 80 301

Kjell Naas

Forhandlingssjef
kjell.naas@vetnett.no 22 99 46 14
Mobil 922 80 303

Mette Rød Fredriksen

Juridisk rådgiver
mrf@vetnett.no 22 99 46 12

Ellef Blakstad

Fagsjef
eb@vetnett.no 22 99 46 16
Mobil 922 80 315

Steinar Tessem

Informasjonssjef og redaktør
st@vetnett.no 22 99 46 06
Mobil 40 04 26 14

Solveig Magnusson

Økonomisjef
solveig.magnusson@vetnett.no 22 99 46 08
Mobil 938 39 261

Mona Pettersen

Redaksjonssekretær
mona.pettersen@vetnett.no 22 99 46 15

Aina Skaug Berntsen

Kurssekretær
aina.berntsen@vetnett.no 22 99 46 07

Anne Prestbakmo

Organisasjonssekretær
anne@vetnett.no 22 99 46 00

Kristine Fossler

Økonomimedarbeider
kf@vetnett.no 22 99 46 09

Stein Istre Thoresen

Veterinærmedisinsk redaktør
stein.thoresen@nvh.no 22 96 45 83

Eukanuba

**VETERINARY
DIETS**

Victorinox Cross & Shield sin multifunksjonelle lommekniv er rød. Deres produkter er registrerte merkevarer som eies av Victorinox AG, Ibach, Sveits og deres partnere. Lommekniven i denne annonsen benyttet for å illustrere et eksempel på kvalitet og allsidighet og ikke som en anbefaling.

Returadresse:

**Den norske veterinærforening
Pb. 6781, St. Olavs plass
0130 Oslo**

Røde øyne - hva nå?

Tonometri:

Uveitt er vanlig på hund, katt og hest og kan utvikle seg til den alvorlige lidelsen glaukom. Av de få symptomer på uveitt er røde og irriterte øyne, samt nedsatt trykk i øyet. Tonometri eller trykkmåling av øyet er en nødvendig del av enhver øyeesaminasjon. Dette bidrar til en korrekt diagnose, behandling og oppfølging for å forhindre utvikling av glaukom

Tonovet:

Tonovet er et av de mest effektive tonometre tilgjengelig:

- Lokalanestesi av øyet er ikke nødvendig
- Enkel å bruke og uten smerte eller ubehag
- Tidkrevende kalibrering er ikke nødvendig

En Tonovet kan forbedre din veterinære standard i daglig praksis:

- Identifisering av uveitt og glaukom på et tidlig stadium
- Gir korrekt anamnese til henvisende spesialist
- Bedre og enklere monitorering av pasient under behandling

Pris 16 990,- eks mva

**SE PÅ DENNE GODE INVESTERINGEN FØR
GLAUKOMET UTVIKLER SEG!**

icare
tonometer VET

www.kruuse.com

